№24(226) 13-19 ივლისი, 2001 წ პარასკევის გამოშვება ფასი 30 თეთრი

ფანტაზია

...სხვათა შორის, გაგახარებთ! – მომავალ საკროსვორდო ტურნირს უკვე გამოუჩნდნენ მოხალისე სპონსორები და საკუთარი სურვილით მოგვიგზავნეს საპრიზო ფონდის *პრობლემა!*

იაპონელ მხატვართა ტურნირი

...რადგან ჩვენს მკითხველებს მოეწონათ გასული ნომრის სიახლე – ე.წ. „შუაზაფხულის ინტელექტუალური გასართობი“, კვლავ გთავაზობთ ამგვარ სახალისო თავსატეხს უფრო რთული *„პრობლემატიკით!“* (მე-3 გვ.)

აბა, გამაფერადე!

იმედია, ანაგრამების ⴎⴐⴍⴁⴊⴄⴋⴄⴁⴑⴀⴚ ადვილად გადაწყვეტთ *(იხილეთ მე-7 გვერდი)*

...ღირს კი ამქვეყნად სიცოცხლე? ...ეს *პრობლემა* ემბრიონს უნდა აწუხებდეს და არა ნამდვილ მამაკაცს!... *(აფორიზმების ანთოლოგია, გვ. 14)*

30
50

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
																14		10					9							
									11	12			13			1	12	4	9		10	9	1							
							9	10	1	3	12	12	1	14	14	4	2	5	7	9	6	7	2	9	7					
					7	9	3	2	1	2	2	2	3	2	2	4	4	16	9	16	6	3	24	28	9	6	5			
	6	8	11	11	12	8	6	6	5	6	10	7	1	2	2	7	17	2	14	13	15	20	1	1	6	5	2	3	2	1

				14
				16
				19
				21
				19
				18
				18
				17
				18
			12	1
			12	2
				18
			11	5
			12	5
			6	6
		4	2	4
			3	4
		2	1	2
		2	2	1
		1	4	1
			4	1
			4	1
			3	2
			4	2
			3	3
			4	3
			4	5
			4	5
			3	6
			3	8
			2	8
			1	8
			1	8
			1	9
			2	9
			1	8
			3	8
		1	2	9
	1	2	1	9
	5	1	2	9
		6	2	9
	6	2	3	3
	8	2	3	3
		13	3	3
		12	3	3
		12	2	4
		11	2	3
		10	2	2
1	1	2	5	3
1	1	1	6	5

ყველაფერი პირველი

23 კომპასი

მაგნიტური კომპასი გამოგონებულ იქნა ძველი ჩინელი ზღვაოსნების მიერ დაახლოებით 2000 წლის წინ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე. პირველი კომპასები თავის არსით იყო დამაგნიტებული ნემსი, რომლის სატრიალო ღერძი დამაგრებული იყო ხეზე, რომელიც წყალში ცურავდა. სხვა შემთხვევებში ასეთ ნემსებს ძაფზე კიდებდნენ.

შემდეგ კომპასმა წყნარი ოკეანიდან ინდოეთის ოკენეშიც გადაინაცვლა, მალე არაბებამდეც მიაღწია და მათ ხმელთაშუა ზღვაზე სწორედ კომპასით დაიწყეს მოგზაურობა. ჯვაროსნული ლაშქრობების შემდეგ კომპასი ევროპელმა ზღვაოსნებმაც გაიცნეს, XVI საუკუნეში კი იტალიელმა ფლავიო ჯოიამ კომპასს თანამედროვე სახე მისცა და ის 360 გრადუსად დაყოფილი დისკოთი აღჭურვა.

24 კომიქსი

პირველი ბროშურა, რომელშიაც კომიქსის სტილი და ფორმატი იქნა ფორმულირებული, გახლდათ 1933 წელს შტატ კონექტიკუტის გამომცემლობა ***Eastern Color Co.***-ის მიერ გამოშვებული ***Funnies on Parade***. ამ ბროშურის ფორმატი 7X9 დუიმზე ნაკარნახევი იყო ამერიკული გაზეთების გვერდებით. ეს პატარა წიგნი გამოიცა 4 ფერში და ნახატებით გადმოცემულ ხუთ ამბავს შეიცავდა, რაც ადრე უკვე დაბეჭდილი იყო გაზეთში. ბროშურა თავისუფალ გაყიდვაში არ ყოფილა და ფირმა „პროქტერ ენდ გემბლის“ მიერ საჩუქრის და პრიზის სახით გაიცემოდა.

პირველი კომიქსი, რომელიც თავისუფალ გაყიდვაში გავიდა, რომელიც ამავე დროს პირველი პერიოდულ გამოცემაც იყო კომიქსებისა, გახლდათ ***Famous Funnies***, რომელიც გამომცემლობა ***Dell Publishing Co.***-მ წელს გამოსცა 10 ცენტის ღირებულებით.

25 შიმშილობა

პირველად შიმშილობა გამოაცხადეს რუსმა პატიმრებმა იმპერატორ ალექსანდრე III-ის (1881-1894) მეფობის დროს. პირველი ინფორმაცია ამგვარი ქმედების შესახებ თარიღდება 1889 წლით; ამ ინფორმაციაში ნათქვამია, რომ რამოდენიმე ყარაგანდელ პატიმარს დიდი ძალდატანებით აჭამეს.

26 გილიოტინა

ფრანგი დოქტორისა და რევოლუციონერის ჟოზეფ გილიოტენის გამოგონება „ჰუმანური“ სიკვდილისათვის პირველად გამოყენებულ იქნა 1792 წლის 25 აპრილს. მას შემდეგ ეს გამოგონება ფრანგი რევოლუციონერების ხელში დასჯის ჩვეულებრივ საშუალებად იქცა. დოქტორ გილიოტენს კი თავადაც მიეცა საშუალება დარწმუნებულიყო, თუ რამდენად „ჰუმანურია“ მის მიერ გამოგონებული კონსტრუქცია, რადგან მასაც მოჰკვეთეს თავი ამ „რევოლუციური იარაღით“.

ჩვენი გაზეთის ბევრი მოყვარული გვირეკავს და გვეკითხება, თუ **რატომაა შეუძლებელი ჩვენი ქვეყნის ზოგიერთ რაიონში „ფანტაზიის“ შეძენა**.

უნდა მოგახსენოთ, რომ გაზეთის რეგიონალური განაწილება ჩვენს კომპეტენციაში არ შედის; ეს შესაბამისი სააგენტოებისა და ადგილობრივი სავაჭრო ქსელის მოთხოვნილებისამებრ ხდება და თუ რამის შეცვლა გსურთ, ისევ ამა თუ იმ ქალაქსა თუ დაბაში პრესის სარეალიზაციო უბნებს უნდა მიაკითხოთ.

თქვენი საკროსვორდო რეიტინგი

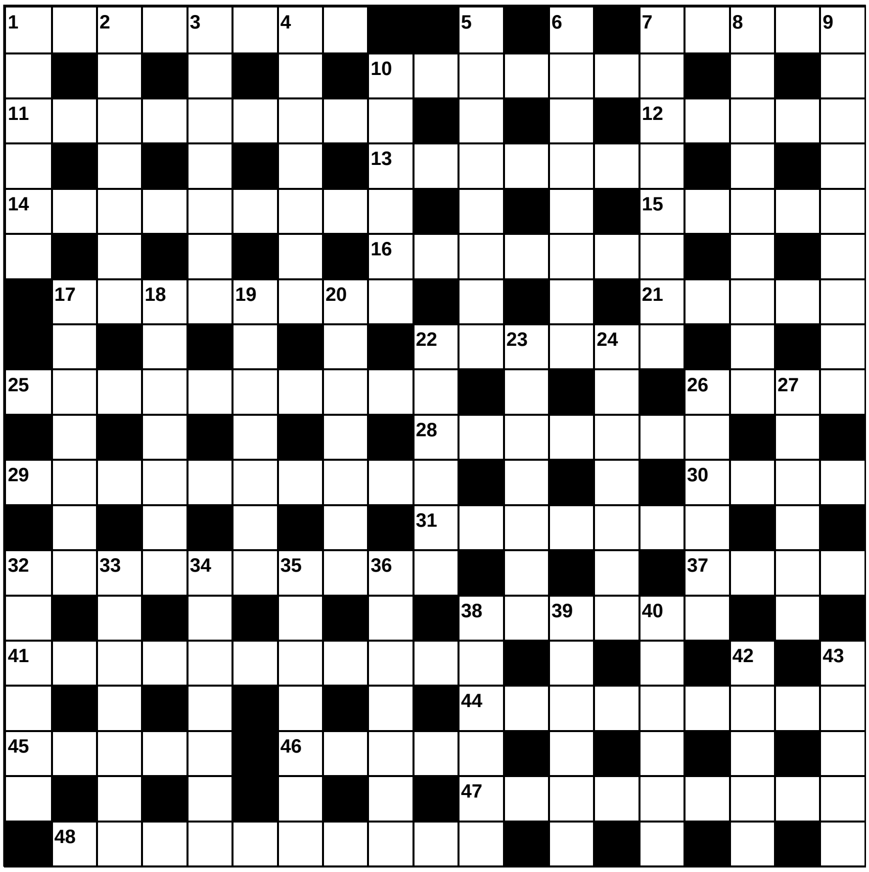

თარაზულად: 1. შუაგულ ანდებში განლაგებული ტბა (**8**). 7. აზიის სახელშეცვლილი სახელმწიფო (**7**). 10. მათემატიკურ სიმბოლოთა ერთობლიობა (**3**). 11. ზოგიერთი პერიოდული გამოცემის სახესხვაობა (**5**). 12. საესტრადო ან თეატრალური წარმოდგენა (**6**). 13. ერთ-ერთი დედამიწელი არსება (**1**). 14. ქართველი მწერალი, ავტორი რომანის „ასერგასის დღე“ (**4**). 15. პატარა სასმისი (**3**). 16. კინოსერიალი მიკელე პლაჩიდოს მონაწილეობით (**5**). 17. მსოფლიოს ერთ-ერთი უგრძესი მდინარე (**4**). 21. ხილის დასალაგებელი აღმოსავლური „ჭურჭელი“ (**4**). 22. მამლის სიამაყე (**1**). 25. საერთო-სახალხო გამოკითხვა (**8**). 26. ძველი თბილისის აბანოების მუშაკთა ინვენტარი (**5**). 28. კრემლის საათების შემადგენელი ნაწილი (**5**). 29. ზონარზე ასხმული დასათვლელ-დროისგასაყვანი საშუალება (**4**). 30. ცნობილი კამერუნელი ფეხბურთელი (**6**). 31. წარსულის რუმინელი ჩოგბურთელი მამაკაცი, უიმბლდონის ტურნირის გამარჯვებული (**8**) . 32. ტრანსპორტის უძველესი სახეობა (**2**). 37. ფრანგული ავტომობილი (**5**). 38. წამოსასხამი სამოსის სახესხვაობა (**2**). 41. იპოლიტე ხვიჩიას ერთ-ერთი კინოპროფესია (**4**). 44. ქიმიური ელემენტი (**8**). 45. ბაირონის საყვარელი სახეობა სპორტისა (**4**). 46. რჩეული საზოგადოება (**4**). 47. ქალაქი უკრაინაში (**6**). 48. კონსტანტინე გამსახურდიას ყველაზე დიდი რომან-ეპოპეის მთავარი პერსონაჟი ქალი (**6**).

შვეულად: 1. მიცვალებული წიწილი (**3**). 2. ზოდიაქოს თანავარსკვლავედი (**4**). 3. პროვინცია კანადაში (**7**). 4. ფრანგი კინორეჟისორი (**8**). 5. ძველი ათენის უმაღლესი სასამართლო (**10**). 6. უმაღლესი ძალაუფლების მპყრობელი პიროვნება (**9**). 7. ხევსურეთის ცნობილი სოფელი (**1**). 8. თავაზიანობის გამოხატვის ერთ-ერთი საშუალება (**5**). 9. ცნობილი იაპონელი მწერალი (**6**). 10. ხისგან დამზადებული მასალა (**1**). 17. ფრანგი პოეტი-სიმბოლისტი (**7**). 18. როგორია თითოეული პერსონაჟი ჰიუგოს ყველაზე დიდ რომანში (**5**)? 19. თემიდას ინვენტარი (**3**). 20. ქართული ფეხბურთის ლეგენდა (**2**). 22. ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი მარჯნის კუნძული (**8**). 23. გერმანიის ერთ-ერთი უძლიერესი საფეხბურთო კლუბი (**5**). 24. ლეგენდარული ბასკი ფეხბურთელი (**10**). 26. ლომისთავიანი, თხისტანიანი და დრაკონის კუდიანი არსება ძვ. ბერძნულ მითოლოგიაში (**9**). 27. ხელოვნების ნიმუშთა წარმოსაჩენი გარემო (**4**). 32. ხის პატარა, მწვანე ბაყაყი (**7**). 33. XX ს ქართველი პოეტი (**1**). 34. მთელი მსოფლიოსათვის ცნობილი ქართველი (**1**). 35. რაიმე საქმის წამომწყები (**2**). 36. კონსტანტინე გამსახურდიას რომანში გაღიმებული ძველბერძენი ღმერთი (**7**). 38. ხმელთაშუაზღვისპირა აზიური სახელმწიფო (**5**). 39. ფარღალალა შენობა (**3**). 40. სამსონის ბიბლიური სატრფო (**8**). 42. უძველესი ებრაული სახელმწიფო (**4**). 43. საბუნებისმეტყველო მეცნიერება (**3**).

თარ.		შვ.	
1		1	
7		2	
10		3	
11		4	
12		5	
13		6	
14		7	
15		8	
16		9	
17		10	
21		17	
22		18	
25		19	
26		20	
28		22	
29		23	
30		24	
31		26	
32		27	
37		32	
38		33	
41		34	
44		35	
45		36	
46		38	
47		39	
48		40	
პასუხები მე-17 გვერდზე		42	
		43	

პასუხები მე-17 გვერდზე

1-50 - შეუფასებელი შედეგი	231-260 - დიდოსტატის შედეგი
51-100 - დაბალი შედეგი	261-272 - ბრავო მაესტრო!
101 - 150 - საშუალო შედეგი	273 - 20 000-ის მოსაგებად ხომ არ წაბრძანდებოდით?
151-190 - კარგი შედეგი	
191-230 - ოსტატის შედეგი	

უცხო ენები

(მეზობლები და ლექსიკონები დაიხმარიეთ)

მერცხალი სომხურად	საეპისკოპოსო ბერძნ.	მორჩა! თურქულად	ვაშა! იტალიურად	მოერიდე! რუსულად	კათოლიკური ტაძარი პოლონურად

...და გადადით ნებისმიერ სხვა ამოცანაზე

კროსვორდი

1. 20-30-იანი წწ ამიერკავკასიის რესპუბლიკათა ფედერაციის მთავრობის მეთაური, ეროვნებით აზერბაიჯანელი. 2. პულკოვოც... ბორისპოლიც... ზვარტნოციც. 3. ქალაქი რუმინეთში. 4. მახლობელი აღმოსავლეთის ერთ-ერთი უძველესი ქალაქი. 5. **იხილეთ ფოტო** და თავად მიხვდებით, რაც უნდა ჩაწეროთ. 6. სამეურნეო დარგი, რომლის გარეშეც „ფანტაზია" თქვენამდე ვერ მოაღწევდა. 7. ნოემბრის ძველქართული სახელი. 8. XVII ს ნიდერლანდელი გეოგრაფი, რომელმაც ცნება „გეოგრაფია" პირველად მოიხსენია. 9. ჰელსინკის ქალაქი-თანამგზავრი. 10. დიდი რვეული. 11. ყავის სახესხვაობა. 12. ყველაზე ცნობილი ლატვიელი მსახიობი ქალი. 13. რუსული ანეკდოტების ცნობილი ქალბატონი. 14. ქალაქი სამხრეთ საქართველოში. 15. მავანთა მტკიცებით - ამწუთისოფლის მთავარი გრძნობა. 16. ცნება, რომელიც XIX საუკუნეში ქვეით ჯართან იყო გაიგივებული.

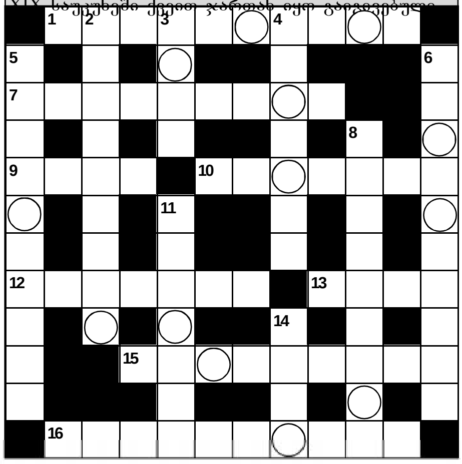

ფოტოგრაფია

ფოტოებზე გამოსახული ადამიანების გვარების პირველი ასოებით შეადგინეთ სიტყვა

...და გადადით ნებისმიერ სხვა ამოცანაზე

გეოგრაფიული ცხრილი

	შვედეთი	ინგლისი	ნორვეგია	რუსეთი	გერმანია	დანია	ფინეთი
როსკილე	ძ	ე	ც	ს	ღ	ტ	ყ
ვანტა	რ	ე	ვ	ა	ქ	ჯ	ფ
ვიტენი	ა	ლ	მ	დ	ა	ო	ჰ
შიენი	ს	ბ	უ	ჩ	ც	ბ	ჯ
კირუნა	რ	ე	უ	ჩ	მ	ს	ჟ
ლუტონი	ც	კ	ჯ	ს	მ	პ	ტ
კინელი	კ	ფ	ჰ	ი	ი	ღ	ყ

თუ ყველა ქალაქს თავის ქვეყანას მოუძებნით, გადაკვეთებზე მიიღებთ შვიდ ასოს, რითაც შეგეძლებათ სიტყვის შედგენა

...და გადადით ნებისმიერ სხვა ამოცანაზე

შუაზაფხულის ინტელექტუალური გასართობი

...და გადადით ნებისმიერ სხვა ამოცანაზე

იაპონური ნახატი

Column clues:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
								8	3	1	1	1			1		3								
						1	7	2	4	4	4	2	1	1	2	1	3	8	7	1	7				
	1	5	5	7	7	3	4	1	3	2	3	13	16	15	10	10	4	8	8	1	1	7	5	5	2

Row clues and grid:

Row clues	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2 2																	ფ								
4 4																							ტ		
4 3 3 4												ი													
25			პ																						
4 3 3 5																									
4 2 2 2 4													მ												
2 2 4 2 2										რ															
3 4 2		ა																							
4 2 3																									
11																									
9									ნ								ა								
7																									
6																									
5				ა																					
5																							ი		
5																									
7																									
8													დ			კ									
8																									
4 3																									
5 2																									
6 2									ვ																
4 2																თ									
2 2		ქ																						ა	
3 3																									

თუ სწორად გააფერადებთ ნახატს, დაგრჩებათ 9 ასო, რითაც შეადგენთ სიტყვას

...და გადაბრძანდით ნებისმიერ სხვა ამოცანაზე...

გრამატიკული ტესტი

ვქმნით ზმნას, რომლის ფუძე კომუნისტ პიონერთა მიმართ წაყენებული უმთავრესი მოთხოვნის ქვაკუთხედ სიტყვას წარმოადგენდა... ერთ დროს (*გახსოვთ?*)

- პირველი სერია, აწმყოს მწკრივი; გარდამავალი, მოქმედებითი გვარი, უსრული ასპექტი, თხრობითი კილო, უშუალო კონტაქტი. (-ებ) თემის ნიშნით.

- მე-3 სუბიექტური პირი (მხ.რ.); მე-3 პირდაპირი ობიექტური პირი (მხ.რ). 1-ლი ირიბი ობიექტური პირი (მრ.რ.).

...და გადადით ნებისმიერ სხვა ამოცანაზე

სხვათა შორის, გასული ნომრის შუაზაფხულის გასართობში „გრამატიკული ტესტი" ყველაზე ძნელი აღმოჩნდა ჩვენი ინტელექტუალებისათვის და, როგორც ერთდროს... სკოლაში სჩვეოდათ (გახსოვთ?!), ფონს ინტუიციით გავიდნენ; ასე რომ, ჩვენ თავს ვალდებულად ვთვლით, რომ უახლოეს მომავალში სულ უფრო მეტი დავალება მოგცეთ გრამატიკის სფეროდან და გაიძულოთ (...ან ხელახლა შეგასწავლოთ, რაც არასოდეს არის გვიან!) ეს მეტად საინტერესო სფერო ლინგვიტიკისა (...დაღესტნურ პოეზიას აღარ ჯობია?!).

დაბოლოს!

თუ ყველაფერს წარმატებით გაართვით თავი, მიიღებდით ექვს სიტყვას, რომლებიც, თავის მხრივ, საკმაოდ ცნობილ ფრაზას ადგენენ...

შეადგინეთ ეს ფრაზა და თუ სურვილი გექნებათ, დაგვირეკეთ და თქვენი შთაბეჭდილებები გაგვიზიარეთ დღევანდელ გასართობთან დაკავშირებით (შუაზაფხულში!)

თარაზულად: 1. თანამედროვე ტექნიკაში გავრცელებული რომელი ცნობილი სიტყვა იშვა ფრანგული ფრაზისაგან - „Systeme En Couleur Avec Momoire“ ? (თარგმანი საჭირო არ არის). 4. ქრისტეს საფლავისაკენ გამგზავრებული მლოცველი შუა საუკუნეებში. 8. რა ჰქვია თანამედროვე მაროკოელ ფეხბურთელ ჰაჯის? 14. **იხილეთ ფოტო №2**. 15. როგორია ყოველივე ის, რაც დაკავშირებულია ადამიანის გონებრივ აზროვნებასთან? 16. კარგი ფეხის მქონე ქართველი კინო-ძაღლი. 19. მწერების შემსწავლელი ნაწილი ზოოლოგიისა. 20. საფრანგეთის ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული ერთეული. 23. სახელმწიფოებრივი უსაფრთხოებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის ადმინისტრაციული ორგანო ჩვენს ქვეყანაში. 24. ჰენრი რაიდერ ჰაგარდის ყველაზე ცნობილ რომანში ფიგურირებული აცტეკების იმპერატორი გაიხსენეთ. 25. არჩევნების თანამდევი აქსესუარი. 29. რა ერქვა გასული საუკუნეების ესპანეთში ქალს, რომელიც მუდამ თან სდევდა ახალგაზრდა არისტოკრატ ქალბატონს, და, ასე ვთქვათ, „ტვინს უჭამდა“? 30. კანადის ერთ-ერთი პროვინციათაგანი, რომელშიც მდებარეობს ქალაქი ედმონტონი. 31. აქ სახელწოდება გაიხსენეთ, რომლითაც ძველი ბერძნები და რომაელები მდინარე დუნაის მოიხსენიებდნენ. 35. National Aeronanautics and Space Administration... ანუ რა? 36. ქალის მთავარი როლის შემსრულებელი სერგეი გერასიმოვის ფილმში „წყნარი დონი“. 37. თარგმნეთ ფრანგულად „გაერთიანება“. 41. რა ჰქვია თბილისურ ჟარგონზე ადამიანს, რომელმაც რაღაც იცის ან შეუძლია და ამით თავი მოაქვს? 42. ვაჟა-ფშაველას მიერ 1894 წელს დაწერილი დრამა. 43. ადამიანის მისწრაფებათა მიზანი, ანუ.... 47. რა არის ეს :

„ქალი ტირს და ცრემლსა აფრქვევს
ხრის ყორნისა ბოლო-ფრთათა“?

48. სერბი პოეტი, ალექსა... (1868-1924). 49. ევროპის სახელმწიფოს დედაქალაქი, სადაც გარდაიცვალა ფიდეს პრეზიდენტი და მსოფლიო ჩემპიონი ჭადრაკში, მაქს ეივე. 52. სვანტე სვანტესონის მეგობრის საფრენი მოწყობილობა. 53. **იხილეთ ფოტო №1**. 54. გამარჯვების ქალღმერთი ძვ. ბერძნულ მითოლოგიაში. 58. ყველაზე დიდი მარჯნის კუნძული დედამიწაზე, რომელიც ამჟამად ახალი ზელანდიის შემადგენლობაში შედის. 59. ფრანგი ფერმწერი, ჟან ოგიუსტ დომინიკ... (1780-1867). 60. არგენტინულ მამულს რანჩო ჰქვია, არგენტინულ ეროვნულ სამოსს - პონჩო... რა ჰქვია რანჩოს და პონჩოს პატრონს? 61. მარსელ პრუსტის რომანების ციკლის - „დაკარგული დროის ძიებაში“ - ერთ-ერთი მთავარი პერსონაჟის გვარი. 66. დელფოს სამისნოს ორაკული ქალი ძველ საბერძნეთში. 67. თავში სისხლის მიმოქცევის შეწყვეტა, იგივეა რაც აპოპლექსია. 68. სასიყვარულო-ლირიული ხასიათის მცირე ზომის მუსიკალურ-პოეტური ნაწარმოები, რომლითაც თავს ირთობდნენ შუა საუკუნეების ევროპაში. 73. ძუძუმწოვარა ცხოველი კბილიანი ვეშაპების ქვერიგისა. 74. ძვ. ბერძენი ფილოსოფოსი და ბუნებისმეტყველი, არისტოტელეს მოწაფე, მან საფუძველი ჩაუყარა ბოტანიკას. 75. კაზინოს ჩვეულებრივი მოხელე. 78. შაბლონურობისაგან და ტრაფარეტულობისაგან დაუცველი ცნება. 79. გვარი ფილიპინელი მსახიობისა და კინორეჟისორისა, რომელიც 1998 წლიდან ფილიპინების პრეზიდენტია. 80. ზოდიაკალური თანავარსკვლავედი. 84. სახელმწიფო კირიბატის შემადგენლობაში მყოფი მარჯნის კუნძული, რომელზედაც მდებარეობს ამ ქვეყნის დედაქალაქი ბაირიკი. 85. გერმანიუმი, ამერიციუმი, რუთენიუმი, პოლონიუმი... კიდევ ერთი ქიმიური ელემენტი გაიხსენეთ, რომელსაც სახელი ქვეყანამ დაანათლა. 86. დედამიწის უმაღლესი მთათა სისტემა. 90. მორის რაველის ეკუთვნის ასეთი ბალეტი მითოლოგიურ სიუჟეტზე - „დაფნისი და... (ვინ?)“. 91. რა დაუდგა ალექსანდრე პუშკინმა ერთ ლექსში საკუთარ თავს? 92. ინგლისურად - **Nightmare**, რუსულად - ? 93. უალკოჰოლო სასმელების წარმოების ფუძემდებელი საქართველოში. 97. პატარა სამწახნაგოვანი ხანჯალი. 98. იაპონური პოეზიის ჟანრი. 99. კირქვული მასივი გაგრის ქედის დას. ნაწილში... ეს სიტყვა ყველას ყავის ასოციაციას უქმნის. 104. უმთავრესი პერსონაჟი პოლიკარპე კაკაბაძის შემოქმედებაში. 105. ანჯეი ვაიდას ფილმიც და საფრანგეთის დიდი რევოლუციის მოღვაწეც. 106. ინგლისურად - **Fir**, რუსულად - **Пихта**, ქართულად - ? 110. გვარი არგენტინელი მსახიობისა და მომღერლის, დიდებული ლოლიტასი. 111. **იხილეთ ფოტო №5.** 112. წარმოებაში ფართოდ გამოყენებადი ცეცხლგამძლე ნივთიერება. 116. ახლანდელი „პიტერის“ ძველი სახელწოდება. 117. ოლქი იტალიის ჩრდ. ნაწილში, რომლის ადმინისტრაციული ცენტრიც გენუა გახლავთ. 118. დიდი ქართველი ენათმეცნიერი. 121. სამკაცა, ანუ რა? 122. ზევსის მაწოვარა თხა-ნიმფა. 123. ბალტიისა და ჩრდილოეთის ზღვების შემაერთებელი სრუტე დანიაში. 127. მძიმე ტვირთის გადასაზიდი ავტო-მისაბმელი. 128. დიდი ქოფაკის თანავარსკვლავედის ~ ვარსკვლავი, ერთ-ერთი ყველაზე მნათი წერტილი ცაზე. 129. სახელის ან გვარის პირველი ასო. 130. „შეუძლებელთან“ დაწყვილებული სიტყვა ტომ კრუზის ერთ-ერთ უკანასკნელ ფილმში . 131. რა ერქვა ნაპოლეონ ბონაპარტეს დედას? 132. ქალაქი აშშ-ში, ნიუ-მექსიკოს შტატში, სადაც ატომური ბომბის შექმნაზე მუშაობდნენ ენრიკო ფერმი და ნილს ბორი.

შვეულად: 1. იაპონელთა ეროვნული სასმელი. 2. მტაცებელი ძუძუმწოვარა, რომელიც აერთიანებს დელოფალას და ქრცვინს. 3. XX საუკუნის 30-იან წლებში ჩარლზ დაროუს მიერ მოგონებული სამაგიდო თამაში. 5. ესპანეთის ავიაკომპანია. 6. XX ს მოღვაწე იტალიელი კომპოზიტორი, ნინო.... 7. მხატვრის ერთ-ერთი ატრიბუტი. 9. მდინარე დას. ჩინეთის ტერიტორიაზე. 10. **იხილეთ ფოტო №4.** 11. რა ჰქვია მელანი გრიფიტის მეუღლეს? 12. ძვ. წელთაღრიცხვის IV ს მოღვაწე მოქანდაკე, ჰალიკარნასის მავზოლეუმის ერთ-ერთი შემქმნელი. 13. ვეფხიას გვარი აკაკი ბელიაშვილის რომანში. 17. მრავალი ენის მცოდნე პირი. 18. „მდგრადი გემო და დაცვა კარიესისაგან“... ანუ? 21. ქალაქი, რომლის ჭეშმარიტ მაცხოვრებლებსაცუწოდებენ **Cockney**-ს (ქოქნის ან კოკნის, როგორც გენებოთ). 22. საბჭოთა ეპოქაში მოღვაწე რუსი კომპოზიტორი. 26. ეკვატორიალური თანავარსკვლავედი, ასტრონომიული კუთხსაზომი ხელსაწყოს სეხნია. 27. სიტყვა, რომლითაც ვერტმფრენს ევროპელები მოიხსენიებენ. 28. „გასაწელი“ სავარჯიშო ხელსაწყო. 32. ადგილი, სადაც ფინანსისტები საკუთარ პრობლემებს აგვარებენ. 33. ერთგვარი ძველებური თოფი. 34. რაიმეს თანდათანობითი ზრდა, ანუ... 38. რა ერქვა იმპერატორის პირად მცველს ძველ რომში? 39. ფრანგი კინორეჟისორი, რენე... (1913-1996). 40. პოლონური წარმოშობის ფრანგი ფეხბურთელის, კოპას მეტსახელი. 44. ერთგვარი უფერული, გამხსნელი ნივთიერება. 45. შოტლანდიელი მათემატიკოსი, კოლინ... (1698-1746). 46. მართლმადიდებლობის ერთ-ერთი რუსული განშტოების წარმომადგენელი . 50. **იხილეთ ფოტო№3**. 51. ლობიოს კანი. 55. უნგრული სამზარეულოს სიამაყე. 56. ძველებური ინგლისური დოგისმაგვარი ძაღლის ჯიში. 57. ცხენის აღკაზმულობაში შემავალი ნივთი. 62. ერთ-ერთი ბაქოელი კომისარი. 63. თანამედროვე ოლიმპიური მოძრაობის საფუძვლის ჩამყრელი ბარონი. 64. ჯერალდ ფორდსა და რონალდ რეიგანს შორის მოქცეული პრეზიდენტი. 65. დაუძლეველი, ავადმყოფური სწრაფვა ქურდობისადმი. 69. რა ჰქვია პოეტურ „ტრიუკს“, როცა ლექსის პირველი სტრიქონები ადგენენ სხვა სიტყვას? 70. ფარაონ ამენჰოტეპ IV-ის მმართველობის დროს ერთადერთ ჭეშმარიტ ღმერთად აღიარებული მზის ღმერთი ძველ ეგვიპტურ მითოლოგიაში. 71. ფუნქციის უდიდესი მნიშვნელობა მათემატიკაში. 72. თბილისის „დინამოში“ 80-იან წწ-ში მოთამაშე ფეხბურთელი. 76. სპეციალურად გამოყოფილი ადამიანთა მცირერიცხოვანი ჯგუფი, რომელთაც რამე რაიონის კონტროლი აკისრიათ. 77. მეგრული სიმღერა. 81. უმაღლესი თანამდებობრივი პირი ძველ ბერძნულ ქალაქ-სახელმწიფოებში. 82. **იხილეთ ფოტო №6**. 83. კუნძული კარიბის ზღვაში. 87. სიდიდე, მიმართული მონაკვეთი, რომელსაც გარდა რიცხვითი მნიშვნელობისა გააჩნია მიმართულებაც. 88. სასხრების ანთება. 89. ცნობილი ესპანელი გიტარისტი, ანდრეს... (1893-1987). 94. მუსიკალური ინსტრუმენტი. 95. ქალაქი, სადაც მდებარეობს „პრადოს“ მუზეუმი. 96. შავი და მაგარი მერქნის მქონე ტროპიკული ხე. 100. სოციალური ჯგუფის ან პიროვნების მსოფლშეგრძნების სახე (ამ სიტყვას ახლა ყველა ხმარობს, ესმით თუ არ ესმით მისი მნიშვნელობა). 101. ყველაზე ცნობილი არაბი სახელმწიფო მოღვაწე ქართულ სინამდვილეში. 102. 1960-1970-იანი წწ ცნობილი ლიტველი კალათბურთელი, 1972 წლის ოლიმპიური ჩემპიონი. 103. პერსონაჟი ფილმისა „რაც გინახავს, ვეღარ ნახავ“. 107. რომის ადრეული ისტორიის სახელწოდება დომინატამდე. 108. პალეონტოლოგიის ფუძემდებელი, ჟორჟ... (1769-1832). 109. ჯარების გადმოსმა გემიდან ან თვითმფრინავიდან რომელიღაც ტერიტორიაზე. 113. ამერიკელი კინორეჟისორი, შემქმნელი ფილმისა „შეშლილი, შეშლილი, შეშლილი მსოფლიო“. 114. ავსტრალიაში მობინადრე ველური ძაღლი. 115. ღვიძლის ანთებითი დაავადება. 119. ლექციის ან მოხსენების, ასე ვთქვათ, მოკლე შინაარსი. 120. ერთგვარი ყველი. 124. დიპლომატიური წარმომადგენელი. 125. ამ კოსმოსურმა სადგურმა 1986 წლის 20 თებერვლიდან 2001 წლის გაზაფხულამდე იარსება. 126. მიხ. ჯავახიშვილის მეჩეჩე.

შეადგინა ვახო ელერდაშვილმა

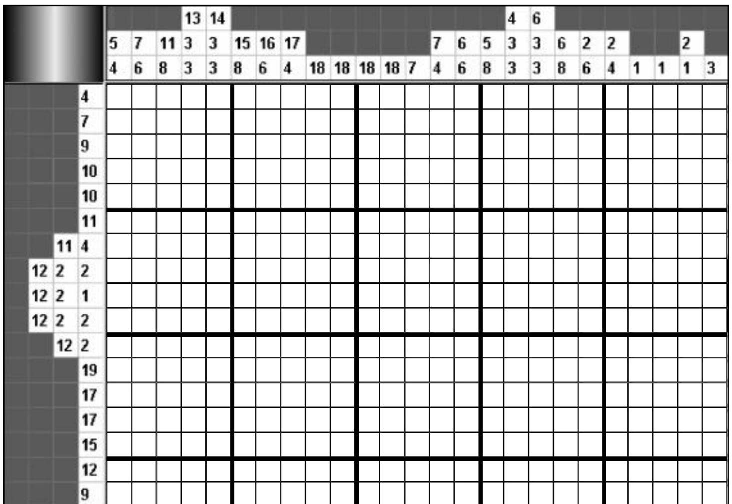

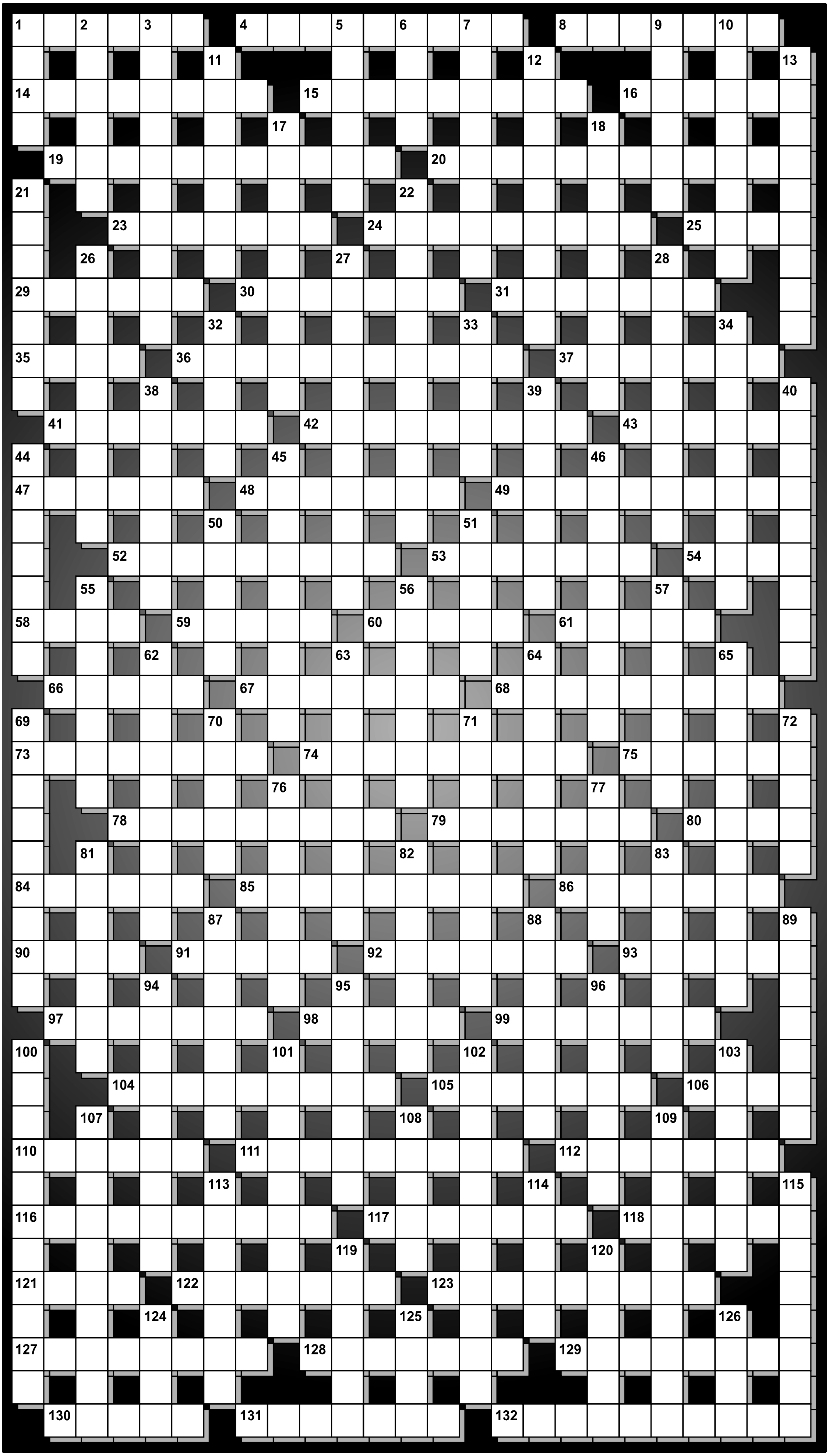
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
11 12 13
14 15 16
17 18
19 20
21 22
23 24 25
26 27 28
29 30 31
32 33 34
35 36 37
38 39 40
41 42 43
44 45 46
47 48 49
50 51
52 53 54
55 56 57
58 59 60 61
62 63 64 65
66 67 68
69 70 71 72
73 74 75
76 77
78 79 80
81 82 83
84 85 86
87 88 89
90 91 92 93
94 95 96
97 98 99
100 101 102 103
104 105 106
107 108 109
110 111 112
113 114 115
116 117 118
119 120
121 122 123
124 125 126
127 128 129
130 131 132

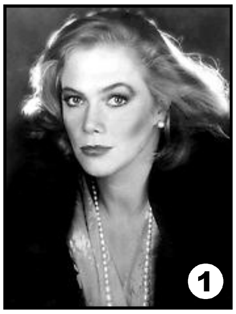
1

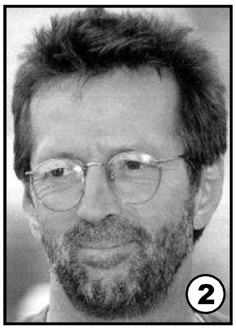
2

3

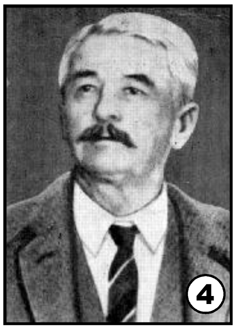
4

5

6

ბიჭუნა - პატარა ბიჭი.
ბიხაჩი ქალაქი ბოსნია-ჰერცეგოვინაში.
ბიჯააპური - XV-XVII სს არსებული სახელმწიფო ინდოეთის ტერიტორიაზე.
ბიჯააპური - ქალაქი ინდოეთის კარნატაკის შტატში.
ბიჯარეტი ლიბერო - XX ს იტალ. მწერალი.
ბიჯგი - რისამე გასამაგრებლად შედგმული ძელი.
ბიჯი - იგივე ნაბიჯი.
ბი ჯიზი - ინგლ. პოპ-ჯგუფი, შეიქმნა 1958 წ.
ბიჯნისი - სოფელი ხაშურის რ
ბიჰარი - ინდოეთის შტატი განგის სანაპიროზე.
ბიჰარი იანოშ - XVIII-XIX სს უნგრელი მევიოლინე.
ბიჰევიორიზმი - ფსიქოლოგიური მიმდინარეობა, რომელიც უგულებელყოფს ცნობიერებას როგორც მეცნიერების საგანს.
ბიჰორი - ქუდეცი და მთიანი მასივი რუმინეთში.
ბლაბურხვა - სოფელი გუდაუთის რ
ბლავატსკაია ელენა - XIX ს რუსი მწერალი და თეოსოფი.
ბლაგა ლიჩიანი - XX ს რუმინელი მწერალი და ფილოსოფოსი-ირაციონალისტი.
ბლაგვი - ცუდად მჭრელი ცივი იარაღი.
ბლაგინინა ელენა - XX ს რუსი პოეტი, დრამატურგი.
ბლაგიძე ვახტანგ - მოჭიდავე, მსოფლიო ჩემპიონი.
ბლაგოვეშჩენსკი - რუსეთის ამურის ოლქის ქალაქი.
ბლაგოდარნი - ქალაქი რუსეთის სტავროპოლის მხარეში.
ბლაგოდატი - მთა ურალში.
ბლაგოევი დიმიტრი - რუსეთისა და ბულგარეთის რევოლუციური მოძრაობის მიოღვაწე.
ბლაგოევგრადი - ქალაქი ბულგარეთში.
ბლადჰაუნდი - ძაღლის უძველესი ჯიში; ყველაზე უკეთ აქვს განვითარებული ყნოსვა.
ბლაზონი - ჰერალდიკის ენა, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელი იყო გერბის აღდგენა ზეპირი მონათხრობით.
ბლაინდ-რივერი - ურანის შემცველ კონგლომერატთა რაიონი კანადაში.
ბლაივაისი - ტყვიის თეთრა.
ბლაიტი არტურ - ამერიკელი ჯაზმენი, საქსოფონისტი, კომპოზიტორი.
ბლაიხშტაინერი რობერტ - XX ს ავსტრიელი ენათმეცნიერი, ქართველოლოგი.
ბლაკიტნი-ელანი - XX ს დასაწყ. უკრაინელი მწერალი.
ბლაკმორი რიჩარდ დოდრიჯ - XIX ს ინგლ. მწერალი.
ბლამანი ანა - XX ს ნიდერლანდელი მწერალი ქალი.
ბლანდი - ნემსის შორიშორ ნაკერი.
ბლანდიანა ანა - XX ს რუმინელი პოეტი.
ბლანი ლუი - XIX ს ფრანგი უტოპისტი-სოციალისტი.
ბლანკენბურგი - კლიმატური კურორტი გერმანიაში.
ბლანკერს-კუნი ფრანსინა - ნიდერლანდელი სპორტსმენი ქალი, 1948 წ ოლიმპ. თამაშების 4-გზის ჩემპიონი მძლეოსნობაში.
ბლანკი ბორის - XX ს რუსი მხატვარი.
ბლანკი - დაწესებულების ტიტულის მქონე თაბახის ფურცელი.
ბლანკიზმი - მოძღვრება, რომლის მიმდევრები სოციალიზმზე გადასვლას ინტელიგენტთა შეთქმულებით აპირებდნენ.
ბლანმანჟე - ნაღების ან ნუშის რძის ჟელე.
ბლანტაირ-ლიმბე - ქალაქი მალავიში.
ბლანტერი მატვეი - XX ს რუსი კომპოზიტორი.
ბლანტე - 1) დამდგარი მლაშე ჭაობის გამონაჟონი წყალი. 2) ზანტი, ზარმაცი.
ბლანტი - მოსქო და წებოვანი სითხე.
ბლანფიქსი - თეთრი მეტად გამძლე გოგირდმჟავა ბარიუმის საღებავი.
ბლანშირება - ხილის და ბოსტნეულის დამუშავება ცხელი წყლით.
ბლანშ კასტილიელი - XIII ს საფრანგეთის დედოფალი.
ბლანშო მორის - XX ს ფრანგი მწერალი, მოაზროვნე-ესეისტი.
ბლარდნილი - შეხვეული (საბა).
ბლარჯობა - უცომობის კვირა (საბა).
ბლასკო იბანიესი ვისენტე - XIX-XX სს ესპანელი მწერალი.
ბლასტეა - მრავალუჯრედიანი ცხოველების ჰიპოთეზური წინაპარი.
ბლასტემა - ორგანოს მოკვეთის შემდეგ ჭრილობის ზედაპირზე წარმოქმნილი უჯრედების გროვა.
ბლასტო... - ბერძნ. წინსართი, ნიშნავს „ჩანასახს“.
ბლასტომა - სიმსივნე
ბლასტომერები - მრავალუჯრედიანი ცხოველების განაყოფიერებული კვერცხუჯრედის დაყოფის პროცესში წარმოქმნილი უჯრედები.
ბლასტომიკოზი - უპირატესად ძაღლების, იშვიათად ადამიანის, კანის სოკოვანი დაავადება.
ბლასტომიცეტები - საფუარი სოკოების საერთო სახელწოდება.
ბლასტულა - მრავალუჯრედიანი ცხოველების ჩანასახის განვითარების სტადია.
ბლატუნი - თვალ-წარბთა ძრვა უჯამსად (საბა).
ბლაუ - XVI-XVII სს ნიდერლანდელი მეცნიერი-კარტოგრაფების ოჯახი (ვილემ იანსზონი და სხვები).
ბლაუ მარიეტა - XX ს ინგლისელი ფიზიკოსი.
ბლაუმანისი რუდოლფ - XIX-XX სს ლატვიელი მწერალი.
ბლაღოჩინი - მღვდელი, რომელიც განაგებდა რამდენიმე სამრევლოს საქმეებს.
ბლეიზერი - თავისუფალი სტილის ქალის ან მამაკაცის პიჯაკი ზემოდან დაკერებული ჯიბეებით.
ბლეიკი არტ - ამერიკელი ჯაზ-მუსიკოსი.
ბლეიკი რობერტ-პირ-პონტ - XX ს აშშ ქართველოლოგი.
ბლეიკი უილიამ - მე-18-19 სს ინგლ. პოეტი და მხატვარი.
ბლეიკი ჯორჯ (გეორგ ბეხარი) - სსრკ ჯაშუში, მუშაობდა ინგლისის სპ-ეც. სამსახურებში.
ბლეილერი ეიგენ - XIX-XX სს შვეიცარიელი ფსიქიატრი და ფსიქოლოგი.
ბლეიქსლი ალბერტ ფრენსის - XIX-XX სს აშშ ბოტანიკოსი და გენეტიკოსი.
ბლეკბერნი - ქალაქი დიდ ბრიტანეთში.
ბლეკპული - ქალაქი დიდ ბრიტანეთში, კლიმატური კურორტი.
ბლეკროტი - ვაზის ავადმყოფობა; იწვევს სოკო, რომელიც ასენიანებს ყურძნის მარცვალს.
ბლეკ-ჰილზი - ქედი, კლდოვანი მთები აშშ-ში.
ბლენდი - 1. მაღაროს გასანათებელი ფარანი. 2. ფოტო-კინო ობიექტივების დამცავი საშუალება.
ბლენკერი - ტელეფონის კომუტატორის სასიგნალო მოწყობილობა.
ბლენორეა - თვალის ლორწოვანი გარსის ჩირქოვანი ანთება.
ბლერი ენტონი - დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრი 1997 წლიდან.
ბლერი რობერტ - მე-18 ს შოტლანდ. პოეტი.
ბლერიო ლუი - ფრანგი მფრინავი, ავიაციის ერთ-ერთი პიონერი.
ბლესტ განა ალბერტო - XIX-XX სს ჩილელი მწერალი.
ბლეფარიტი - ქუთუთოების კიდეების ანთება.
ბლეფაროსპაზმი - თვალის ირგვლივი კუნთის კრუნჩხვა.
ბლეფი - 1) უსაფუძვლო ტრაბახი. 2) პოკერში: ტყუილი, მოწინააღმდეგის დასაშინებელი ფანდი. 3) ფილმი ადრიანო ჩელენტანოსა და ენტონი კუინის მონაწილეობით.
ბლექჯეკი - ბანქოს ერთგვარი აზრტული თამაში.
ბლექ საბატი - ინგლისური როკ-ჯგუფი.
ბლიაძე - სახელმოხვეჭილი ქართ. მესტვირეების გვარი.
ბლეხენი კარლ - XIX ს გერმანელი მხატვარი.
ბლიახინი პაველ - XX ს რუსი მწერალი.
ბლიდა - ქალაქი ჩრდ. ალჟირში.
ბლიე ბერნარ - ფრანგი კინომსახიობი.
ბლიე ბერტრან - ფრანგი რეჟისორი.
ბლითი - თეთრი ფქვილისაგან გამომცხვარი პატარა რგოლი.
ბლიკვი - მუშტი, რომელშიც ცერი სხვა თითებს შორისაა მოქცეული.
ბლინდაჟი - თავდასაცავი ნაგებობა
ბლინი - წყალში გაქნილი ფქვილისაგან ცხიმში მომწვარი პატარა ლავაში.
ბლინტი - წარწერების ან სამკაულების ტვიფვრა წიგნის ყდაზე ცხელი პრესით და უსაღებავოდ.
ბლისი არტურ - XX ს ინგლისელი კომპოზიტორი.
ბლისტერი - 1. თვითმფრინავის კორპუსის გუმბათისებური სახურავი. 2. ხომალდის კორპუსის ნაღმსაწინააღმდეგო გამსხვილება.
ბლისტი - საკუთარი აგარაკი (საბა)
ბლისხევი - მდინარე ხარაგაულის რ
ბლიუმენტალ-ტამარინა მარია - XIX-XX სს რუსი მსახიობი.
ბლიუმენტროსტი ლავრენტი - პეტერ პირველის ლეიბ-მედიკოსი, პეტერბურგის მეცნ. აკად–ემიის პირველი პრეზიდენტი.
ბლიუხერი ვასილი - სსრკ მარშალი. 1918 წ სამოქალაქო ომის მონაწილე.
ბლიცი - 1) სწრაფად გათამაშებული ჭადრაკის პარტია. 2) ფოტოგასანათებელი მოწყობილობა.
ბლიცკრიგი - XX ს დასაწ. გერმანიაში შემუშავებული ელვისებური ომის თეორია.
ბლიცტურნირი - დროის შემოკლებული კონტროლით მიმდინარე საჭადრაკო ან საშაშო ტურნირი.
ბლობა - ბლის მწიფობის დრო.
ბლოკ... - რთული სიტყვების თავსართი, აღნიშნავს ბლოკირებასთან კავშირს.
ბლოკადა - 1. გარემოცვა მტრის ჯარების მიერ. 2. (მედიც.) ორგანოს ან სისტემის ფუნქციის გამოთიშვა. 3. ალექსანდრე ჩაკოვსკის რომანი.
ბლოკაჟი - კრივში: თავდაცვის ილეთები.
ბლოკბასტერი - დიდბიუჯეტიანი მხატვრული ფილმი. ცნება გაჩნდა სპილბერგის „ყბების“ გადაღების შემდეგ.
ბლოკი - 1. ტვირთის ასაწევი უმარტივესი მოწყობილობა. 2. პარტიების გაერთიანება. 3. რაიმე ნაგებობის ნაწილი. 4. საშენი მასალა.
ბლოკი ალექსანდრე - XIX-XX სს რუსი პოეტი.
ბლოკი ჟან რიშარ - XX ს ფრანგი მწერალი და საზ. მოღვაწე.
ბლოკირატორი - მოწყობილობა, რომლის საშუალებითაც შეწყვილებულია ტელეფონები - ერთი ხაზით მუშაობს სხვადასხვა ნომრის მქონე ორი ტელეფონი.
ბლოკნოტი - წიგნაკი სახელდახელო შენიშვნების ჩასაწერად.
ბლოკშიპი - კორპუსი გემისა, რომელზედაც აღებულია მოწყობილობა და გადაკეთებულია საცხოვრებლად.
ბლოკჰაუზი - თავდაცვითი ნაგებობა, საიდანაც სროლა შეიძლება ერთ ან რამდენიმე მხარეს.
ბლომა - დიდი რაოდენობის, ბევრი.
ბლომბერგენი ნიკოლას - XX ს ამერიკელი ფიზიკოსი.
ბლონდელი მორის - XIX-XX სს ფრანგი ფილოსოფოსი.
ბლონდელი ფრანსუა - XVII ს ფრანგი არქიტექტორი, კლასიციზმის წარმომადგენელი.
ბლონდი - აბრეშუმის თხელი ბადურა.
ბლოქინი - ენის ძლივძლივობით დაძვრა.
ბლოსღელე - უღელტეხილი დუშეთის რ
ბლოსწყალი - მდინარე დუშეთის რ
ბლოხი რაისა - XX ს დას. ემიგრანტი რუსი პოეტესა.
ბლოხი ერნესტ - XX ს შვეიცარიელ-ამერიკელი კომპოზიტორი.
ბლოხინი ოლეგ - სსრკ ჩემპიონატების საუკეთესო ფეხბურთელი, თამაშ ბდა კიევის „დინამოში“ 1969-87 წწ.
ბლუ - ენის ბორძიკით მოლაპარაკე.
ბლუა ლეონ მარი - XIX-XX სს ფრანგი მწერალი, კათოლიკე მისტიკოსი.
ბლუზა - ქალის ზედა სამოსი.
ბლუზი - ზანგების სასიმღერო და საცეკვაო მუსიკა.
ბლუკუნი - გაურკვევლად ლაპარაკი.
ბლული - სომხური სასულე ინსტრუმენტი.
ბლუმარტი აბრაჰამ - XVI-XVIII სს ნიდერლანდელი მხატვარი.
ბლუმაუერი ალოის - XVIII ს ავსტრიელი მწერალი-განმანათლებელი.
ბლუმდალი კარლ ბირგერ - XX ს შვედი კომპოზიტორი.
ბლუმენბახი იოჰან ფრიდრიხ - XVIII-XIX სს გერმან. ანატომი და ანთროპოლოგი.
ბლუმენფელდი ფელიქს - XIX-XX სს რუსეთში მოღვაწე პიანისტი, დირიჟორი, კომპოზიტორი.
ბლუმი - კვადრატულგანივჭრილიანი ნამზადი, რომელსაც იღებენ ბლუმინგში ფოლადის ზოდების გაგლინვით.
ბლუმინგი - მძლავრი საგლინი დგამი, რომელშიც ატარებენ ფოლადის დიდ ზოდებს.
ბლუმფონტეინი - 1. ქალაქი სამხრ. აფრიკის რესპუბლიკაში.
ბლუნჩლი იოჰან კასპარ - XIX ს შვეიცარელი იურისტი.
ბლუფილდზი - ქალაქი-პორტი ნიკარაგუაში.
ბმვ („ბაიერიშ მოტორენ ვერკე“ BMW) მსუბუქი ავტომობილების მწარმოებელი გერმანული საავტომობილო კომპანია.
ბმო - დიდი მუწუკი (საბა).
ბნავისი - სოფელი გორის რ
ბნედა - ქრონიკული ნერვული დაავადება.

ბ - 2437 სულ - 6761

თავსატეხი

11	4	19	4	7	6	■	4	27	3	33	9	4
4	■	1	■	4	■	18	■	1	■	4	■	26
5	6	3	6	10	6	10	6	■	6	17	3	6
4	■	20	■	13	■	3	■	15	■	33	■	7
3	23	4	7	33	24	4	30	33	4	■	22	6
6	■	7	■	4	■	1	■	11	■	8	■	21
■	32	33	4	■	33	8	26	4	20	4	16	33
14	■	8	■	1	■	33	■	7	■	21	■	4
4	13	10	6	3	33	■	9	4	9	4	6	■
31	■	33	■	4	■	1	■	33	■	3	■	12
4	20	9	6	3	33	2	33	■	17	23	28	4
3	■	4	■	10	■	3	■	29	■	2	■	13
33	4	■	11	1	16	4	20	4	25	6	14	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
უ	ჯ	რ	ა							
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33

„გიხაროდენ...“

ჩვენი ენის ერთ-ერთი ღირსება ზმნის ფართო შესაძლებლობანი გახლავთ; ანუ, ჩვენს ზმნას შესწევს უნარი, ერთი ლექსიკური ერთეულის ფარგლებში მოაქციოს მრავალი ის საკითხი, რაც მასში ასახული მოქმედების თავისებურებებთანაა დაკავშირებული!

ეს გრამატიკაში მეტ-ნაკლებად განსწავლული ყველა ადამიანისათვის ცნობილია... და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ჩვენი ზმნის ეს დიდუნარიანობა მათთვისაც კარგად ყოფილა „ცნობილი“, ვისაც სიტყვა „ზმნა“ და „ზმანება“ ერთმანეთისაგან ვერ განურჩევია...

ამიტომაც რამდენად „სასიხარულოა“, როცა ზმნური ზმანებებით შეპყრობილი ადამიანი ჩვენს ენას ახალი მარგალიტებით „ზმანავს“; ვიცი, აქამდე ჟარგონად მიჩნეულმა სახელზმნა „ზმანვამ“ არ გაგახარათ, მაგრამ ეს თქვენი „ჩამორჩენილობის“ ბრალია, რადგან ამ ახლადწამოჩიტული სიტყვიდან ნაწარმოები სიტყვები უკვე დიდი ხანია მიეწერა ჩვენი მაღაზიების აბრებს.

...ვიცი, არც ის სიახლე გაგიხარდებათ, რისთვისაც ამხელა შესავალი გავაკეთეთ:

„ოსტრი“ რომ ჩვენი სასადილოების განუყოფელი სადილი გახდა, ამით ჯერ კიდევ ჩვენმა მშობლებმა გაიხარეს, ახლა ჩვენი სიხარულის ჯერიც დადგა, რადგან ახალი დროის შესაფერისად დაზმანულმა, ზმნურ ზმანებებში თავისუფლად მონავარდე ქართველებმა დიდებულად გამოიყენეს თავისი ენის შესაძლებლობანი, რის შედეგადაც ხშირად გაიგონებთ ამგვარ ფრაზებს:

...შევწვათ თუ ჩავოსტროთ ეს ხორცი?
...ერთი კილო ჩასაოსტრი ხორცი ამიწონე...
... რა საოსტრე ნაჭერია!

...ხომ არის „ოსტრად“ და „მოშჩნად“ სასიხარულო ამბავი ეს... ხომ კი?!

თარაზულად: 4. მოზამბიკის დედაქალაქი. 9. ქალაქი პერუს დასავლეთ ნაწილში. 10. ერთგვარი არაქართული თავსაბურავი. 11. პოეტების საუფლო. 12. მეცნიერული ან ფილოსოფიური თეორია. 13. კოლორიტული პერსონაჟი ნოდარ დუმბაძის შემოქმედებიდან. 14. თურქულენოვანი სამყაროს ლიდერი ძველად. 15. ქალაქი აშშ-ში. 16. 1966 წ ინგლისის ფეხბურთელთა ნაკრების მეკარე. 17. საბერძნეთის კუთვნილი კუნძული ეგეოსის ზღვაში. 18. წყნარი ოკეანის დასავლეთ ნაწილში განლაგებული მრავალკუნძულოვანი სახელმწიფო. 22. თანაედროვე ბიზნესის ცნება ანუ „ვიცი - როგორ“. 23. არაცნობიერი სექსუალური ქინი. 26. მოლდავეთ-რუმინეთის საზღვარზე მდებარე ისტ. რეგიონი. 27. მდინარე ესპანეთში. 30. უზენაესი არსება. 31. ქურდის სახესხვაობა ჩვენს სინამდვილეში. 32. მიუნჰაუზენის ლიტ. მამა. 33. ძველ თბილისში მას „დოსტი“ ერქვა... ახლა? 36. ჭადრაკის საერთაშორისო ფედერაცია. 38. ცოცხალი არსების შემადგენელი ნაწილი. 39. ინდიელი სემინოლების ცნობილი ბელადი. 40. პამიდორი - ყმაწვილქალობაში. 43. მკვრივი გარსით დროებით დაფარული ერთუჯრედოვანი მცენარე ან ცხოველი. 46. ვაჟას „ბახტრიონის“ პერსონაჟი. 47. კინოფირის გვერდებზე განლაგებული ჭრილები. 48. ქალი, რომელიც ოდისევსს ეტრფოდა ძველბერძნულ მითოლოგიაში. 49. კაპიტანი „განძთა კუნძულიდან“. 50. რუსი თავადი, რომელიც რევოლუციურმა ანარქიზმმა გაიტაცა. 51. ტირანობაში მხილებული და დასჯილი მეფე სპარტისა ძვ. წ.აღ. მე-3 საუკუნეში. 57. ირანის ჩრდ.-დას. ნაწილის ისტ. რეგიონი. 62. ძველინდური არაკების ხუთწიგნეული კრებული. 63. ბრაზილიური ცეკვა. 64. „....არღარა ღირს არცა ჩირად...“ ვინ იგულისხმა რუსთველმა... გაიაფების შემთხვევაში? 65. ძველრომაული ლეგენდის გმირი, პატრიციუსი, მხედართმთავარი, მოძმეთაგან განდგომილი. 66. ლითონის თხელი სიფრიფანა ფურცელი. 67. XX ს საქართველოს ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი მეტრეველი. 70. ძლიერი კარტი ბანქოში. 73. კინოფილმის წარწერა. 74. ამიერკავკასიის უძველესი სახელმწიფო. 75. რელიეფის ამაღლებული ნაწილი. 77. ძველთბილისელ მზიდავთა ინვენტარი. 80. კვნესა-გოდების უკიდურესი სახესხვაობა. 81. ადამიანთა ერთ-ერთი საკომუნიკაციო პროცესი. 82. სომეხთა განმანათლებელი ქალბატონი. 83. ჩვენებური ხე. 84. ბჟეზინსკიც, ციბულსკიც. 85. ჩვენებური ვაზიც და ღვინოც. 86. ცნობილი რუსი ფიზიკოსი მამა-შვილის გვარი. 89. საგანგებო შემთხვევა (...თუნდაც) სატრანსპორტო სფეროში. 94. ყაზბეგისეული „ელგუჯას“ პერსონაჟი. 97. დიდი ესპანელი მხატვარი. 98. ჩვენი არაუშუალო მეზობელი. 99. აღმოსავლური სასულე ინსტრუმენტი. 100. ამა თუ იმ ნაწარმოების გადაკეთებულ-მოდერნიზებული ვარიანტი. 101. რუსი მსახიობი მამაკაცი ფილმიდან „რომანსი შეყვარებულებზე“. 102 მიწის გადასახადი. 103. სიშიშვლის მოყვარული სუბიექტი. 104. მდინარე და ქალაქი რუმინეთის ჩრდილოეთ ნაწილში. 105. საინფორმაციო ღრუ.

შვეულად: 1. ძველი ათენის უმაღლესი სასამართლო. 2. ადამიანი, რომელიც თავისებურად ასახავს არსებულ სინამდვილეს. 3. ქალაქი-პორტი ლიტვაში. 4. XIX ს ფრანგი მწერალი, ავტორი რომანისა „ლამაზი მეგობარი“. 5. საგნის მდებარეობის ხილული ცვლილება დამკვირვებლის თვალის გადანაცვლების შედეგად. 6. თანამედროვე იტალიური ფეხბურთის ერთ-ერთი სახელგანქმული მწვრთნელი. 7. დასავლურქართული ვოკალური ხელოვნების შედევრი. 8. უკრაინის ქალაქ ივანო-ფრანკოვსკის სახელი 1962 წლამდე. 10. ქალაქი ჩუკოტკის ავტონომიურ ოლქში. 18. იაპონური თეატრის სახესხვაობა. 19. XVII ს ფრანგი დრამატურგი, ავტორი ტრაგედია „ფედრასი“. 20. ევროპელ დიდგვაროვანთა ერთ-ერთი ტიტული. 21. წამლისათვის შემუშავებული ერთ-ერთი ფორმა. 23. დიდებული ქართველი კომპოზიტორი. 24. კედლის მოსაპირკეთებელი საშუალება. 25. სითხის სადინარი. 27. პლანეტა მარსის ძველქართული სახელი. 28. ეგვიპტის ერთ-ერთი ყოფილი პრეზიდენტი. 29. შექსპირის ერთ-ერთი პერსონაჟი ქალბატონი. 34. რომაელი ცაცია ჭაბუკი, რომელიც ისტორიას გმირის სახელით შემორჩა. 35. ქართული ჰაგიოგრაფიის ერთ-ერთი ნაწამები პერსონაჟი. 36. ახლო წარსულის საქართველოს ერთ-ერთი ლიდერი. 37. ასე ვთქვათ, პირის ჩასატკბარუნებელი.40. XX ს დასაწყისის ცნობილი ჩეხი მწერალი. 41. დიონისეს კვერთხი ბერძნული მითოლოგიის თანახმად. 42. აწ გარდაცვლილი ცნობილი რუსი მსახიობი. 44. იაპონური ლექსწყობის სახეობა. 45. ლაზარევისა და ბელინსჰაუზენის ერთ-ერთი ხომალდი. 52. ანდების მთებში მობინადრე წყვილჩლიქოსანი ცხოველი. 53. ერთერთი დეკაბრისტი, პორუჩიკი, რომელმაც 1872 წლამდე იცოცხლა. 54. ქალწულის თანავარსკვლავედის პირველი სიდიდის ვარსკვლავი, ცისფერი გიგანტი. 55. (ბატონი) ჟორდანია, ჩვენი ფეხბურთის განუმეორებელი მწვრთნელი. 56. აზიის სამხრეთული სახელმწიფოს დედაქალაქი 57. ფრანგი მხატვარი და გრაფიკოსი, ანრი... 58. შესანიშნავი ქართველი კალათბურთელი. 59. თანამედროვე პალესტნის პოლიტიკური ლიდერი. 60. ერთგვარი თილისმა. 61. რუსეთის ავტონომიური წარმონაქმნი, ცენტრით აბაკანში. 68. მიცვალებულთან განშორების ერთ-ერთი ფორმა. 69. ამა თუ იმ მეცნიერების ძირითადი ამოსავალი დებულება. 70. მექსიკური წარმოშობის პოპულარული მელოდია. 71. ფულის საჭრელი სახლი ძველ საქართველოში. 72. ქართული ვაზი და ღვინო. 75. პოლონეთის ისტ. მხარე. 76. საცირკო ნომრის სახესხვაობა. 78. ამა თუ იმ სფეროს ტიტულოვანი წარმომადგენელი. 79. ღვედზე მოძრაობის გადასაცემი ბორბალი. 86. უკანასკნელი წლების ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული ფილმის რეჟისორი. 87. ადამიანური ცივილიზაციის ერთ-ერთი საოცრება. 88. ასგრადუსიანი შკალის მქონე თერმომეტრი. 90. ქალაქი ესპანეთში. 91. ადამიანი, რომელიც ვარდისფერი სათვალით არ უყურებს ცხოვრებას. 92. მთავარი სათქმელის იგავური გამოხატვის ხერხი. 93. განქიქება ანუ რა? 94 ქალაქი ბელორუსიაში. 95. მომწარო ნაყოფის მქონე ციტრუსოვანი მცენარე. 96. ტროპიკული ბანანი

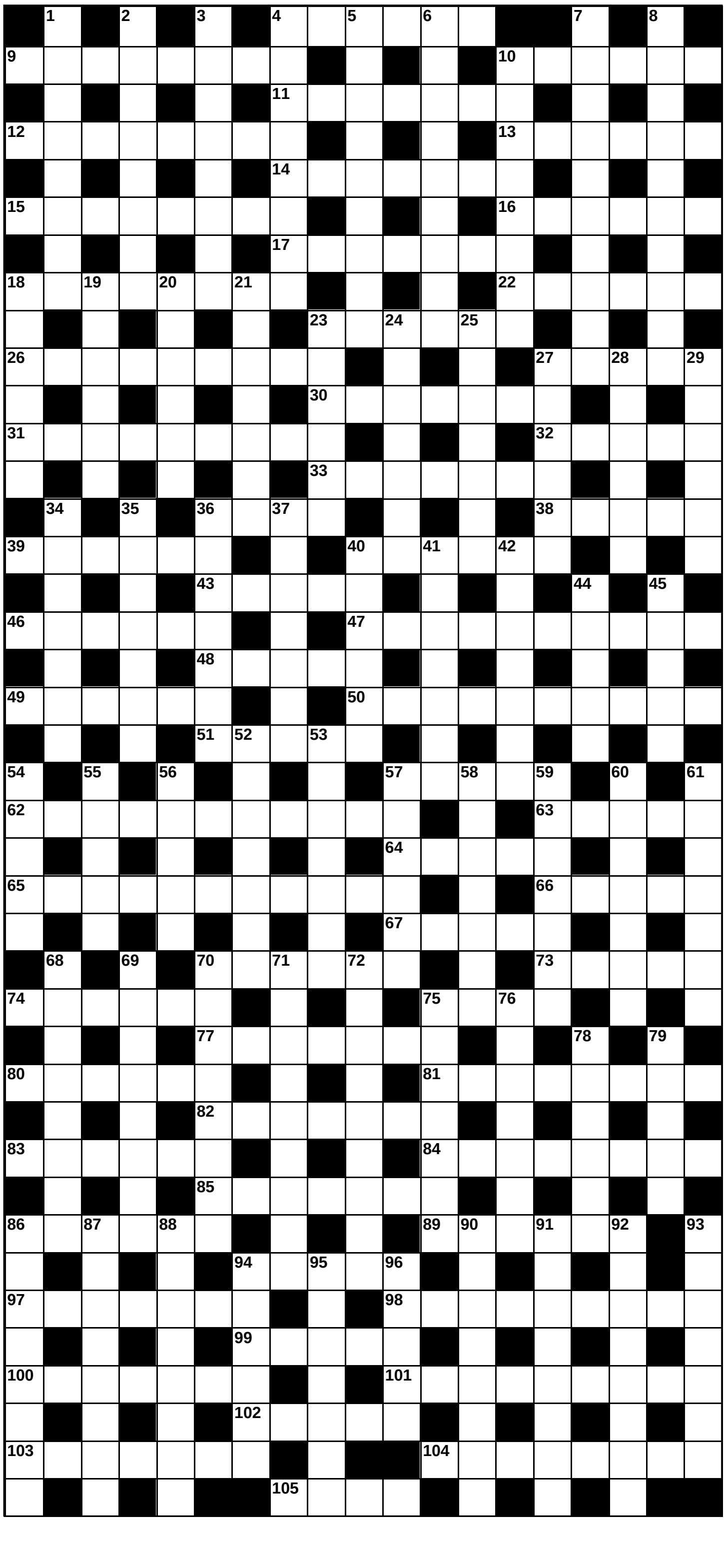

40 წელი უდაბნოში დადიოდა | სტალინის დედა | პარკოსანი მცენარე | (....) კუინი | საგანგებო დავალება

ბიზნესმენი | ამზადებს | კამათი | ოხერი | ცეცხლის მიღების საშუალება | პირველი საკვები

ასხლეტა | წიგნების აღწერა | იგივე მანა | მანძილის საზომი | სივრცეში მოძრავი

ქიმ. ჭურჭელი | ყელსაბამი | დამხმარე ენა | თბილისის გარეუბანი

იტალ. ფეხბ. გუნდი | ვაზის ანაჭერი | თხელი ლითონი | ლერწამი | საცხოვრებელი

საკვების ნორმა | ექო | სირიის ქალაქი | ტაში | მეწინავე

არქიმედეს რიცხვი | ტელეჩანაწერი

ესპან. ფეხბურთელ. | ტარტუ ძველად | გაერთიანება | ასეთი ტყეც არსებობს

ბრძენი | რუსული ავტომობილი | ყანჩელი | რკინის ჯოხი | სამაგიდო თამაში

აზიის სახელმწ. | იტალ. ქალაქი | ვიმყოფები | ჩაიკოვსკის ოპერა

მონატრება | ტერნერი

...და მისი ძმები | იოლი | ტყავი | (......) ოსეინი

ინგლ. მსახიობი პიტერ... | ყველაზე შესაფერისი

მთის სოფელი | „დაისის“ პერსონაჟი | სასუნთქ გზებშია

პარაგვაის ჩაი | ციმბირის დამპყრობი | ეგვიპტ. ღვთაებრივი ხარი | სკამი | ხელსაქმე

წყობა | ხის ნორჩი ტოტი | სამეფო ინვენტარი | თვისება | (.......(ფრისი, პოლანდ. მწერალ.

წინდანი | აფხაზეთშია | რუსეთის დიდი მეფე

სკანდინავიური წვრილი ფული | (....) სოიერი | ბალტიური დედაქალაქი | ბილიკი | უვიცი | აფრიკის სახელმწიფო | ბრავო

მე-5 მსოფ. ჩემპ. ჩატ. რაუნდი... | მე-5 მსოფ. ჩემპ.ქალ-რაკში

რუსი ეტყვის კატას | იასონის თანამგზავრები | ანტილოპა | (.....) პრესლი

კავერნის კაპიტანი | ზღაპრის კატა | აშშ-ს შტატი | შექმნილი „ძმა“ აბანო

ძახვი შეიძლება იყოს | ძვ. ფრანგი დრამატურგი | ერთგვარი არაყი | ჩვენი კონიაკი | „ბითლზი“ | დამხმარე ენა

- კოსმოსური სხეული | სომალის დედაქალაქი | დროშას აქვს | პოლიციელი იტალიაში | ძახვის სახეობა | კაცი მეგრულად | ზაფხულში გასახიზნი ადგილი
- წლოვანება | საფეიქრო ბანანი | ძველი რიონი
- ნეაპოლური მაფია | ხევსურეთის სოფელი | ფულის წასაგები ადგილი
- ლეონიდეც, ჯუმბერიც | ფარია | ზვიადაურის სოფელი | სისხლმა იცის
- ზოგი ქუჩის სტატუსი | აზიის ქვეყანა | ოსების ეპოსი | მომღერალი ჯო (...)
- ციმბირის მდინარე | ლექი თავადი | ფინური აბანო | ზამთრის საწვავი | ველურებმა შეჭამეს
- ნივთი აუქციონზე | სათამაშო ჯოხი | ნედლეული | კლიმოვი | (....) გონსალესი | ინდიელთა შხამი
- გამოუწვავი აგური | გასართობი დაწესებულება | შერლოკ ჰოლმსის როლში | „ოფიცერი“ | ობიექტი
- კენტი | მწერი | ძველი ქართ. ფილმი | ვალუტა | ბქოლა | მთვარის (..) | ძლიერი ქარი
- „ხელი“ ხე | ქალაქი გერმან. | მოტორი | ზმნის კატეგორია
- (...), ერთობა, თავისუფლება | პაპაროტის ხმა | კარის საკეტი რკინა | გეომეტრიული სხეული
- რუსთაველზეა | მღებავი | ოლაჯუონიც, ერისთავიც
- სურნელოვანი ნივთიერება | უეცარი შიში | ანთიმოზ (...), ქართვ. მოღვაწე | მე – ლათინურად | ანტილოპის სახეობა | მაგარი მთის ქანი
- აშშ ჩოგბურთელი | ქოფრუადე (...), („ანჟელიკა“) | (....) ისააკიანი | კანოე, პიროგა | ჯერ ნამცხვარი არაა
- ვიტამინი B | თავშია | ტოტალიზატორი | ქვეყანა აფრიკაში | ღმერთების მთა | ჩინარი
- ირლანდიელი მწერალი | ფრანგი მწერალი | უზნაძის „წინამორბედი“ | საპატიმრო ორმო (ძვ.)
- ძვ. იტალიელი ფეხბურთელი | იგრიკა | ერეკლე ანუ პატარა (....)
- ნათელ-(....) | მწვანილის შეკვრა | ელექტროდი | ყურძნის ჯიში | დიდი მსუბუქი მანქანა | მთხოვნელის დასახევი | ნაწარმოები თეატრისთვის
- ჩვენი ტყავი | საექსპრესიო გუნდი | რბილი ლითონი
- უცნობი (ავტორი) | შაკილ (....) | ჭადრაკის პროფესორი | ნასრედინი იყო | მაგარი ქვა
- (....) მარი | მადრიდის მუზეუმი | ბრეგვაძეებს ჰქონდათ | ფანდი ჭიდაობაში | ბელინის ოპერა | ხილი
- „მაუგლის“ პერსონაჟი | სასაუზმე | არის! | ლენინი
- ჩვენი საკროსვორდო სოფელი | პაუზა | (....) ბაგრატიონი
- რუსთავის პროდუქცია | ნაოჭებიანი ქსოვილი | ზღაპრული ცხენი
- ლუდი კარგია | ჭაობის გაზი | დასაბმელი ჯოხი | სასმისი
- მდინარე აფხაზეთში | კანფეტი | პარიზი-დაკარი | მიცვალებულს აფარია | კვერცხს აქვს | (....) ლანოვოი

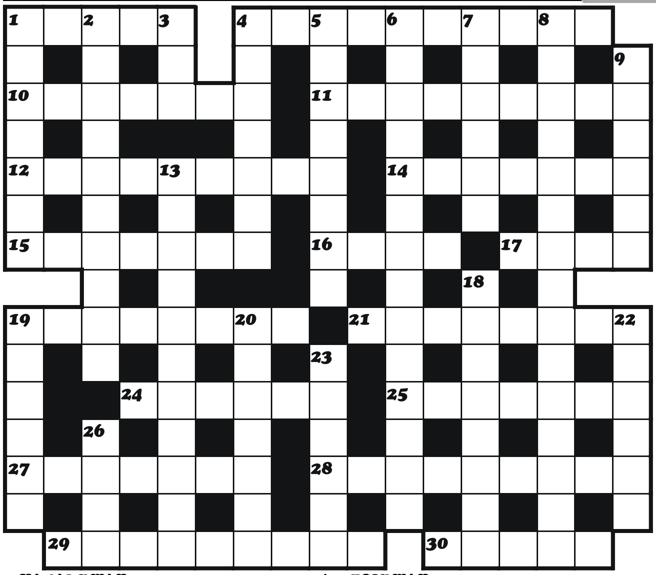

თარაზულად: 1. ...რა თქმა უნდა, იცანით, მოჭყუმპალავე **ორნელა მუტი**... ახლახან მას მიენიჭა კიდე ერთი ტიტული - „იტალიის ყველაზე ლამაზი (......) 4. 1981 წ 13 მაისის მატჩის ერთ-ერთი მონაწილე. 10. ევროპის ქვეყანა. 11. XX ს რუსი გრაფიკოსი, ქსილოგრაფის ოსტატი. 12. საბჭოდი მანქანების მწარმოებელი ცნობილი ფირმა. 14. თბილისის „რელიეფური“ ტოპონიმი. 15. ავიაძრავების უკრაინელი კონსტრუქტორი, ლენინური და სახელმწიფო პრემიების ლაურეატი. 16. ბიბლიური პერსონაჟი. 17. პერსონაჟი სოფიკო ჭიაურელის შემოქმედებითი გალერეიდან. 19. უკრაინული გვარი, რომელიც, ალბათ, ყველაზე ხშირად გვსმენია. 21. პერსონაჟი გიორგი ლეონიძის „ნატვრის ხისა“. 24. ადგილი, სადაც გორკის ცნობილი პიესის მოქმედება მიმდინარეობს. 25. ახლანდელი ჰოლივუდის ერთ-ერთი ვარსკვლავი ქალბატონი. 27. ფერწერაში - საგნების, ფიგურების მოხაზულობის შერბილება. 28. შუშანიკისათვის ერთობ და ერთობ დამახასიათებელი თვისება. 29. (ლინგვისტიკაში) სიტყვაწარმოება, წარმოქმნა. 30. ერთ-ერთი ჩვენი ცნობილი კინოპაპა.

შვეულად: 1. ერთი დიდი კაცის როლს გურამ საღარაძე ასრულებდა, მის მკვლელად კი ეროსი მანჯგალაძე მოგვევლინა... ჩვენ სწორედ მკვლელის ვინაობა გვაინტერესებს. 2. თბილისის „დინამოს“ კალათბურთელი 80-იან წლებში. 3. უნგრელი პოეტი, რევოლუციონერ-დემოკრატი. 4. (*ხომ მაგრები ხართ?*) ინდიელი ტომების - ჩიბჩანების - ერთ-ერთი ენა. 5. ახლო წარსულის ცნობილი კოლუმბიელი ფეხბურთელი. 6. აკრობატიკის ნაირსახეობა. 7. ცეკვა... მორგუნოვის შესრულებით. 8. (*ვიცი, რომ მაგრები ხართ!*) ძვ.წ.აღ. I ს და ახ.წ.აღ. III ს მისტიური მიმართულება ძველბერძნულ ფილოსოფიაში. 9. ჩეხ მეშახტეთა სოფელი, რომელიც 1942 წ 10 ივნისს ფაშისტებმა პირისაგან მიწისა აღგავეს. 13. უმაღლესი პილოტაჟის ერთგვარი ფიგურა. 18. მაღალი სახელმწიფოებრივი თანამდებობა. 19. (*...აკი მაგრები ვართო?!*) დონ (.......) პორტუგალიის მეფე, პოეტი-ტრუბადური XIII-XIV სს. 20. იტალიის ქალაქი. 22. სახელი ლესინგის ერთი ტრაგედიის მთავარი პერსონაჟისა, სახელად გალოტის. 24. (*მაგრებით?!*) ცნობილი ამერიკული საიუველირო ფირმა, რომლის მეპატრონესთანაც ერთხელ ოდრი ჰეპბერნს „საუზმის გამართვა“ მოუხდა. 26. საფრანგეთის ისტორიის ერთი ავადსახსენებელი პერსონაჟი.

ახალი რუბრიკა **მთელი სამყარო ცხრილებში**

ზეობის ყველაზე დიდი ხანგრძლივობა დღეს მცხოვრებ მონარქთა შორის

		დაიბადა	ტახტზე ავიდა
1	**ბხუმიბოლ აბილიადეჯი** *ტაილანდი*	1927 წ 5 დეკემბერი	1946 წ 9 ივნისი
2	**რენიე III** *მონაკო*	1923 წ 31 მაისი	1949 წ 9 მაისი
3	**ელისაბედ II** *დიდი ბრიტანეთი*	1926 წ 21 აპრილი	1952 წ 6 თებერვალი
4	**ჰუსეინი** *იორდანია*	1935 წ 14 ნოემბერი	1952 წ 11 აგვისტო
5	**ჰასან II** *მაროკო*	1929 წ 9 ივლისი	1961 წ 26 თებერვალი
6	**ისა იბნ-სულმან ალ-ხალიფახი** *ბაჰრეინი*	1933 წ 3 ივლისი	1961 წ 2 ნოემბერი
7	**მალიეტოა ტანუმაფილ II** *დას.სამოა*	1913 წ 4 იანვარი	1962 წ 1 იანვარი
8	**ერც-ჰერცოგი ჟან** *ლუქსემბურგი*	1921 წ 5 იანვარი	1964 წ 12 ნოემბერი
9	**ტაუფა-ახაუ ტუპოუ IV** *ტონგა*	1918 წ 4 ივლისი	1965 წ 16 დეკემბერი
10	**ყაბუს იბნ საიდი** *ომანი*	1942 წ 18 ნოემბერი	1970 წ 23 ივლისი

ორტურიანი მიკროტურნირი

სპორტულ-საკროსვორდო ფორმის შესანარჩუნებლად; პასუხებს მივიღებთ შაბათ-კვირას, ნებისმიერ დროს. პრიზი არ გვაქვს.

როგორც ერთმა ქალბატონმა გვითხრა, მას ადრე ე.წ. **Что? Где? Когда?**-ს კითხვა-პასუხი არ აინტერესებდა, ახლა კი დიდი ინტერესით ერთვება მსგავსი *პრობლემების* გადაჭრაში; ამიტომაც მისთვის და სექტემბრის ტურნირის მომლოდინე ყველა სხვა მკითხველისათვის (ფორმის შენარჩუნების მიზნით!) ვბეჭდავთ რამოდენიმე კითხვას **ვახტანგ ელერდაშვილის** რეპერტუარიდან

1. ყველასათვის ცნობილია თუ რას წარმოადგენს ძენ-ბუდიზმი. არსებობს ასეთი ფრაზა, რომელიც მიეწერება ბოდჰიდჰარმას - „როდესაც შენთვის არ არის ცნობილი ძენის მოძღვრება, შენთვის მთები წარმოადგენს მთებს და მდინარეები - მდინარეებს; როდესაც შენ ეწაფები ძენის მოძღვრებას მთები აღარ არის მთები და მდინარეები აღარ არის მდინარეები, ხოლო როდესაც შენ მიაღწევ გასხივოსნებას, მაშინ...“

რა მოხდება მაშინ?

2. ბარბარა ლოუეტ კლაინი წიგნში „ფიზიკოსები ძიებაში“ წერს: „მაქს პლანკი შეიძლება იმ პირველყოფილ ადამიანს შევადაროთ, რომელსაც სურდა სხვადასხვა მასალაში ნახვრეტის გაკეთების უკეთესი საშუალება ეპოვა და ამაზე თვეები, წლები და ათეული წლებიც კი დაკარგა, სხვადასხვა მასალა და საშუალება მოსინჯა და სრულიად შემთხვევით...“

რას მიაგნო მან სრულიად შემთხვევით?

4. 1785 წელს ფრანგი ზღვაოსანი ლაპერუზი გაემართა 4-წლიან ექსპედიციაში. ექსპედიციის მიზანი იყო აღმოეჩინა ყველა ის მიწა, რომლებიც ჯეიმს კუკის მახვილ თვალს გამორჩა. ექსპედიცია შედგებოდა ორი 500-ტონიანი ხომალდის „ბუსოლის“ და „ასტროლაბიისაგან“, რომლებიც ლაპერუზმა ყველა სხვა ძვირფასი რუკებისა და სამგზავროდ საჭირო ნივთებთან ერთად დატვირთა 600 სარკით...

რაში სჭირდებოდა ამდენი სარკე ლაპერუზს

4.მას სახელწოდება მისცა საფრანგეთ-შვეიცარიის საზღვარზე მდებარე მთათა სისტემამ. მისი სახელი მჭიდროდაა დაკავშირებული ცარცთან. ცნობილია მაიკლ კრაიტონის რომანი, რომლის სათაურშიც ვხვდებით კითხვაში ხსენებულ სახელწოდებას. მოგვიანებით ჰოლივუდში გადაიღეს ფილმი, ამ რომანის ეკრანიზაცია, რომელსაც იგივე სახელწოდება ჰქონდა, რაც რომანს...

რა ჰქვია ამ ფილმს?

აქვე გვსურს მადლობა მოვახსენოთ ყველას, ვინც ჩვენი წარმატება გაიზიარა და მოგვილოცა ა.წ. 8 ივლისს გამართული ფინალური თამაშისა გამო კლუბში – „რა? სად? როდის?“

გინესების რეკორდების წიგნი

ზომები

გახდომის რეკორდსმენები

ჯონ ბროვერ მინოკი

1979 წლის ივლისისათვის მსოფლიოში ყველაზე მსუქანი ადამიანი იყო ჯონ ბროვერ მინოკი; ამის შემდეგ, 16 თვეში მან საკუთარი წონა 645 კგ-დან 216-მდე ჩამოიყვანა, ანუ 419 კგ დაიკლო.

როზალი ბრედფორდი

როზალი ბრედფორდმა 1987 წლის იანვრიდან 1994 წლის თებერვლამდე 544 კგ-დან საკუთარი წონა 128-მდე ჩამოიყვანა და ამრიგად ქალთა შორის გახდომის რეკორდი - 416 კგ - დაამყარა.

რონ ელენი

აშშ-ს ტენესის შტატის მკვიდრმა რონ ელენმა 1984 წელს 24 საათის განმავლობაში 9,7 კგ დაიკლო; მისი საწყისი წონა ამ დროისათვის 113 კგ იყო.

გასუქების რეკორდსმენები

ჯონ ბროვერ მინოკი

1981 წლის ოქტომბერში ჯონ ბროვერ მინოკმა 7 დღეში 89 კგ მოიმატა, რის შედეგადაც კვლავ მოათავსეს ქალაქ სიეტლის საავადმყოფოში.

არტურ კნორი

გარდაცვალაებამდე 6 თვის განმავლობაში აშშ-ს მოქალაქე არტურ კნორმა წონაში 133 კგ მოიმატა.

დორის ჯეიმზი

აშშ-ს კალიფორნიის შტატის ქალაქი სან-ფრანცისკოს მკვიდრმა დორის ჯეიმზმა, როგორც ახლობლები ამტკიცებენ, თავისი ცხოვრების უკანასკნელი წლის განმავლობაში 147 კგ მოიმატა.

ჩვენს მკითხველს, ქალბატონ მერის აინტერესებს

გასული ნომრის „ფანტაზიაში“, კოსმოსის ათვისების შესახებ გამოქვეყნებულ სიაში აღნიშნულია, რომ „აპოლონ-13“-მა, ხომალდის გაუმართაობის გამო, ვერ შეძლო მთვარის ზედაპირზე დაშვება... მაინც რა მოხდა?

...სხვათა შორის არსებობს მშვენიერი ფილმი ტომ ჰენკსის მონაწილეობით, რომელიც ასტრონავტ ჯეიმზ ლოველის როლს ასრულებს; ამ ფილმში საკმაოდ კარგადაა ნაჩვენები ყველაფერი... რეალობაში კი მოხდა ის, რომ 1970 წლის 13 აპრილს, 13 საათსა და 13 წუთზე მთვარისაკენ მიმავალ „აპოლონ-13“-ში ჟანგბადის ერთი ავზი აფეთქდა. ასტრონავტები (ლოველი, სუიჯერტი და ჰეისი) ამ დროს დედამიწიდან 330 ათასი კმ მანძილით იყვნენ დაშორებულნი. აფეთქების შედეგად ჟანგბადის მეორე ავზიც დაიცალა. ხომალდს შემოაკლდა ელექტროენერგია, საწვავი, ჰაერი, საჭმელი და სასმელი. ნახშირმჟავა აირების კონცენტრაციამ ჯანმრთელობისათვის საზიანო ოდენობას გადააჭარბა. ატმოსფეროში დასაბრუნებამდე საორიენტაციოდ საჭირო შეიქნა მთვარის მოდულის ძრავის გამოყენება, რაც აბსოლუტურად არ იყო გათვალისწინებული ამგვარი ამოცანისათვის. ატმოსფეროში შესვლის ახალი ტრაექტორიის გათვლა NASA-ს სპეციალისტებს 2 დღეში მოუხდათ (...რასაც ჩვეულებრივ სამიოდე თვე სჭირდებოდა ხოლმე მაშინ). ელექტროენერგიის ნაკლებობისა გამო, პრაქტიკულად შეუძლებელი ხდებოდა დაშვებისას საჭირო პარაშუტების გახსნა, მაგრამ ასტრონავტთა ფანტასტიური პროფესიონალიზმისა და გამძლეობის წყალობით დედამიწაზე დაშვება უსაფრთხოდ მოხდა და ეს უფრო მეტი გმირობა იყო, ვიდრე ის, რისთვისაც ისინი მთვარისაკენ მიეშურებოდნენ, ანუ მთვარის ზედაპირზე გასეირნება.

„იაპონელი მხატვრების“ ტურნირი სამ ტურად (მე-2 ტური. 14 ივლისი)

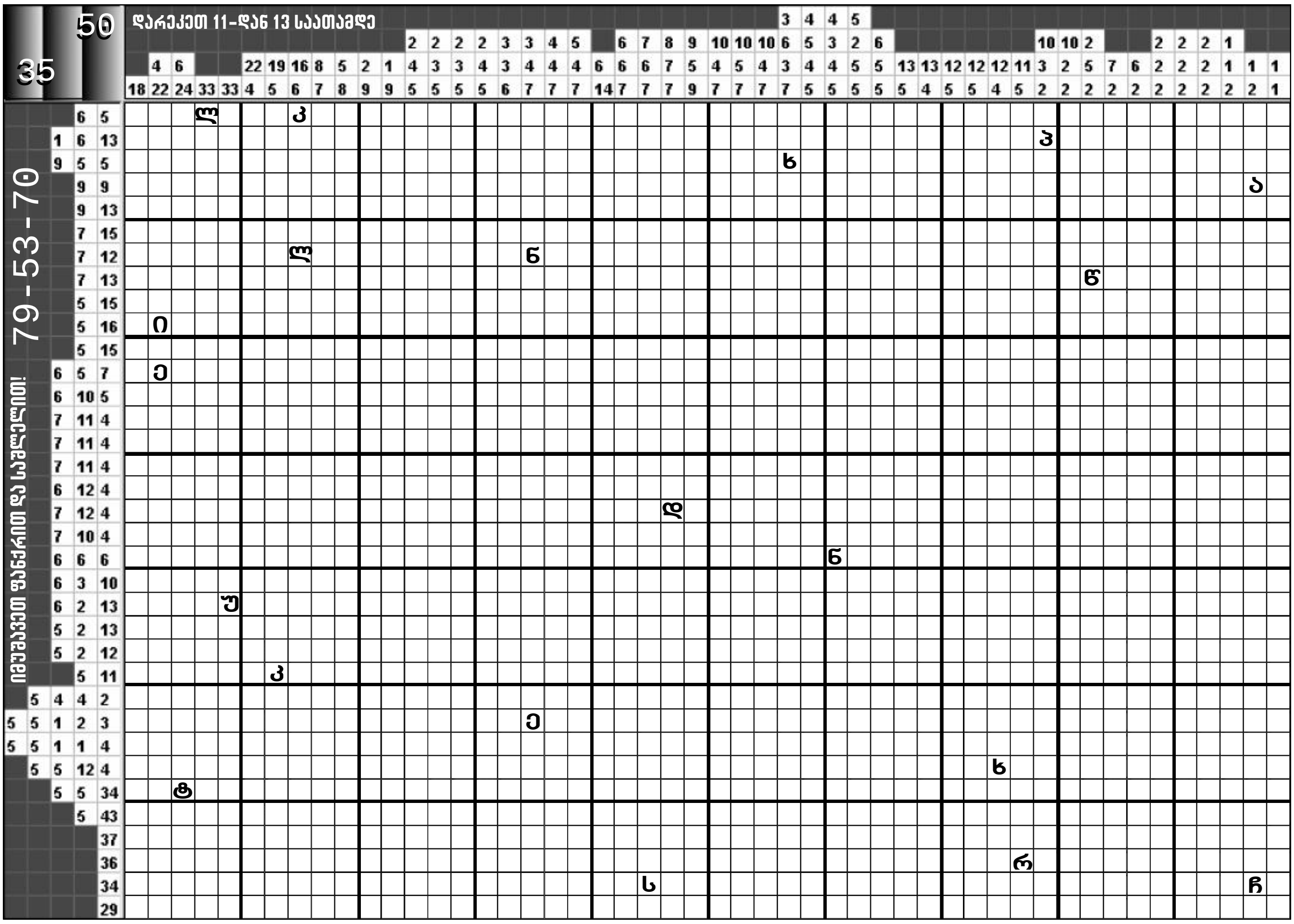

„იაპონელ მხატვართა“ ტურნირის წესები

1) გააფერადეთ ნახატი, დაგვირეკეთ და გვითხარით - რა გამოგივიდათ და სწორი პასუხის შემთხვევაში **ერთი ქულა** დაგეწ-ერებათ.

2) თუ სწორად გააფერადებთ ამ ნახ-ატს, გაუფერადებელ უჯრებში დაგრჩებათ 10 ასო (...დანარჩენი 10 გაფერადებულ უჯრებში მოყვება და ისინი ჯანდაბასაც წაუღია); ჰოდა, გაუფერადებელ უჯრებში დარჩენილი 10 ასოთი უნდა შეადგინოთ, რაც შეიძლება, მეტი სიტყვა და ეს სიტყ-ვები მოგვახსენოთ.

- ყოველი სიტყვა **ერთი ქულაა**.
- სიტყვა უნდა შედგებოდეს **არანაკ-ლებ ხუთი ასოსაგან** და უნდა იყოს:

...მხოლობით რიცხვში ჩასმული **პირ-ველადი** არსებითი სახელი ან სახელზმნა, რომელსაც დაესმის კითხვა ვინ? ან რა?

...საკუთარი და გეოგრაფიული სახე-ლები არ ჩაითვლება.

...არ ჩაითვლება, აგრეთვე, მეორადი სახელები; ანუ **სწავლა** ითვლება მისგან ნაწარმოები სიტყვები კი - მასწავლებე-ლი, სასწავლებელი, ნასწავლი, უსწავლელე, სწავლება, მოსწავლე და ა.შ. ***არ ითვ-ლება***.

...არ მიიღება, აგრეთვე, ნაირგვარი მითოლოგიური თუ რელიგიური განზო-გადებული ცნებები, რადგან ეს სიტყვები ასეა თუ ისე, საკუთარი სახელები ან ტოპონიმებია.

...ვიმეორებთ - ჩაითვლება მხოლოდ „პირველადი“ არსებითი სახელები ან სახელზმნები.

გასული ნომრის პასუხების მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, აუცილებლად ჩაით-ვლება სიტყვები: ბეწვი. ალმასი, წვიმა, წვლილი, ალავი და ა.შ. მლესავი, საწებე-ლი, სალეწი და მისთანები კი არ ითვლება, რადგან ყოველი მათგანი თავსართ-ბო-ლოსართებითაა ნაწარმოები **„პირვე-ლადი“** სიტყვისაგან.

- პირველი ტურის სრული ანულირ-ება გვსურდა, მაგრამ მივხვდით, რომ მის არასწორ წარმართვაში ჩვენც ვიყავით დამნაშავე, რადგან **„პირველადობის“** ცნება გასული ნომრის წესებში არ დავაკონკრეტეთ, ამიტომ პირველი ტურის მონაცემების მიხედვით, ვინც 40 სიტყვაზე მეტი მოძებნა ნაირგვარ ლექსიკონებში, იქნება 3- ქულიანი, 20-40 სიტყვის ავტ-ორებს ექნებათ 2 ქულა, ხოლო 20-ზე ნა-კლებ სიტყვაზე იწერება 1 ქულა; ამრი-გად პირველი ტურის შემდეგ ასეთი მდგომარეობაა:

3 ქულა - ვახტანგ ნანავა, ზიზი ბუბა-შვილი, გიორგი გელოვანი, ნანა ხიდე-შელი.

2 ქულა - მაია ედიშერაშვილი, ალექს-ანდრე მალხაზის ძე ელერდაშვილი, გიორგი ჯავახიშვილი, მაკა კუხალაშვი-ლი, თინა ფურცელაძე, ქეთი ბესელია, ბე-ქანიშვილი.

1 ქულა - ჯაბუ ბოხაშვილი, ირმა ფუხ-აშვილი, სოლომონ მამუჩიშვილი, გიორ-გი თამაზის ძე ჯავახიშვილი, გიორგი სანოძე, ელეონორა ფურცელაძე.

3) გამარჯვებული საჩუქრად მიიღებს ილუსტრაციების ალბომს

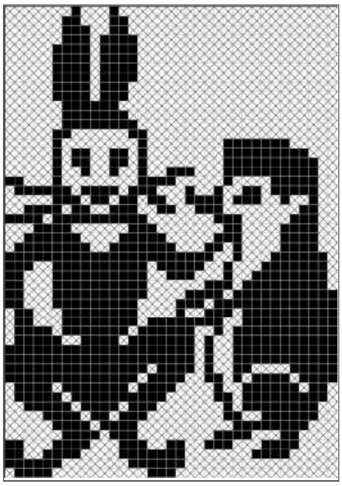

გასული ნომრის საკონკურსო ნახატზე კი უნდა მიგეღოთ **კურდღელი** და **ზღარბი** და არა კუ, დათვი, კოალა, ლოკოკინა და მისთანები, როგორც ზოგიერთმა მონა-წილემ ჩათვალა იმისა გამო, რომ ხატვა ბოლომდე არ მიიყვანა და შესაბამისად საჭირო ასოებიც ვერ მოძებნა; ალბათ, ამ-იტომაც გვკარნახობდნენ ასეთ სიტყვებს - ბაწარი, საწამლავი და ა.შ. ჩვენს მაგალ-ითში კი არ იყო ასო „რ“, ასო „ა“ მხოლოდ ორჯერ გვხვდებოდა და არა სამჯერ.

გთხოვთ ყურადღებით იყოთ!

მცირე კომენტარი

ჩვენ ნამდვილად არ გვეგო-ნა, რომ „ფანტაზიელთა“ რიგებში ამდენი იაპონელი მხატვარი გვყავდა, ამიტომაც ბოლო დროს ამგვარი შედევრე-ბის ბეჭდვას ნაკლებ ყურადღებას ვუთმობდით; დღეს კი ასეთი წინადადებაც კი შემოვიდა, რომ დროდადრო ერთჯერადი გაზეთი გამოვუშვათ, სადაც იქნება მხოლოდ იაპონური ნახატები (კიდევ გაზეთი?!)

...ნახატებს კი ინტერნეტში „ვშოულობთ“ და აუცილებლად ვუკეთებთ რედაქტირებას და ზოგჯერ სანახევროდ ვცვლით კიდეც, რათა თქვენთვის უფრო მოსახერხებელი (...და არა ადვილი) იყოს მისი გაფერადება.

...ჩვენთვის სირთულე, თვ-ითმიზანი კი არა, ცხოვრების წესია!

გასული ნომრის მე-20 გვერდის იაპონური ნახატი

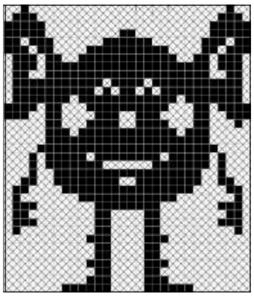

ჩვენი და თქვენი საკროსვორდო-ლინგვისტური შესაძლებლობების შემოწმების მიზნით ამჯერად გთავაზობთ იტალიურ კროსვორდს რუსულ ენაზე

იტალიურ კროსვორდში სიტყვები უნდა ამოიცნოთ განმარტებების მიხედვით, ჩაწეროთ ცარიელ ბადეში და სიტყვების გამმიჯნავი უჯრები გააფერადოთ. განმარტების მარჯვნივ, ფრჩხილებში მითითებულია ამოსაცნობი სიტყვის ასოთა რაოდენობა	*Пристройка* (9) / *Бархатная ткань* (4)	*Очистка льна* (4) / *Часть платья* (3)	*Певчая птица* (5) / *Портниха (уст-ар.)* (8)	*Штаб факультета* (7)	*Хлебный напиток* (4) / *Магнитный сплав* (5)	*Взрывчатка* (6) / *Каптер* (9)	*Герой Горького* (5) / *Жан.... у Гюго* (7)	*Англ. писатель и зоолог* (7) / *Ледяная земля* (8)	*Раздел текста* (5) / *Индейцы Мексики* (4)	*Истощение* (5) / *Свечка у иконы* (7)	*Город в Иордании* (7) / *Крепкий бульон* (4)	*Обруч* (4) / *Совет бояр* (4)	*Восточная сласть* (4) / *Жизненно важно* (7)	*Нота* (2)	*Искусственный водоем* (8) / *Конец молитвы* (5)
Бараний.... с кашей (3) / *Дерсу Узала - по-национальности* (5)															
Жанр журналистики (5)															
Бойфренд Барби (3) / *Разрушитель* (6)															
Окружение (5) / *Прежнее название Феодосии* (4)															
Хозяйство метрдотеля (8)															
Древний город в Двуречье (2)															
Сомневающийся (7) / *Большая толпа* (4)															
Плодовый сорт (4) / *Ивняк* (3) / *O'key* (2)															
Опера Верди (4) / *Передача О.Сепиашвили* (8)															
Сатирический киножурнал (6) / *....Горгона* (6)															
Певческий коллектив (3)															
Коса (7) / *Поделка из бумаги* (7)															
Город в Англии (5)															
Метла из мочала (6) / *Свинина* (4) / *Жилище* (3)															
Горная система Юж.Америки (4)															
Окантовка (5) / *Приток Ижмы* (4)															
Кугуар (4)															
Итальянская газета (6)															
იხილეთ ქვედა ფოტო															
Бригада бурлаков (6)															

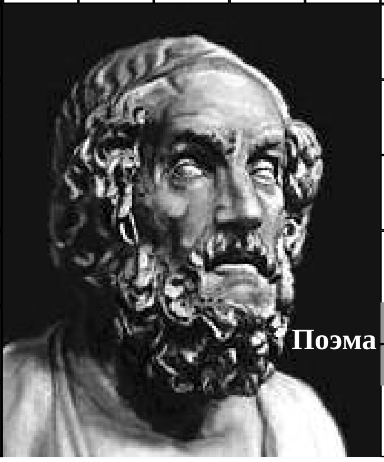

Поэма

...და თუ ყველაფერი სწორად ამოხსენით, წრეებით მონიშნული 11 ასოსაგან შეგეძლებათ ჩვენს მიერ ჩაფიქრებული ქართული სინამდვილის ამსახველი სიტყვის შედგენა; პირველი შემდგენელი მიიღებს *რუსული ესტრადის კლიპების ჩანაწერიან* ვიდეოკასეტას (დარეკეთ პარასკევს, 13 ივლისს, 14 საათამდე, 79-53-70 ან 8-77 72-61-18)

ეს უცნაური იტალიელები

ნაწყვეტები მარტინ სოლის წიგნიდან - The Xenophobe's Guide to the Italians

დასვენება და გართობა

იტალიელები ამქვეყნად მთელი თავისი არსებით ცხოვრობენ, ამიტომაც არავის მიაჩნია სამარცხვინოდ, რომ დღეღამეში გაერთოს 24 საათის, კვირაში შვიდი დღის და წელიწადში ორმოცდათორმეტი კვირის განმავლობაში. მათი აზრით - სწორედ ესაა ცხოვრება, რადგან იტალიელები მუშაობენ იმისათვის, **რომ იცხოვრონ** და არა პირიქით.

სპორტი

ფეხბურთი სპორტის უმთავრესი სახეობაა იტალიაში. აქ მატჩები, როგორც წესი, კვირაობით იმართება და ამ დღეს ყველა მამაკაცი ქუჩაში ყურზე მიდებული ტრანზისტორით დაიარება.

...ხოლო როცა იტალიის ნაკრები მსოფლიო ჩემპიონატზე ასპარეზობს, მთელ მოსახლეობას **ავიწყდება** კუთხურ-პროვინციული დაპირისპირებანი და ტელევიზორთან სხდებიან მატჩების საყურებლად.

სპორტის მეორე სახეობა, რასაც თითქმის ყველა იტალიელი ეთაყვანება, ველოშეჯიბრი გახლავთ; როცა იტალიელი სპორტსმენები „ჯირო დ,იტალიის“ ან „ტურ დე ფრანსის რბოლებში მონაწილეობენ, მათს გამოსვლას მთელი ქვეყანა ადევნებს თვალყურს.

არადა, იტალიელები ბავშვის აღზრდისას აუცილებლობად სულაც არ მიიჩნევენ სპორტული მომზადების ჩართვას გაკვეთილებში. ძალზედ ცოტა სკოლაა იტალიაში ისეთი, რომელსაც სპორტული დარბაზი გააჩნია; სპორტი პრაქტიკულად მხოლოდ პროფესიონალთა საქმეა (თუმცა კი კვირა დილით შეგიძლიათ პარკში წააწყდეთ ადამიანებს, რომლებიც სირბილით კი არ იკაჟებენ სხეულს, არამედ... ძვირფასი **სპორტული კოსტუმის** დემონსტრირებას ახდენენ.

...მაგრამ, ასეა თუ ისე, იტალიელები ყოველწლიურად ჩუქნიან მსოფლიოს ნაირგვარი რანგის ჩემპიონებს სპორტის ნაირგვარ სახეობაში - ცურვითა და ფარიკაობით დაწყებული ნიჩბოსნობითა და სროლით დამთავრებული.. და, რაც ყველაზე მთავარია, თავად სპორტსმენებიც და მთელი ქვეყანაც ყველაფერს აკეთებენ საიმისოდ, რომ გამარჯვების სიხარული **მაქსიმალურად დიდხანს** გაგრძელდეს და მაქსიმალურად აფიშირებული იყოს.

მაღაზიებში ნანნალი

სავაჭრო ობიქტების კარდაკარ სიარული, ალბათ, იტალიელთა ერთ-ერთი უმთავრესი გართობაა, მით უმეტეს, რომ იტალიის მაღაზიებში **იშოვება ყველაფერი**, ყველა ზომისა და ნაირსახეობისა!

ცენტრალური ქუჩების ვიტრინებში გამოფენილი საქონლის ხარისხმა და სიმდიდრემ კი შეიძლება ადამიანი დააბრმავოს კიდეც... ისევე, როგორც მათმა ფასმა!

გუჩის, არმანის, ვალენტინოს და მისთანათა საფირმო მაღაზიებში ვაჭრობა, მხოლოდ ძალზედ მდიდარი და ძალზედ სახელოვანი ადამიანების პრეროგატივაა, თუმცა ეს არავის აღელვებს, რადგან რიგითმა იტალიელებმა კარგად იციან, რომ მალე ამ საქონელს სულ სხვა ფასად გაყიდიან, როცა **სხვა მაღაზიებში** გასაყიდად გადაანაწილებენ.

ვაჭრობა იტალიელის სტიქიაა და განსაკუთრებით ეს ეხება ბაზარში ვაჭრობას, სადაც შეიძლება გაერთო კიდეც და ფასიც საგრძნობლად დააკლებინო გამყიდველს. მთავარი კი ისაა, რომ არასოდეს იკთხო, თუ ესა თუ ის საქონელი საიდან აქვს ამ ვაჭარს; მოგეწონა რომელიმე ჭინჭი? ფასზედაც მორიგდი? მაშ, იყიდე და ნუ დააზუსტებ - განა ეს ის კაბა არ არის, გუშინ ვია ვენეტოზე 500 000 რომ ღირდა? ამგვარმა კითხვამ შესაძლოა სავაჭრო გარიგება თქვენს საწინააღმდეგოდ შეატრიალოს და 100 000-ის ნაცვლად სხვა თანხის გადახდა მოგთხოვონ.

იტალიელები არანაირ მოჩვენებით სიამაყეს არ ამჟღავნებენ, როცა საქმე ვაჭრობას ეხება; გარიგებისას მოიხმარება ყველა ხერხი და მეთოდი... და თუ ყველაფერი ნორმალურად წარიმართა, შესაბამისი ფასის საზღაურად ნებისმიერ იტალიელს შეუძლია მოგყიდონ საკუთარი 90 წლის ბებია ან ანჩხლი მეზობელი და ღიმილიც **მარილად მოაყაროს** ამ მადლიან გარიგებას.

ნურც ის გაგიკვირდებათ, ნეაპოლში ერთ შუქნიშანთან ბავშვები თქვენს ავტომობილს სანომრე ნიშანს თუ მოხსნიან და მეორე შუქნიშანთან თქვენსავე სანომრე ნიშანში რაღაც გროშებს რომ მოგთხოვენ... **ღიმილით!**

მთავარია უსაფრთხოება

იტალიელები საკუთარ უსაფრთხოებაზე გადაყოლილნი არიან და ეს გასაგებიცაა, რადგან დანაშაული განუხრელად იზრდება; მხოლოდ ტურინში ყოველ 57 წუთში ერთ ავტომობილს იპარავენ, ყოველ 86 წუთში ერთ ჯიბეს აცარიელებენ და ყოველ ორ საათში ერთ ბინას ძარცვავენ. ამიტომაც იტალიაში უბრწყინვალეს სასიგნალო დანადგარებს და საკეტებს ამზადებენ, რაც სახლებსა და მაღაზიებს **პატარა ციხესიმაგრეებად** აქცევს, მაგრამ... ეს სიგნალები ისეთი მგრძნობიარენი არიან, რომ ჟუჟუნა წვიმის გამოისობითაც კი შეიძლება ჩაირთონ და გამორთვა აღარ დააპირონ...

კალაბრია Calabria

მდებარეობს იტალიის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში, ამავე სახელწოდების ნახევარკუნძულზე, იონიისა და ტირენის ზღვებს შორის. შედგება სამი პროვინციისაგან: კატანძარო, კოზენცა და რეჯო დი-კალაბრია.

კალაბრია იტალიის „ჩექმის“ წვეროს წარმოადგენს და მნიშვნელოვანი სატრანსპორტო კვანძია და სრუტითაა გამოყოფილი სიცილიისაგან.

ფართობი - 15 080 კვ.კმ. **მოსახლეობა** - 2 153 700.

ადმ.ცენტრი - რეჯო-დი-კალაბრია (Reggio di Calabria) (178 000 მცხ.).

კალაბრია იტალიის მეღვინეობის ერთ-ერთი ცენტრია.

ამ რეგიონს „კალაბრია“ უწოდეს ბიზანტიელებმა, რომლებმაც მე-7 საუკუნეში მოაქციეს ის თავისი იმპერიის საზღვრებში.

იტალიის მნიშვნელოვანი ქალაქები

01. აგრიჯენტო	56 000	*სიცილია*
02. ალესანდრია	97 000	*პიემონტი*
03. ანკონა	103 500	*მარკე*
04. აოსტა	40 000	*ვალე დაოსტა*
05. არეცო	92 000	*ტოსკანა*
06. ასიზი	25 000	*უმბრია*
07. ბარი	355 000	*ბარი*
08. ბერგამო	118 000	*ლომბარდია*
09. ბოლონია	420 000	*ემილია-რომანია*
10. ბოლცანო	101 000	*ტრენტინო-ალტო*
11. ბრეშა	197 000	*ლომბარდია*
12. ბრინდიზი	93 000	*აპულია*
13. გენუა	700 000	*ლიგურია*
14. ვენეცია	330 000	*ვენეცია*
15. ვერონა	260 000	*ვენეცია*
16. ვიჩენცა	110 000	*ვენეცია*
17. კალიარი	212 000	*სარდინია*
18. კამპობასო	52 000	*მოლიზე*
19. კარარა	70 000	*ტოსკანა*
20. კასტილონე	20 000	*ლომბარდია*
21. კატანძარო	104 000	*კალაბრია*
22. კატანია	365 000	*სიცილია*
23. კომო	93 000	*ლომბარდია*
24. კორტინა დ'ამპეცო	7 700	*ვენეცია*
25. კრემონა	78 000	*ლომბარდია*
26. ლ'აკუილა	65 000	*აბრუცი*
27. ლივორნო	171 000	*ტოსკანა*
28. ლუკა	90 000	*ტოსკანა*
29. მაჯენტა	24 000	*ლომბარდია*
30. მანტუა	58 000	*ლომბარდია*
31. მასა	67 000	*ტოსკანა*
32. მატერა	52 000	*ბაზილიკატა*
33. მერანო	34 000	*ვენეცია*
34. მესინა	274 000	*სიცილია*
35. მილანი	1 400 000	*ლომბარდია*
36. მოდენა	178 000	*ემილია-რომანია*
37. მოლფეტა	66 000	*აპულია*
38. მონკალიერი	62 000	*პიემონტი*
39. მონცა	123 000	*ლომბარდია*
40. ნეაპოლი	1 200 000	*კამპანია*
41. ნოვარა	103 000	*პიემონტი*
42. ნოვი	20 000	*პიემონტი*
43. პადუა	218 000	*ვენეცია*
44. პავია	80 000	*ლომბარდია*
45. პალერმო	734 000	*სიცილია*
46. პარმა	174 000	*ემილია-რომანია*
47. პერუჯა	150 000	*უმბრია*
48. პესკარა	129 000	*აბრუცი*
49. პიაჩენცა	102 000	*ტოსკანა*
50. პიზა	103 000	*ემილია-რომანია*
51. პომპეი	23 000	*კამპანია*
52. პოტენცა	70 000	*ბაზილიკატა*
53. რავენა	137 000	*ემილია-რომანია*
54. რაგუზა	64 000	*სიცილია*
55. რეჯო-დი-კალაბრია	178 000	*კალაბრია*
56. რეჯო-ნელ-ემილია	132 000	*ემილია-რომანია*
57. რიმინი	131 000	*ემილია-რომანია*
58. რომი	2 800 000	*ლაციო*

(დასასრული შემდეგ ნომერში)

დიდი იტალიელები

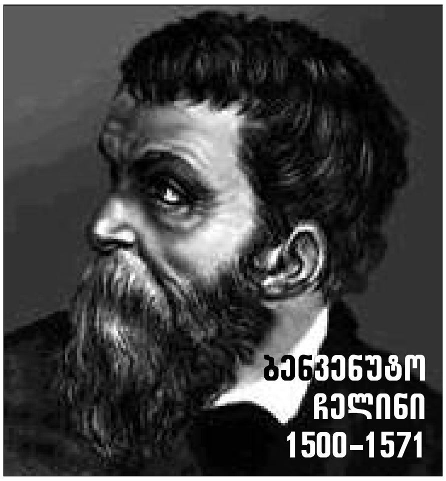

ბენვენუტო ჩელინი 1500–1571

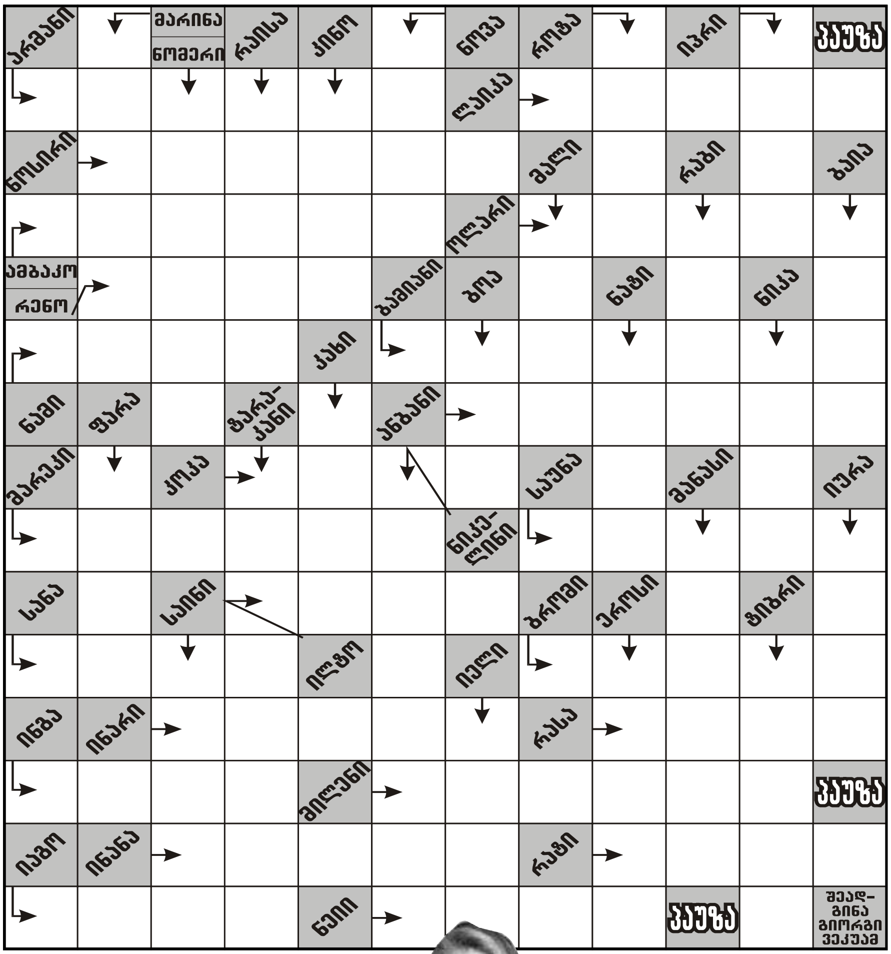

ზემორე კროსვორდი ანაგრამის პრინციპზეა აგებული, ანუ თქვენ უნდა გადაადგილოთ კითხვებად დასმულ სიტყვებში ასოები და სხვა სიტყვები მიიღოთ, *მაგალითად*: რომ ეწეროს ხარი, გამოვა ან არხი ან რახი.

აფორიზმების ანთოლოგია

1379. ქალი თუ კარგად გამოიყურება მინი-კაბაში, მას შეუძლია ყველაფერი ჩაიცვას.

უცნობი ავტორი

1380. მიზეზი იმისა, რომ ქალებს ასე გულმოდგინედ უყვართ ჩაცმა-დახურვა გახლავთ ის, რომ მამაკაცის თვალი უფრო კარგადაა განვითარებული, ვიდრე ჭკუა.

დორის დეი

1381. ქალი მხოლოდ ერთი მამაკაცისთვის რომ იმოსებოდეს, ეს ამდენ დროს არ წაიღებდა.

მარსელ აშარი

1382. ნუ იმსჯელებ კაცზე მისი საკუთარი სამოსის მიხედვით, მის შესახებ დასკვნები მისი ცოლის ტანსაცმლიდან გამოიტანე.

თომას დიუარი

1383. რაც უფრო ცუდად მიგდის საქმეები, მით უფრო კარგად უნდა იცვამდე.

ინგლისური ანდაზა

1384. ქალის სამოსი ფერწერაა, მამაკაცისა - ქანდაკება.

ბარნეტ ნიუმენი

1385. მიზეზი იმისა, რომ ჩვენს დროში კაცი ქალზე უფრო სერიოზულია, მხოლოდ ის გახლავთ, რომ მამაკაცის სამოსი უფრო მუქ ფერებშია გადაწყვეტილი.

ანდრე ჟიდი

1386. როცა მამაკაცს რაიმე სერიოზული ნაბიჯი აქვს გადასადგმელი, ფიქრობს - „რა ვთქვა" ქალი ფიქრობს - „რა ჩავიცვა?".

უცნობი ავტორი

1387. მინი-კაბა არანაირ ემოციებს არ აღძრავს, როცა ის გასაშრობადაა გაფენილი.

ლორენს დაუ

1388. დეკოლტე მატერიის შენარჩუნების უკანასკნელი საშუალება გახლავთ.

ტამარა კლეიმანი

1389. ქალებს ჰგონიათ, რომ ისინი მამაკაცების ან საკუთარი სიამოვნებისათვის იცვამენ, სინამდვილეში კი ისინი ერთმანეთისათვის იმოსებიან.

ფრანსის დე მიომანდრი

1390. თუ ქალი იმოსება იმ მიზნით, რომ თავი მოაწონოს საკუთარ ქმარს, საამისოდ იგი შარშანწინდელ კაბას ირჩევს.

მარლენ დიტრიხი

1391. თანამედროვე კაბა მავთულხლართს ჰგავს - იცავს ტერიტორიას, დანახვის უფლების შენარჩუნებით.

დენი კეი

1392. იფიქრეთ, რაც გსურთ, მარამ გრძელი კაბა მუხლების ბევრ ცოდვას მალავს.

მეი უესტი

1393. ქალს ისე მჭიდროდ უნდა ჰქონდეს შემოტმასნილი მკერდზე სვიტერი, რომ... მამაკაცს სუნთქვა ეკვრებოდეს.

უცნობი ავტორი

1394. ყველაზე მთავარი ქალის სამოსში არის ქალი, ვისაც ის აცვია.

ივ სენ-ლორანი

პატარა ენციკლოპედია

თემა – „ფრანგი მწერლები"

ტორტელი (Tortel) ჟან (1904-93) - მწერალი და ლიტ. მკვლევარი. მის შემოქმედებას ძირითადად ახასიათებს სამყაროს ლირიული აღქმა.

ტრუაია (Troyat) ანრი (დ. 1911) - ეს არის ლევ ტარასოვის ლიტ. ფსევდონიმი; იგი ეროვნებით რუსი, მაგრამ ფრანგი მწერალი გახლავთ და ძირითადად დიდი რუსი მწერლების (პუშკინი, გოგოლი, დოსტოევსკი, ტოლსტოი) ბიოგრაფიულ რომანებს წერს; აქვს ისტ. რომანებიც დეკაბრისტებზე და რომანი-ტრილოგია „ეგლეტიერების ოჯახი".

ტურნიე (Tournier) მიშელ (დ. 1924) - XX ს საფრანგეთის სინამდვილის ასახვაა მისი შემოქმედების ძირითადი თემა (რომანი „გასპარი, მელქიორი, ბალთაზარი").

ფაბრ დ'ოლივე (Fabre D'Olive) ანტუან (1767-1825) - ცნობილია, როგორც ფანტასტიურად განათლებული ადამიანი. წიგნში „ტრუბადური" ასახა მე-13 ს პროვანსალელი პოეტების ცხოვრება; ეკუთვნის ოკულტიზმთან დაახლოებული შრომები, თარგმნიდა ინგლისურ პოეზიას.

ფევალი (Feval) პოლ (1817-87) - ავტორი პოპულარული რომანებისა „ლონდონის საიდუმლოებანი", 1844, „კაპიტანი მოჩვენება", 1862).

ფეი (Faye) ჟან-პიერ (დ. 1925 წ) - „ტელ კელის" სტრუქტურალისტურ ჯგუფთან დაკავშირებული მწერალი. ექსპერიმენტული რომანები: „ძგერა", „შლუზი", Interno, ესეების წიგნი, ლექსების კრებული.

ფეიე ოქტავ (1821-90) - ელიტარული წრეების ცხოვრების ამსახველი რომანების ავტორი.

ფენელონი (Fenelon) ფრანსუა (1651-1715) - არქიეპისკოპოსი. ფილოსოფიურ-უტოპიურ რომანში „ტელემაქეს თავგადასავალი" გადმოცემულია განათლებული მონარქისტული სახელმწიფოს იდეა. ეკუთვნის დიდაქტიკური ხასიათის ტრაქტატები.

ფილიპი (Philippe) შარლ ლუი (1874-1909) - მოთხრობები და რომანები „მონპარნასელი ბიუბიუ", „კროკინიოლი", „შარლ ბლანშარი" და სხვა.

ფიურეტიერი (Furetiere) ანტუან (1620-88) - წიგნში „მეშჩანური რომანი" - საფრანგეთის ბურჟუაზიის ყოფა-ცხოვრება მე-17 საუკუნეში. შეადგინა ფრანგული ენის „საყოველთაო ლექსიკონი"

ფლობერი (Flaubert) გუსტავ (1821-80) - კაცობრიობის ერთ-ერთი უდიდესი მწერალი. რომანები „მადამ ბოვარი" (1857) - პროვინციალურ ცხოვრებაში გამოკეტილი ქალის სულიერი ტანჯვა; „გრძნობათა აღზრდა (1869) - ახალგაზრდა კაცის წარუმატებლობათა და იმედგაცრუებათა ამბავი. ისტორიული პროზა: „სალამბო" (1862), „იროდიადა" (1877) - ზედმიწევნით ზუსტად ასახული ისტორიული სინამდვილის კავშირი მიმდინარე პოლიტიკურ მოვლენებთან. დაუსრულებელი სატირული რომანი „ბუვარი და პეკუშე"; პაროდიული „ლექსიკონი ანბანური ჭეშმარიტებებისა" (გამოიცა 1910 წ).

ფონდანი (Fondane) ბენჟამენ (1898-1944) - წარმოშობით რუმინელი (ფუნდოიანუ), საფრანგეთში 1923 წლიდან; ავტორი კრებულებისა: „ულისე", „ტიტანიკი", „ბოდლერი და უფსკრულის გამოცდილება".

ფონტენელი (Fontenelle) ბერნარ ლე ბოვიე დე (1657-1757) - მწერალი, მეცნიერი-პოპულარიზატორი. „სამყაროთა სიმრავლეზე საუბრებში" და „სამისნოთა ისტორიებში" გადმოსცა კოპერნიკის სწავლება და მკვეთრად გააკრიტიკა ცრუმორწმუნეობა და ფანატიზმი.

ფრანსი (France) ანატოლ (1844-1924) - რომანებში „სილვესტრ ბონარის დანაშაული", „ბატონი ჟერომ კუანიარის მსჯელობანი" - სკეპტიკური ირონია თანამედროვეობის მიმართ. რომანების სერია - „თანამედროვე ისტორია" - XIX ს სფრანგეთის დასარულის სატირული მიმოხილვა. გროტესკულ-ფანტასტური რომანები - „პინგვინების მიწა" და „ანგელოზების აჯანყება. ისტ. რომანი - „ღმერთებს სწყურიათ". ნობელის პრემია - 1921 წ.

ფრომანტენი (Fromentin) ეჟენ (1904-93) - მწერალი და მხატვარი-ხელოვნებათმცოდნე. წიგნი - „ძველი ოსტატები" ჰოლანდიელი მხატვრების შესახებ. ფსიქოლოგიური რომანი „დომინიკი".

შაბროლი (Chabrol) ჟან პიერ (დ. 1925) - ანტიფაშისტური მოძრაობის მონაწილე. ისტ. რომანი - „ღვთიური შეშლილები" - 1702-04 წწ საფრანგეთის აჯანყების შესახებ. რომანი პარიზის კომუნაზე.

(დასასრული შემდეგ ნომერში)

პიერ ბული

გაგრძელება
დასაწყისი „ფანტაზია“ № 11-ში,
თარგმნის ალ.ელერდაშვილი

Pierre Boulle — Planete des Singes
Paris, 1962

- არქეოლოგიური გათხრებისას ჩვენ ჩონჩხებიც ვიპოვეთ - მახარა კორნელიუსმა - ერთი კი არა, ბევრი ჩონჩხი და თანაც ერთმანეთის გვერდზე მიწყობილი, რაც იმის დასტურია, რომ ეს სასაფლაო იყო. ამ ფაქტმა ყველაზე გონებამრუდე არსებაც შეიძლება დააეჭვოს, მაგრამ ჩვენს ორანგუტანებს, რა თქმა უნდა, არაფრის გაგონება არ სურთ და ყველაფერს რაღაც შემთხვევითობით ხსნიან.

- მაინც რა ჩონჩხებია?

- მაიმუნების ჩონჩხები არ არის!

- გასაგებია.

ჩვენ ერთმანეთს თვალებში შევხედეთ. უცებ კორნელიუსის ენთუზიაზმი დაცხრა და უფრო მშვიდი ტონით, სიტყვების აწონვით განაგრძო:

- არ დავმალავ... ეს ადამიანის ჩონჩხია!

ზირას არანაირი განცვიფრება არ გამოუთქვამს, როგორც ჩანს მან ყველაფერი იცოდა; მე და კორნელიუსმა კვლავ თვალი თვალში გავუყარეთ ერთმანეთს. ასე ხმაამოუღებლად ვუმზერდი მას, ველოდებოდი და კორნელიუსმა, როგორც იქნა, სათქმელი პირდაპირ მითხრა:

- ახლა მე დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენი პლანეტის ბატონ-პატრონები ოდესღაც ადამიანები იყვნენ; ისინი ისევე კარგად აზროვნებდნენ, როგორც დედამიწელი ადამიანები, მაგრამ შემდგომში ადამიანთა რასამ დეგრადაცია განიცადა და ისინი ცხოველებად იქცნენ... მე კიდევ მაქვს ამ მოსაზრების დამამტკიცებელი საბუთები.

- კიდევ?

- დიახ. ეს მასალა ენცეფალური განყოფილების ერთმა თანამშრომელმა, დიდი მომავლის მქონე მეცნიერმა შიმპანზემ მოიპოვა; ის, რაც მან გააკეთა, შეიძლება გენიალურადაც ჩაითვალოს... აღარ უნდა ვიფიქროთ, რომ მაიმუნები მხოლოდ მიმბაძველები იყვნენ - განაგრძო კორნელიუსმა ერთგვარი ირონიით - ჩვენ არაერთი სიახლე შევიტანეთ მეცნიერების სხვადასხვა სფეროში და განსაკუთრებით ტვინის მოქმედების შესწავლის საქმეში. თუ მექნება შესაძლებლობა, ამ შიმპანზეს გამოკვლევების შედეგებს გაგაცნობთ. დარწმუნებული ვარ, გაოცებული დარჩებით.

* * *

ისეთი შთაბეჭდილება შემექმნა, რომ კორნელიუსი უფრო საკუთარი თავას დარწმუნებას ცდილობდა იმაში, რომ მაიმუნები გენიალური არსებები არიან და რაღაც ნიშნის მოგებითაც ამიტომ მელაპარაკებოდა. მაგრამ განა მე ოდესმე მქონია სურვილი, რომ მაიმუნების შესაძლებლობებში ეჭვი შემეტანა?! რაღაც ორიოდე თვის წინ კორნელიუსი თავად შემომჩიოდა, რომ მაიმუნებს მხოლოდ მიმბაძველობითი უნარი აქვთ სათანადოდ განვითარებული, ახლა კი ერთგვარი ქედმაღლობით მიმტკიცებდა:

- დამიჯერეთ, დადგება დრო, როცა ჩვენ ყველა საკითხში ვაჯობებთ ადამიანებს; ტყუილად ხომ არ ვართ ჩვენ ადამიანური კულტურის მემკვიდრენი - აქ არანაირი შემთხვევითობა არ არსებობს. ეს ევოლუციის ნორმალური სვლის შედეგად მოხდა. მოაზროვნე ადამიანის ბატონობის ხანა დასრულდა და მის შემცვლელად მოვიდა უფრო სრულყოფილი არსება, რომელსაც ადამიანთა მიღწევების შენარჩუნება, მათი ცივილიზაციის შემდგომი სრულყოფა და ახალი მიჯნების დალაშქვრა ევალება!

საკითხის ამგვარი კუთხით წარმოჩენა, ჩემთვის სიახლე გახლდათ. მე შემეძლო მეთქვა კორნელიუსისთვის, რომ ბევრი დედამიწელი ფილოსოფოსი წინასწარმეტყველებდა იმას, რომ ადამიანის შემცვლელად ოდესმე აუცილებლად მოვიდოდა უფრო მეტად სრულყოფილი არსება, მაგრამ არცერთ მეცნიერსა და პოეტს წამითაც არ მოსვლია აზრად, რომ ეს სრულყოფილი ქმნილება მაიმუნი იქნებოდა. მე მაშინ უბრალოდ არ მსურდა კამათის გაგრძელება და თავი იმით დავიმშვიდე, რომ აზროვნების უნარი შენარჩუნებულ იქნა, ხოლო რა არსებაში მოხდა მისი შემონახვა, პრაქტიკულად უმნიშვნელოდ მეჩვენებოდა იმწუთს, რადგან სულ სხვა რამ მაწუხებდა და ეს ნოვას მდგომარეობა გახლდათ. კორნელიუსს ვკითხე მისი ამბავი და მან დამამშვიდა:

- ნუ ღელავთ! ყველაფერი კარგად იქნება... ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ეს იქნება ისეთივე ჩვეულებრივი ადამიანი, როგორებიც სორორაზე მრავლადაა.

- მე კი დარწმუნებული ვარ, რომ ბავშვი იმეტყველებს! - ეს სიტყვები ისეთი მრისხანებით წარმოვთქვი, რომ ზირამ შუბლი შეიკრა და მზერით მანიშნა - დავდუმებულიყავი.

პლანეტა

- მე თქვენს ადგილზე ბავშვს ამას არ ვუსურვებდი - ბრაზმორეულმა მიპასუხა კორნელიუსმა - ეს არც მის და არც თქვენს ინტერესებში არ შედის.

მცირე პაუზის შემდეგ კი უფრო მეგობრული ტონით დაამატა:

- ის ბავშვი თუ ამეტყველდა, ვეჭვობ, რომ კვლავაც შევძლო თქვენი დაცვა, რასაც აქამდე ვაკეთებდი. თქვენ, მგონი, არ გსურთ იმის დაჯერება, რომ დიდი საბჭო თქვენს მიმართ გარკვეულ ეჭვებს გამოთქვამს. მე მაქვს უმკაცრესი მითითება, რომ ბავშვის დაბადება საიდუმლოდ შევინახო. თუ ხელისუფლება გაიგებს, რომ თქვენ ყველაფერი იცით, მე დაუყოვნებლივ გამათავისუფლებენ ამ თანამდებობიდან, ზირასაც გაათავისუფლებენ და თქვენ დარჩებით...

- მტრების პირისპირ?

კოენელიუსმა თვალი ამარიდა. ესე იგი, სწორად გავიგე: მე კვლავაც მაიმუნთა რასისი პოტენციურ მტრად მთვლიდნენ; ასეა თუ ისე, მაინც სასიხარულო იყო ის ფაქტი, რომ კორნელიუსის სახით, მეგობარი თუ არა, მოკავშირე მაინც მყავდა ამ პლანეტაზე. ზირა კი ბევრად უფრო დიდ კეთილგანწყობას ამჟღავნებდა ჩემს მიმართ და ახლაც, მის ნებას ვერ შეეწინააღმდეგა კორნელიუსი და მე ჩუმად ნოვას ნახვის უფლება მომცეს.

* * *

ზირამ პატარა იზოლირებული სახლისაკენ წამიყვანა, რომლის გასაღები მხოლოდ მასთან ინახებოდა. ჩვენ პატარა ოთახში შევედით. იქ სამი გალია იდგა, ორი ცარიელი იყო. მესამეში ნოვა იჯდა. მან კარის გაღების ხმა გაიგონა და რაღაც მეექვსე გრძნობით მიხვდა, რომ მე მივედი, რადგან ჯერაც დანახული არ ვყავდი, რომ უკვე მისი ნაცნობი ძახილი შემომესმა. ახლოს რომ მივედი, თავზე ხელი გადავუსვი და სახე სახეზე მივადე; ზირამ ზიზღით აიჩეჩა მხრები, მაგრამ გალიის გასაღები მაინც მომცა, თავად კი დერეფანში გავიდა საყარაულოდ. რა კეთილი გული აქვს ამ მდედრ შიმპანზეს! რომელი სხვა ქალი იქნებოდა ასეთი გამგები?! ზირა მიხვდა, რომ მე და ნოვას ბევრი რამ გვქონდა ერთმანეთთან სათქმელი და ამიტომაც დაგვტოვა!...

ბევრი სათქმელი?! ვაი, რომ კვლავ დამავიწყდა, ვისთანაც მქონდა საქმე, მაგრამ მიუხედავად ამისა, მაინც შევვარდი გალიაში, მოვეხვია ნოვას და ისე დავუწყე ლაპარაკი, როგორც დიდი ხნის უნახავ ვინმე დედამიწელ ქალბატონს მოვეპყრობოდი.

ნუთუ ახლაც ვერაფერი გაიგო?! ნუთუ მას იმ დიდი მისიის წინათგრძნობაც კი არ ჰქონდა, რაც ჩვენ განგებამ გვარგუნა და რის წინაშეაც იგი ისევეა პასუხისმგებელი, როგორც მე!

მე წამოვწექი ნოვას გვერდით თივაზე და მსურდა ჩვენი სიყვარულის ნაყოფის არსებობა როგორმე შემეგრძნო. რატომღაც მომეჩვენა, რომ ფეხმძიმობამ ნოვაში ღირსების გრძნობა შვა, ერთგვარი ინდივიდუალურობაც შესძინა მას, რაც ადრე არ ჰქონია. როცა მის მუცელს შევახე ხელი, ნოვა ათრთოლდა, მზერაშიც რაღაც სხივი ჩაუდგა... დიახ, დიახ, ეს ასე იყო! და უცებ ნოვამ დამარცვლით წარმოთქვა ჩემი სახელი! ესე იგი ჩემმა გაკვეთილებმა შედეგი გამოიღეს! სული განუსაზღვრელი სიამაყით აღმევსო!... ნოვამ კი, როგორც ჩანს, ეს საკმარისად ჩათვალა, ჩემს მიერ მიტანილი ხილისკენ შებრუნდა და მადიანად დაუწყო ჭამა.

...მალე ზირაც შემოვიდა. ჩვენ წასვლის დრო იყო. გამოვედით იმ სახლიდან, გზად არაფერი გვითქვამს, მაგრამ ზირა ხვდებოდა, რა ქარიშხალიც ტრიალებდა ჩემს არსებაში და ამიტომ ჩემს ოთახამდე მიმაცილა, იქ კი ველარ მოვითმინე და პატარა ბავშვივით ავტირდი:

ო, ზირა, ზირა!

... და გავიმეორე ამ შიმპანზესთან ყველაფერი ის, რაც ნოვასთან ვთქვი, მსურდა ეს სიტყვები გაეგო გონიერ მდედრს, ვინც სათანადოდ შეაფასებდა მათ...

მეშვიდე თავი

ეს შიმპანზე კი არა, ბუნების გვირგვინია!

დიახ, ზირაზე მოგახსენებთ, ვინც უკანასკნელ დროს ხშირად მაძლევს იმის საშუალებას, რომ ნოვასთან ვიარო. საათობით ვზივარ ნოვას გვერდით და მის თვალებში სინათლის ყოველ გაელვებას აღტაცებით ვხვდები... და ასე, ბავშვის დაბადების მოლოდინში, კვირა კვირას მისდევს...

* * *

ერთხელ კორნელიუსმა მაინც გაბედა და ის ენცეფალური განყოფილება მაჩვენა, რაზედაც საოცრებებს მიყვებოდა. თუმცა ეს კორნელიუსმა კი

არა, იმ ახალგაზრდა გენიალურმა შიმპანზემ გააკეთა, რომელიც კორნელიუსმა, საკუთარი მოუცლელობის გამო, ბოდიშის მოხდით თან მაახლა. ამ შიმპანზეს ჰელიუსი ერქვა.

- მე ერთ საათში შემოგიერთდებით - მითხრა კორნელიუსმა - და იმ ჩვენს ყველაზე ფასეულ ექსპონატს გაჩვენებთ, რაც მრავალი მოსაზრების დამამტკიცებელი საბუთი გახლავთ - ხომ გახსოვთ, ადრე უკვე გითხარით ეს - მანამდე კი კლასიკურ ცდებს გაეცანით; მე მგონი, ეს ყველაფერი დაგაინტერესებთ.

ამ სიტყვებით კორნელიუსი დაგვშორდა და მე ჰელიუსს გავყევი. ჩვენ ერთ უზარმაზარ დარბაზში შევედით, სადაც ორმხრივ გალიები იყო ჩამწკრივებული. ამგვარი სიტუაცია ამ ინსტიტუტში ნაცნობი გახლდათ ჩემთვის, მაგრამ აქ სუნიც რაღაც სხვაგვარი იყო, თავი აფთიაქში გეგონებოდათ, სადაც ბევრი ქლოროფორმაა დაგროვილი. როგორც მოგვიანებით გაირკვა, ეს მართლაც რაღაც ანესთეზიის საშუალებათა მაგვარი ნივთიერების სუნი იყო. ჩემმა გიდმა განმიმარტა, რომ ახლა ყველა ოპერაცია ნარკოზის საშუალებით ტარდებოდა. ამ დეტალს მან რაოდენიმეჯერ გაუსვა ხაზი, რასაც, მგონი მაიმუნური ცივილიზაციის ერთ-ერთ მიღწევადაც კი თვლიდა, ანუ იმის თქმა სურდა, რომ იმგვარ ცხოველებსაც კი, როგორიც ადამიანია, ანგარიშს უწევენ და ოპერირებისას ტკივილის შეგრძნებას უკარგავენ... ასე რომ, მე შემეძლო დამშვიდებული ვყოფილიყავი!

მაგრამ, კაცმა რომ თქვას, სიმშვიდეს ნაკლებად ვგრძნობდი. სიმშვიდეს კი არა, უკიდურესმა აღშფოთებამ შემიპყრო, როცა გავიგე, რომ ანესთეზიაზე ხშირად შეგნებულად ამბობენ უარს, რათა ექსპერიმენტების ობიექტის წამების მექანიზმი შეისწავლონ და ტკივილის ნერვული ცენტრების ლოკალიზირება მოახდინონ... მადლობა ღმერთს, იმ დღეს ამგვარი ექსპერიმენტების ჩვენებას არ აპირებდნენ!

ამგვარი შესავალი იმისათვის გავაკეთე, რომ კიდევ ერთხელ დამემტკიცებინა თუნდაც საკუთარი თავისთვის, რომ მე კვლავაც ადამიანი ვიყავი! გამახსენდა, რომ ზირა ცდილობდა გადაეთქმევინებინა ჩემთვის სურვილი ამ განყოფილებაში მოხვედრისა, სადაც თავადაც მხოლოდ საჭიროების შემთხვევაში, იშვიათად დაიარებოდა. გამახსენდა ეს და უკან გამობრუნებას ვაპირებდა, მაგრამ ჰელიუსმა არ მომცა ამის საშუალება:

- გსურთ, ერთ-ერთ ასეთ ოპერაციას დაესწროთ და დარწმუნდეთ, რომ ექსპერიმენტის ობიექტი ტკივილს არ განიცდის. არ გინდათ? მაშინ ექსპერიმენტების შედეგებს გაეცანით.

ჩვენ საოპერაციო ოთახს გვერდზე ჩავუარეთ და გალიებთან მივედით. პირველ მათგანში საოცრად ლამაზი, მაგრამ ძალზედ გამხდარი ყმაწვილი იჯდა. იგი ნახევრად იყო წამოწოლილი და წინ ჯამით ის ტკბილი ფაფა ედგა, რაც ძალიან უყვარდათ სორორელ ადამიანებს. ყმაწვილი უაზროდ მისჩერებოდა ჯამს და ამოძრავების არანაირ სურვილს არ ავლენდა.

- შეხედეთ - მითხრა ჰელიუსმა - ეს ადამიანი მშიერია, მას უკვე ოცდაოთხი საათის განმავლობაში არაფერი უჭამია და მაინც არანაირად რეაგირებს თავისი საყვარელი ფაფის ხილვისას. ეს იმის შედეგია, რომ ტვინის შუბლქვემოთა ნაწილი აქვს ამოცლილი მას. ამ ყმაწვილს ოპერაცია რამდენიმე თვის წინ გაუკეთეს და მას საერთოდ დაეკარგა ჭამის მოთხოვნილება; ჩვენ მას ხელოვნურად ვკვებავთ, რათა არ მოკვდეს.

ჰელიუსმა ნიშანი მისცა დარაჯ-გორილას, რომელიც შევიდა გალიაში და ყმაწვილს ცხვირი ჩააყოფინა ჯამში, რის შედეგადაც ორიოდე ლუკმა თუ გადაყლაპა იმ საბრალომ.

- ეს ჩვეულებრივი შემთხვევაა - განაგრძო ჰელიუსმა - აი, უფრო საინტერესო ფაქტები...

ჩვენ სხვა გალიებთან ჩავიარეთ, სადაც სხვადასხვა ასაკის კაცები და ქალები ისხდნენ; ყოველ გალიაზე გაკეთებული იყო აბრა, რაზედაც ყველა სამედიცინო თუ ტექნიკური დეტალი იყო აღნიშნული.

- ტვინის ქერქის ზოგი ნაწილი ნამდვილი რეფლექსის გამოვლენას ახერხებს, ზოგი კი - პირობითისას. აი, მაგალითად ეს შემთხვევა....

ამ „შემთხვევას", როგორც აბრა იუწყებოდა, კეფის მხარეს ტვინის დიდი ნაწილი ამოჰკვეთეს და შედეგად მას აღარ შეეძლო აღარც საგნების ფორმების აღქმა და არც ამ საგნებამდე მანძილის დადგენა, ანუ სრულიად უმიზნოდ მოძრაობდა და გზად ვერანაირ დაბრკოლებას ვერ ამჩნევდა. მას არ შეეძლო მისკენ გაწვდილი ნაყოფის აღება, რადგან ვერ აცნოიბიერებდა მის ზომებს და მასთან დაშორებას. მას გისოსებზედაც კი არ შეეძლო ხელის ჩავლება და თითებით სიცარიელეზე ჩამოკიდებას ცდილობდა.

- აი, კიდევ ერთი - განაგრძობდა შიმპანზე - ადრე ეს შესანიშნავი ცხოველი იყო. ჩვენ მას საოცარი ტრიუკები ვასწავლეთ, მან თავისი სახელიც იცოდა და მარტივ ბრძანებებსაც ასრულებდა; იგი ექსპერიმენტების დროს საკმაოდ რთულ ამოცანებსაც ართმევდა თავს და საამისოდ იარაღებსაც კი იყენებდა. დღეს კი მას აღარაფერი ახსოვს - აღარც თავის სახელზე რეაგირებს და ვეღარც ვეღარაფერს აკეთებს... იგი ახლა ყველაზე უგნურია ამ დარბაზში და იცით რატომ? მის ტვინს ჩაუტარდა უფაქიზესი ოპერაცია!

ამ საზიზღრობების ხილვამ გულისრევა დამაწყებინა და თითქმის აღარაფერი მესმოდა ამ ათასნაირად დაჭყანული შიმპანზესი. ჩემს თვალწინ გალიაში ისხდნენ ადამიანები, ერთნი მთლიანად ან ნაწილობრივ პარალიზებულნი, მეორენი ხელოვნური ჩარევით დაბრმავებულები, მესამენი დაყრუებულები... ვნახე ქალი, რომელიც, ჰელიუსის თქმით, ადრე საოცარ დედობრივ ინსტინქტს ავლენდა, ახლა კი მთლიანად იყო ჩაკლული მასში ეს უნარი ნახევარსფეროებზე ჩატარებული გაკვეთის შედეგად (cortex corvical). ეს ქალი ზიზღით და ბრაზით იშორებდა თავიდან საკუთარ შვილს, როცა კი პატარა არსება დედასთან მიახლოებას ცდილობდა.

ეს უკვე მეტისმეტი იყო! მე უცებ ნოვა გამახსენდა, რადგან სულ მალე ისიც დედა უნდა გამხდარიყო... ჩემდა უნებურად მუშტები შემეკუმშა და, ჰელიუსს სხვა დარბაზში რომ არ გავეყვანე, შეიძლება რაიმე უგნურება მეც ჩამედინა.

- აქ კი - მითხრა მეცნიერმა-შიმპანზემ იდუმალი სახით - უფრო რთულ ექსპერიმენტებს ვატარებთ. აქ სკალპელის ნაცვლად უფრო დახვეწილ იარაღს ვხმარობთ. იგულისხმება თავის ტვინის სხვადასხვა უბნის გაღიზიანება ელექტროდენის საშუალებით. ჩვენ საოცარ შედეგებს მივაღწიეთ! ისე კი, საინტერესოა, დედამიწაზე თუ ატარებთ მსგავს ცდებს?

- დიახ, მაიმუნებზე! - წამოვიძახე გაშმაგებით

შიმპანზეს კი სულაც არ სწყენია ეს.

- რა თქმა უნდა, რა თქმა უნდა - ჩაილაპარაკა მან ღიმილით - და მაინც, მე არ მგონია, რომ თქვენ ასეთი შედეგები გექნებათ. მე ვგულისხმობ ექსპერიმენტს, რომელსაც დოქტორი კორნელიუსი თავად წრმოგიდგენთ. ჯერ კი სხვა ცდების შედეგებს გავეცნოთ.

ჰელიუსმა იმ გალიების გვერდით ჩამატარა, სადაც მაიმუნი ექიმები ოპერაციებს ატარებდნენ. ადამიანები რაღაც საოპარციო მაგიდის მაგვარ დგამზე იწვნენ, თავის ქალის ტრაპენაციის შეეგად ტვინის ესა თუ ის უბანი იყო გაშიშვლებული. ვიდრე ერთი მაიმუნი-ანესთეზიოლოგი ნარკოზის მიწოდებას არეგულურებდა, მეორე მფეთქავ ტვინს ელექტროდენს უერთებდა.

- ხედავთ - ჩვენ აქაც ვიყენებთ ტკივილგამაყუჩებელ საშუალებებს და ცდის ობიექტი არანაირ ტკივილს არ გრძნობს.

ადამიანები იმის შესაბამისად მოქმედებდნენ, თუ ტვინის რომელ უბანს ადებდნენ ელქტროდებს, და, როგორც წესი, ამ დროს მათი სხეულის მხოლოდ ერთი რომელიმე ნაწილი მოდიოდა მოქმედებაში. ერთი მამაკაცი მარცხენა ფეხს ხრიდა და იმწამს შლიდა, როგორც კი დენის მიწოდება წყდებოდა, მეორე ზუსტად ასეთივე მოძრაობას აკეთებდა, ოღონდ ხელით, მესამე დენის ზემოქმედებით მხარს წრისებურად ატრიალებდა. აქედან მოშორებულ გალიებში მაიმუნები ყბების მამოძრავებელი ნერვული ცენტრის ფუნქციონირებას სწავლობდნენ; დენს რომ უერთებდნენ, ერთი პატარა ბიჭუნა განუწყვეტელ ღეჭვას იწყებდა, ღეჭავდა, თან კბილებს აკრაჭუნებდა და სახეზე შემზრავი გრიმასები ეხატებოდა, სხეული კი ამასობაში აბსოლუტურად უძრავი ჰქონდა.

- დააკვირდით, რა მოხდება, თუ ელექტროობის მოქმედების ხანგრძლივობას გავზრდით - შემომთავაზა ჰელიუსმა - თქვენ ახლა ნახავთ ლოგიკურ დასასრულამდე მიყვანილ ამგვარ ექსპერიმენტს.

ამჯერად ექსპერიმენტის ობიექტი ერთი მშვენიერი გოგონა იყო, რომელიც რაღაცით ნოვასაც მაგონებდა. მის შიშველ სხეულს რამოდენიმე თეთრხალათიანი მაიმუნი დასტრიალებდა; ერთმა მდედრმა შიმპანზემ ფიქრიანი დრუნჩით მიადო გოგონას ტვინზე ელოქტროდი და ჩართო დენი; გოგონამ მარცხენა ხელის თითები აათამაშა, შიმპანზემ კი არათუ გამორთო დენი, არამედ უფრო მეტი გულმოდგინებით მოიმარჯვა ელექტროდი, ექსპერიმენტი გაგრძელდა და გოგონამაც ციებცხელებიანივით დაიწყო თითების ტრიალი, ამას მთლიანი მტევნის ამოძრავება მოჰყვა, შემდეგ იდაყვიც აუთამაშდა, ათიოდე წუთში საბრალო გოგონას მთელი მარცხენა მხარი უცახცახებდა... მე ვერ გავუძელი ამის ყურებას!

- ჩვენ ამას ჯაჭვური რეაქციის ეფექტს ვუწოდებთ - მშვიდად განმიმარტა ჰელიუსმა - ეს ცდა საკმაოდ კარგადაა შესწავლილი და, როგორც

წესი, კონვულსიით მთავრდება, იმგვარი კონვულსიებით, რაც ეპილეფსიურ შეტევებს ახასიათებს ხოლმე. ეს საკმაოდ უცნაური ეპილეფსიაა, რომელიც სხეულის მხოლოდ ერთ ნაწილს მოიცავს, თუმცა სიმპტომები....

- კმარა! - დავიღრიალე.

მაიმუნები მოულოდნელობისაგან შეხტნენ და უკმაყოფილო დრუნჩებით მომაშტერდნენ. საბედნიეროდ, ამ დროს კორნელიუსი შემოვიდა.

- მე მესმის, მესმის - ჩაილაპარაკა მან და მეგობრულად შემეხო მხარზე. - სანამ მიეჩვევი, ეს ექსპერიმენტები საკმაოდ დამთრგუნველად მოქმედებენ. მაგრამ უნდა იცოდეთ, რომ ჩვენი მედიცინა, და განსაკუთრებით - ქირურგია, ამ ექსპერიმენტების წყალობით, უკანასკნელი სულ რაღაც ოცდახუთი წლის მანძილზე საოცარ სიმაღლეზე ავიდა.

მაგრამ ამ არგუმენტმა ჩემზე არანაირად არ იმოქმედა, ზუსტად ისევე, როგორც იმ ექსპერიმენტის გახსენებამ, რაც დედამიწის ერთ ლაბორატორიაში მქონდა ნანახი, როცა ექსპერიმენტის ობიექტის როლში შიმპანზე იყო გამოყვანილი. კორნელიუსმა მხრები აიჩეჩა და ვიწრო დერეფანში გამიყვანა. იქ იგი შეჩერდა და ამაღლებული ტონით განმიცხადა:

- ახლა მე გაჩვენებთ რაღაც საოცრებას... სრულიად ახალ ექსპერიმენტს! ახლა შევალთ ოთახში, სადაც მხოლოდ სამ მაიმუნს აქვს შესვლის უფლება: ჰელიუსს, რომელიც პირადად ატარებს ექსპერიმენტებს და უკვე განუზომელი მასშტაბის წარმატებებს მიაღწია, მე და კიდევ ერთ მსახურგორილას, რომელიც დიდი სიფრთხლით შევარჩიე თავად მე... ეს გორილა მუნჯია! იგი სულით ხორცამდე მენდობა და, რაც მთავარია, აბსოლუტური ბრიყვია. ალბათ, ხვდებით, რომ ამ ექსპერიმენტს იმდენად გასაიდუმლოებულ ვითარებაში ვატარებთ, რომ მის შესახებ არავინ არაფერი იცის; თქვენ კი უნდა გაგანდოთ ეს საიდუმლო, რადგან ვიცი, რომ არავის არაფერს ეტყვით იმიტომ, რომ ეს თქვენსავე ინტერესებში შედის...

მერვე თავი

კორნელიუსმა პატარა ოთახში შემიყვანა და თავდაპირველად იქ ვერაფერი განსაკუთრებული ვერ შევნიშნე, რაც ამგვარი გასაიდუმლების მიზეზი უნდა ყოფილიყო. აპარატურა ისეთივე იყო, რაც სხვა ოთახებში ვნახე - იგივე გენერატორები, ტრანსფორმატორები, ელქტროდები. აქ იყო ერთი ქალი და ერთი კაცი, რომლებიც პარალელურად დადგმულ ტახტებზე იწვნენ და ზედ ღვედებით იყვნენ დამაგრებულნი.

რომ შევედით სორორელმა ადამიანებმა ისეთი მზერა შეგვავლეს, რამაც თავის სიღმრითა და დამაჯერებლობით გამაოცა.

მსახური-გორილა რაღაც ყმუილით შემოგვეგება და ჰელიუსს მასთან ყრუ-მუნჯთა ენაზე მოხდა გამოლაპარაკება, რათა დაემშვიდებინა. ეს იყო საოცარი სანახაობა - გორილა და შიმპანზე, რომლებიც თითებით ესაუბრებოდნენ ერთმანეთს! არ ვიცი - რატომ, მაგრამ ეს ყველაფერი ისეთ სისულელედ მომეჩვენა, რომ ლამის გადავიხარხარე.

- ყველაფერი რიგზე - თქვა ჰელიუსმა - შეგვიძლია დავიწყოთ ექსპერიმენტი.

- რა ხდება? აღარ მეტყვით?! - ვეღარ შევიკავე თავი.

- დიახ, ეს თქვენთვის სიურპრიზი იქნება - ჩაიქირქილა კორნელიუსმა.

მსახურმა-გირილამ ქალსაც და კაცსაც ნარკოზი გაუკეთა და როცა მათ მშვიდად დაიძინეს, ნაირგვარი აპარატურის მომართვა დაიწყო. ჰელიუსი მიუახლოვდა კაცს, ფრთხილად შეხსნა თავზე წაკრული დოლბანდი და თავის ქალაზე საგანგებოს მონიშნულ ადგილზე ელექტროდი მიუერთა. კაცი უძრავად იწვა, მე კითხვის თვალებით შევხედე კორნელიუსს და ამ დროს მოხდა საოცრება...

კაცი ალაპარაკდა!

მისი ხმა ისე მოულოდნელად გაისმა საოპერაციოში, რომ მე ადგილზე შევხტი. არა, ეს არ იყო ჰალუცინაცია - იგი ხმამაღლა ლაპარაკობდა და გენერატორის ზუზუნსაც კი ახშობდა თავისი ხმით. იგი მაიმუნების ენაზე მეტყველებდა, როგორც დედამიწელი ადამიანი ან, უფრო სწორად, როგორც სორორელი მაიმუნი.

ორივე შიმპანზეს დრუნჩებზე აღტაცების ალმურმა გადაჰკრა. მათ შემომხედეს და ჩემი გაოცებით მათ ნეტარების ჟრუანტელი ჩაუდგათ სხეულებში, თვალთაგან კი სიამაყისა და თვითკმაყოფილების ნაპერწკლები სცვიოდათ. თავს ვეღარ ვიკავებდი, მინდოდა მეყვირა, მაგრამ მაიმუნებმა მირჩიეს, რომ ყურადღებით მომესმინა სორორელი ადამიანისთვის.

ის, რასაც კაცი ლაპარაკობდა, იყო სრული უაზრობა და არანაირ ლოგიკას არ ექვემდებარბოდა. როგორც ჩანს, დიდი ხანია, რაც ინსტიტუტში იმყოფებოდა, რადგან გაუთაველად იმეორებდა ფრაზებს, რასაც აქაური მეცნიერები და მსახურები წარმოთქვამდნენ. მცირე ხანში კორნელიუსმა ექსპერიმენტის შეწყვეტა ბრძანა.

- სხვას საინტერესოს ვეღარაფერს მოვისმენთ, თუმცა ეს არ არის მთავარი, მთავარი ისაა, რომ იგი ლაპარაკობს!

- წარმოუდგენელია! - ძლივსღა ამოვღერღე.

- არა, თქვენ ჯერ ყველაფერი არ გინახავთ - შენიშნა ჰელიუსმა - კაცი ლაპარაკობს, როგორც თუთიყუში, აი, ამ მდედრმა კი უფრო დიდ წარმატებებს მიაღწია....

- უფრო დიდ წარმატებებს?

- დიახ, მისგან ჩვენ ვიღებთ ათასჯერ მეტ ინფორაციას - დააკონკრეტა რატომღაც აღელვებულმა კორნელიუსმა - მომისმინეთ, ეს ქალიც ლაპარაკობს და ახლა თქვენ გაიგონებთ მის მეტყველებას, მაგრამ იგი კი არ იმეორებს ფრაზებს, რაც ტყვეობაში ისწავლა, არამედ საგანგებო მნიშვნელობით მოსავს ნათქვამ სიტყვებს. ელექტრომექანიკური ზემოქმედების გენიალური კომბინაციის წყალობით ჰელიუსმა ამ ქალის ტვინს შესძინა არა მარტო მეტყველების უნარი, არამედ მასში გაიღვიძა ხსოვნამაც... ელექტროდენის ზემოქმედებით ეს ქალი იხსენებს მისი შორეული წინაპრების ამბებს, ანუ იღვიძებს ატავისტური ხსოვნა, რაც ადამიანთა რასაში იქნა ჩადებული ასი ათასობით წლის წინ... გესმით, ულის?!

* * *

ასე მეგონა, რომ დიდი მეცნიერი კორნელიუსი შეიშალა, რადგან მისი სიტყვები განუზომლად და შემზარავად დაუჯერებელ შთაბეჭდილებას ტოვებდნენ. სხვათა შორის, მაიმუნებში, და განსაკუთრებით ინტელიგენტ მაიმუნებში, საკმაოდ ხშირია ჭკუიდან შეშლის ფაქტები... ვიდრე ამ ეჭვებს ვებრძოდი, ჰელიუსმა და ლაქია-გორილამ მოასწრეს ქალის თავის ქალასთან ელექტროდების მიერთება; ერთხანს ქალი, როგორც მანამდე მისი მეზობელი მამაკაცი, სიცოცხლის არანაირ ნიშან-წყალს არ ავლენდა,

მაგრამ უცებ ღრმად ამოიოხრა დ ალაპარაკდა. ისიც მაიმუნების ენაზე ლაპარაკობდა, სორორელთა ენაზე, ხმა ყრუ და მკერდისმიერი ჰქონდა და დროდადრო ტონალობასაც იცვლიდა; გეგონებოდა, რომ მისი ბაგეებით სხვადასხვა ადამიანები მეტყველებდნენ.

ყოველი მისი სიტყვა ჩემს გონებას სამარადისოდ ჩაეჭედა!...

- მაიმუნები, ისევ ეს მაიმუნები - ამბობდა ქალი - უკანასკნელ ხანს ისინი საოცარი სისწრაფით მრავლდებიან....

* * *

– ჩვენთან დარეკა რამოდენიმე მკითხველმა შეკითხვით - თუ როდის დამთავრდება ეს „მაიმუნობა“ ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე.

გიპასუხებთ - ახლა ნამდვილად ვიცით,რომ შემდეგ ნომერში დავემშვიდობებით მაიმუნის პლანეტასაც და მის ბინადრებსაც.

- გვეკითხებიან ამ ნაწარმოების ეკრანიზაციის შესახებაც....

- უნდა მოგახსენოთ, რომ ფილმში, გარდა მაიმუნების პლანეტის არსებობის იდეისა, აღარფერია დარჩენილი პიერ ბულის საინტერესო ნააზრევიდან და უფრო ამერიკულ „ბოევიკს“ წაავავს, ვიდრე ფრანგი ფანტასტის მიერ მონათხრობ ტრაგედიას... დიახ, ტრაგედიას!

...როგორც ამერიკელებს სჩვევიათ, პირველი (ფინანსურად) წარმატებული ფილმის შემდეგ მათ შექმნეს მეორე - სხვა კოსმონავტი მიდის პირველი ექსპედიციის კვალდაკვალ და მაიმუნების პლანეტაზე ატომურ ბომბს აღმოაჩენს, მესამე - ზირა და კორნელიუსი დედამიწაზე ჩამოდიან და მათ ისევე ეპყრობიან, როგორც დედამიწელ ადამიანებს სორორაზე, მეოთხე - ზირას და კორნელიუსის შვილი იზრდება დედამიწაზე, სადაც 1991 წელია და ადამიანებს მაიმუნები მოსამსახურეებად ჰყავთ ქცეული, მეხუთე - კორნელიუსის შვილი დედამიწაზე აწყობს მაიმუნების აჯანყებას და ასე შემდეგ და ასე შემდეგ...

...ჩვენ, რა თქმა უნდა, არ ვაპირებთ, ხუთივე ფილმის შინაარსის ბეჭდვას!....

ამავე ნომრის პასუხები. მე-2 გვ. რეიტინგი. თარაზულად: 1. ტიტიკაკა. 7. ბირმა. 10. ფორმულა. 11. ბიულეტენი. 12. რევიუ. 13. ცხოველი. 14. კვესელავა. 15. სირჩა. 16. რვაფეხა. 17. მისისიპი. 21. ხონჩა. 22. ბიბილო. 25. პლებესციტი. 26. ქისა. 28. კურანტი. 29. კრიალოსანი. 30. მილა. 31. ნასტასე. 32. ველოსიპედი. 37. რენო. 38. ლაბადა. 41. სტომატოლოგი. 44. ბერილიუმი. 45. კრივი. 46. ელიტა. 47. ნიკოლაევი. 48. დედისიმედი.
შვეულად: 1. ტაბაკა. 2. ტყუპები. 3. კვებეკი. 4. კლემანი. 5. არეოპაგი. 6. სუვერენი. 7. ბარისახო. 8. რევერანსი. 9. აკუტაგავა. 10. ფიცარი. 17. მალარმე. 18. საბრალო. 19. სასწორი. 20. პაიჭაძე. 22. ბიკინი. 23. ბორუსია. 24. ლანგარა. 26. ქიმერა. 27. სალონი. 32. ვასაკა. 33. ლეონიძე. 34. სტალინი. 35. პიონერი. 36. დიონისე. 38. ლიბანი. 39. ბარაკი. 40. დალილა. 42. იუდეა. 43. ქიმია.

ფსევდონიმები

293. **პალმა** (უფროსი) - იაკოპო ნეგრეტი. XVI ს იტალ. მხატვარი.
294. **პაპი** ჯოზეფ - ჯოზეფ პაპიროვსკი. ამერიკელი რეჟისორი.
295. **პარაცელსუსი** - ფილიპ აურეოლ თეოფრასტ ბომბასტ ფონ ჰოჰენჰეიმი. აღორძინების ეპოქის შვეიცარელი ექიმი, ალქიმიკოსი.
296. **პარიმჯანინო** - ფრანჩესკო მაცოლა. XVI ს იტალ. ფერმწერი.
297. **პაჩინო ალ** - ალბერტო პაჩინო. ამერიკელი კინომსახიობი.
298. **პელე** - ედსონ არანტის დუ ნასიმენტო. ფეხბურთის მეფე.
299. **პენკა** - რალფ ვინკლერი. XX ს გერმანელი თვითნასწავლი მხატვარი.
300. **პერუჯინო** - პიეტრო ვანუჩი. XV-XVI სს იტალ. ფერმწერი.
301. **პიაფი** ედიტ - ედიტ გასიონი. ფრანგი მომღერალი.
302. **პიზანელო** - ანტონიო დი პუჩი დი ჩერეტო. XV ს იტალ. მხატვარი.
303. **პინტურიკიო** - ბერნარდინო დი ბეტო დი ბიაჯო. XV-XVI სს იტალ. მხატვარი.
304. **პლატონოვი** ანდრეი - ანდრეი კლიმენტოვი. XX ს რუსი მწერალი.
305. **პოგოდინი** ნიკოლაი - ნიკოლაი სტუკალოვი. XX ს რუსი დრამატურგი.
306. **პოლევოი** ბორის - ბორის კამპოვი. XX ს რუსი მწერალი.
307. **პოლიციანო** - ანჯელო ამბროჯინი. XV ს იტალ. პოეტი, ჰუმანისტი.
308. **პოლაიოლო** - ანტონიო დელ ბენჩი. XV ს იტალ. მხატვარი.
309. **პონტი** - ჯო ჯოვანი. XX ს იტალ. დიზაინერ, არქიტექტორი.
310. **პონტორმო** - იაკოპო კარუჩი. XVI ს იტალ. მხატვარი.
311. **პრინსი** - პრინს როჯერს ნელსონი. აშშ მომღერალი.
312. **პრუსი** ბოლესლავ - ალექსანდრ გლოვაცკი. XIX-XX სს პოლონელი მწერალი.
313. **პჩილკა** ოლენა - ოლგა კოსაჩი. XIX-XX სს უკრაინელი მწერალი.
314. **პიერო დი კოზიმო** - პიერო დი ლორენცო. XV-XVI სს იტალ. მხატვარი.
315. **პიეტრო და კორტონა** - პიეტრო ბერეტინი. XVII ს იტალ. მხატვარი და არქიტექტორი.
316. **რაჰიმი** მამედ - ამედ რაჰიმ აბას ოღლი. XX ს აზერბაიჯანელი პოეტი.

(შემდგომი გაგრძელებით)

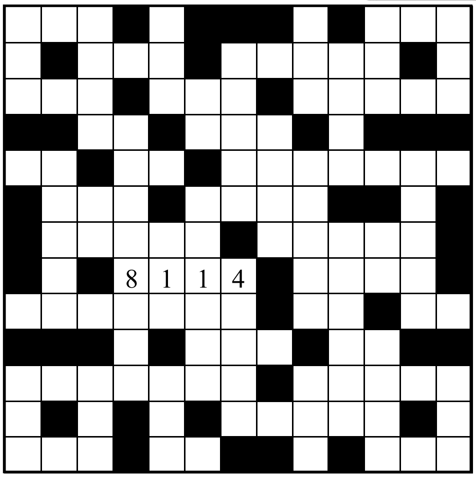

ეს რიცხვები განათავსეთ კროსვორდის ბადეში

15	131	561	1200	11242	525508
23	135	571	2091	16780	951374
27	145	563	2597	34152	
33	251	577	3192	36689	2541930
37	322	747	8114	38908	4589130
52	373	766	8409	40443	5556544
65	420	901	9299	43055	
72	499	902		70019	76008176
89	514	905		74485	
90	515	909		76599	
	519			89611	

ჯელალ ედ-დინ რუმი. ყაზალები

4. მზე ხარ, მთვარე ხარ თუ ასპიროზი?
რა სახით ჰგიე? - ვერ გამიგია,
უგონო მიჯნურს რას ემართლები,
რას ჩაეძიე? - ვერ გამიგია...
რა სრაში იყავ, რა გზით განქარდი,
რარიგ გარდაქმენ მაღლად ლაქარდი?
რა ტრამალი ხარ და რა სასახლე,
რა ცა ანახლე? - ვერ გამიგია.
ხან სჩანხარ, როგორც ცის იკანკლედი,
ხან მიღმიეთის გზად იკლაკნები,
ხან გარს, ვით თურქებს, ვარსკვლავებს ისევ...
მე რად მთმობ ისევ? - ვერ გამიგია.
ის ზღვა სად არი, რა ღრმეთსა შინა?
ის - ერთადერთი ბინადრის ბინა?
მის სანახავად სად ვინაპირო,
რა დავაპირო? - ვერ გამიგია.
ჩვენ შენმა სახემ ყველგან თან გვდია.
ხან ვარდი იყო, ხან იყო ია,
სულს შროშანებით გვირთავდა დია...
ახლა სადა ხარ? - ვერ გამიგია.

7 *მთარგმნელი - ალ.ელერდაშვილი*

ე	ვ	რ	ი	ა	ც	ი	ა	ა	მ	ი	ნ	ა	ი	ც	ა
დ	ე	შ	ა	ლ	უ	პ	ი	ნ	ი	ბ	დ	ი	ვ	ი	ზ
ი	ა	ც	ი	ა	ი	ფ	ა	რ	ბ	ო	ნ	ი	ზ	დ	ი
ტ	ტ	ა	ი	ც	ო	გ	ო	გ	ლ	ი	ტ	ა	მ	უ	დ
რ	ნ	ნ	ი	ტ	ქ	ა	ნ	ო	ი	ც	ა	კ	ი	უ	ი
ა	ა	ტ	კ	ფ	ი	ლ	ო	ტ	ე	ქ	ლ	ი	ზ	მ	რ
დ	ლ	ი	ა	ო	ო	რ	რ	ნ	ტ	რ	ა	ც	ა	ი	ბ
ნ	პ	ს	ნ	რ	პ	ა	პ	ო	კ	ი	მ	ე	ტ	ჰ	ი
ა	ტ	ს	ა	რ	ტ	ნ	ჟ	ე	რ	ე	ზ	პ	ო	რ	ი
ო	ი	ა	ო	რ	ი	რ	პ	ფ	ა	ა	ი	ტ	მ	რ	ო
ნ	ს	ი	ტ	ო	ვ	ო	ა	ი	ნ	ა	ტ	ი	ა	ც	ფ
ა	ე	ფ	ა	კ	ა	ბ	ი	ფ	ა	რ	ი	ვ	ი	ი	ნ
ლ	ფ	ა	რ	გ	ტ	ს	ლ	ი	ზ	გ	ო	ნ	კ	ა	ი
ი	ო	რ	პ	ო	ე	რ	ო	ქ	ა	ც	ი	ა	დ	ე	ზ

მხოლოდ უცხო სიტყვები. 1. სპეციალური მომინული სათავსი თბილი ქვეყნების მცენარეთა მოსაშენებლად. 2. ადამიანი, რომელიც გაცემისა და ღალატის მიზნით მოწოდებებს აკრძალული ქმედებებისაკენ ავრცელებს. 3. ქმედება, რომელიც გავლენიანი პირის დახმარებასა და მფარველობას ეფუძნება. 4. ცეკვებისა და საბალეტო წარმოდგენების დადგმის ხელოვნება. 5. ქმედებათა ერთობლიობა, რაც მოვლენათა უკეთური განვითარებისაგან წინასწარ თავის დაზღვევას ემსახურება. 6. ქმედება, რომელიც ერთი სხეულისაგან წარკვეთილი ნაწილის სხვა სხეულზე გადანერგვას გულისხმობს. 7. ჩასახვის საწინააღმდეგო საშუალება. 8. ქმნილება, რომელსაც ბადალი არ ჰყავს მისებრ ქმნილებათა შორის. 9. ქიმიური პროცესის დამაჩქარებელი ან შემნელებელი, მაგრამ თავად უცვლელი, ნივთიერება. 10. თავისი საქმის ზედმიწევნით კარგად მცოდნე. 11. ინფორმაციის მასობრივი საშუალებებით გავრცელებული ყალბი ცნობები. 12. მითოლოგიური თუ ისტორიული პირების ან მოვლენების გამოსახულებათა შესწავლა და აღწერა. 13. აწრიალებულ-აჩოჩქოლებულ მოვლენათა მომდევნო მშვიდი ვითარების დასადგურების პროცესი. 14. მცენარეების ან ცხოველების სხვადასხვა სახეობის შეჯვარება გაუმჯობესებული სახესხვაობის მისაღებად. 15. დამოუკიდებლად არსებული ორგანიზმი თუ არსება. 16. რაიმე საგნის, საკითხის შესახებ არსებული ლიტერატურის სია. 17. რაიმე რთული მოქმედება, რთული ხერხი ხელით მუშაობისას. 18. დიდი ვაჭარი, რომელიც ბითუმად ვაჭრობას აწარმოებს უპირატესად უცხო ქვეყნებში.19. ფრიად გარდარეული სიყვარული ამა თუ იმ პირის ან მოვლენისადმი. 20. ნიმუში, რასაც ზომის, ფორმის. ხარისხის და სხვა მონაცემების მიხედვით უნდა შეესაბამებოდეს ესა თუ ის ნაწარმი.

სპარსული სიტყვები ქართულ ენაში

288. **ჭრაქი** - ამ სიტყვაში, გარკვეული ცვლილებების მიუხედავად, მაინც შეინიშნება სპარსული „ჩერაღ“ (...რაც „ჩირაღდანში“ შემოგვრჩა); აზრობრივად კი ორივე ენაში სანათს ნიშნავს.
289. **ხაბარდა** - „ხაბარ“ ამბავს ნიშნავს და არაბული სიტყვაა, თუმცა აქ ამ სიტყვის მეორე მნიშვნელობაა სპარსული წარმოშობის, რაც კრინოლინს, კაბის ქვედა ნაწილს ნიშნავს.
290. **ხაზინადარი** - „ხაზინა“ არაბული სიტყვაა და ზოგადად მარაგს ნიშნავს (ახლა ირანში ამ სიტყვით სახელმწიფო მარაგისთვის - ბიუჯეტისთვის - გადასახადსაც აღნიშნავენ), „დარ“ კი მფლობელის მანიშნებელი სპარსული ბოლოსართია (ამაგ-დარ, მიზან-დარ).
291. **ხაკი** - მოყავისფრო მწვანე, მიწისფერი; კონკრეტულად კი „მიწას“ ნიშნავს (ხაქ-ანდაზ - მიწის გადამყრელი ანუ აქანდაზი).
292. **ხალი** - დიდი ფარდაგი
293. **ხალიჩა** - პატარა ფარდაგი („ჩა“ კნინობითის ბოლოსართია).
294. **ხამუში** - ახლა სპარსულში ეს სიტყვა დადუმების, ჩაქრობის, გათიშვის აღსანიშნავად იხმარება, ჩვენთან კი გარკვეული ცვლილებანი განიცადა.
295. **ხანა** - სახლი; შემოგვრჩა სიტყვებში ქარ-ხანა, ჩაი-ხანა და ა.შ. თუმცა ადრე ლექსის სტროფიც ამ სიტყვით მოიხსენიებდა.
296. **ხანაგა** - პატარა სახლი, თავშესაფარი.
297. **ხანჯალი** - ცვლილება მხოლოდ ისაა, რომ რ-ს შეენაცვლა ლ.
298. **ხარაჩო** - ცვლილება არ შეინიშნება.
299. **ხარდანი** - სარი, ჭიგო (ხარ-დან).
300. **ხართუთა** - აქ ჩვენებური „ხარი“ კი არ იგულისხმება სიდიდის აღსანიშნავად, არამედ სპარსული „ხარ“, რაც ვირი გახლავთ.
301. **ხარჯი** - არაფერი შეცვლილა.
302. **ხაფთანი** - ჯავშნის ქვეშ ჩასაცმელი.
303. **ხეივანი** - „ხე“ არაფერ შუაშია, ეს გახლავთ სპარსული „ხიაბანის“ (ქუჩა) სახეცვლილება.
304. **ხვასტაგი** - მსხვილფეხა საქონელი.
305. **ხიბლი** - ჯადოს, გრძნებას ნიშნავს.
306. **ხიზანი** - განმარტებას არ საჭიროებს.
307. **ხილაბანდი** - თავზე წასაკრავი. (უკვე ითქვა, რომ „ბანდ“ შეკვრის აღმნიშვნელი ბოლოსართია).
308. **ხიშტი** - წვეტიანი საძგერებელი იარაღი.
309. **ხონჩა** - მოგრძო ტაბაკი.
310. **ხორაგი** - „ხორაქ“ საჭმელს ნიშნავს.

კოსმოსის ათვისება

პილოტირებული ფრენის ქრონიკა

39. 1970 წელი, 1-19 ივნისი
ანდრიან ნიკოლაევი (მეორე), **ვიტალი სევასტიანოვი** - კოსმოსური ხომალდი **„სოიუზ-9“.**
ხანგრძლივი ფრენა - 18 დღე-ღამე

40. 1971 წელი, 31 იანვარი-9 თებერვალი
ალან შეპარდი (მეორე), **სტიუარტ რუსა, ედგარ მიტჩელი** - კოსმოსური ხომალდი **„აპოლონ-14“.**
მესამე დაჯდომა ადამიანისა მთვარეზე; შეპარდმა და მიტჩელმა მთვარის ზედაპირზე 33 სთ და 30 წთ გაატარეს.

სტიუარტ ალენ რუსა (Stuart Allen Roosa) - დაიბადა 1933 წელს. სანავიგაციო სკოლის დამთავრების შემდეგ მსახურობდა აშშ-ს საჰაერო ძალებში. 1965 წელს ჩაირიცხა ასტრონავტთა რიგებში. შეპარდთან და მიტჩელთან ერთად განახორციელა ერთადერთი კოსმოსური ფრენა. გარდაიცვალა 1994 წელს.

ედგარ დინ მიტჩელი (Edgar Dean Mitchell) - დაიბადა 1930 წელს ტეხასის შტატში. ითვლება მეექვსე ადამიანად, ვინც მთვარის ზედაპირზე დაადგა ფეხი. ასტრონავტთა რიგებში ჩაირიცხა 1966 წელს. კოსმოსში იფრინა ერთხელ.

41. 1971 წელი, 23-25 აპრილი
ვლადიმირ შატალოვი (მეორე), **ალექსეი ელისეევი** (მეორე), **ნიკოლაი რუკავიშნიკოვი** - კოსმოსური ხომალდი **„სოიუზ-10“.**
„სოიუზ-10“-ისა და სადგურ „სალუტის“ შეპირაპირების სისტემის დამუშავება.

42. 1971 წელი, 6-30 ივნისი
გიორგი დობროვოლსკი, ვლადისლავ ვოლკოვი (მეორე), **ვიქტორ პაცაევი** - კოსმოსური ხომალდი **„სოიუზ-11“.**
პირველი პილოტირებული ორბიტალური სადგური. კოსმონავტები დაიღუპნენ დედამიწაზე დაშვებისას.

43. 1971 წელი, 26 ივლისი-7 აგვისტო
დევიდ სკოტი (მესამე), **ალფრედ უორდენი, ჯეიმზ ირვინი** - კოსმოსური ხომალდი **„აპოლონ-15“.**
მეოთხე დაჯდომა ადამიანისა მთვარეზე; სკოტმა და ირვინმა მთვარის ზედაპირზე 66 სთ და 55 წთ გაატარეს. გადაადგილებისას სარგებლობდნენ მთვარემავალით. ჩამოიტანეს 77 კგ. მთვარის გრუნტი.

ალფრედ მერილ უორდენი (Alfred Merrill Worden) - დაიბადა 1932 წელს მიჩიგანის შტატში. 1956 წლიდან მსახურობდა აშშ-ს საჰაერო ძალებში. 1966 წელს ჩაირიცხა ასტრონავტთა რიგებში. კოსმოსში იფრინა ერთხელ.

ჯეიმზ ირვინი (James Irwin) - დაიბადა 1930 წელს პენსილვანიის შტატში. ასტრონავტთა რიგებში ჩაირიცხა 1966 წელს, საიდანაც მოკლე ხანში, 1972 წელს გავიდა და დაარსა რელიგიური ორგანიზაცია. კოსმოსში იფრინა ერთხელ. ექვსჯერ მოაწყო ექსპედიცია არარატის მთაზე ნოეს კიდობნის ნარჩენების მოსაძიებლად. გარდაიცვალა 1991 წლს.

44. 1972 წელი, 16-27 აპრილი
ჯონ იანგი (მეოთხე), **თომას მატინგლი, ჩარლზ დიუკი** - კოსმოსური ხომალდი **„აპოლონ-16“.**
მეხუთე დაჯდომა ადამიანისა მთვარეზე; იანგმა და დიუკმა მთვარის ზედაპირზე 72 სთ გაატარეს. გადაადგილებისას სარგებლობდნენ მთვარემავალით (27 კმ).

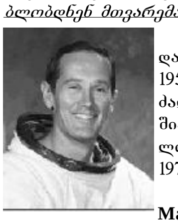

ჩარლზ მოს დიუკი (Charles Moss Duke) - დაიბადა 1935 წელს ჩრდ. კაროლინას შტატში. 1957 წლიდან მსახურობდა აშშ-ს საჰაერო ძალებში. 1966 წლიდან ასტრონავტთა რიგებშია. იყო არაერთი კოსმოსური ეკიპაჟის დუბლიორი წევრი. კოსმოსში იფრინა ერთხელ და 1975 წელს გავიდა NASA-ს რიგებიდან.

თომას კენეტ მატინგლი (Thomas Kenneth Mattingly) - დაიბადა 1936 წელს ილინოისის შტატში. საუნივერსიტეტო განათლების მიღების შემდეგ სამსახური დაიწყო აშშ-ს საჰაერო ძალებში. 1966 წელს 18 დანარჩენ პილოტთან ერთად ჩაირიცხა NASA-ს რიგებში. 80-იან წლებში კიდევ ორჯერ იფრინა კოსმოსში.

45. 1972 წელი, 7-19 დეკემბერი
იუჯინ სერნანი (მესამე), **რონალდ ევანსი, ჰარისონ შმიდტი** - კოსმოსური ხომალდი **„აპოლონ-17“.**
მეექვსე დაჯდომა ადამიანისა მთვარეზე; სერნანმა და შმიდტმა მთვარის ზედაპირზე 75 სთ გაატარეს. გადაადგილებისას სარგებლობდნენ მთვარემავალით (35 კმ).

ჰარისონ ჰაგან შმიდტი (Harrison Hagan Schmitt) - დაიბადა 1936 წელს ნიუ მექსიკოს შტატში. პროფესიით გეოლოგი. 1976-82 წწ იყო აშშ-ს სენატორი. შმიდტი არის უკანასკნელი მე-12 ასტრონავტი, ვინც მთვარეზე დადგა ფეხი.

რონალდ ელვინ ევანსი (Ronald Ellwin Evans) - დაიბადა 1933 წელს კანზასში. 1966 წლიდან ასტრონავტთა რიგებშია. კოსმოსში იფრინა ერთხელ, თუმცა იყო „სოიუზ-აპოლონის“ პროგრამის ეკიპაჟის დუბლიორი.

გასული ნომრის პასუხები

1-ლი გვერდი *თარაზულად*: 1. კაროქნა. 8. ნადიმი. 11. პომპადური. 13. რედონდო. 14. კონაკრი. 15. თარგამაძე. 16. ნიორაძე. 17. ლერწამო. 18. მანდარინი. 19. ინალიფა. 23. ნიუმენი. 24. ნაგასაკი. 28. ერნბერგი. 29. პიკასო. 32. კოლომბინა. 33. საგურამო. 34. როლანი. 35. ტანგანიკა. 36. ადრესატი. 37. ფანტია. 38. ნაუტილუსი. 39. კაზიმირი. 43. ნიამეი. 44. სიფილისი. 48. კომანდორი. 49. ბედია. 52. გიტანჯალი. 53. ბრიტანიკა. 54. ძვალი. 55. ლამანტინი. 56. პაპარაცი. 57. ადანი. ***შვეულად*:** 1. კურანტი. 2. რადიოლა. 3. ქან-ქაკი. 4. აპოთემა. 5. ამარანტა. 6. ჰაიავატა. 7. ბუდარიხა. 8. ნიკელინი. 9. დენარიუსი. 10. მაკრატელა. 12. ჰიროჰიტო. 20. ნორმანდია. 21. ლაბრუიერი. 22. ფარნავაზი. 24. ნიკოტინი. 25. გალანტური. 26. სამბარისი. 27. კრიტიკული. 29. პარაფინი. 30. კალანდაძე. 31. სანმიკელი. 39. კაკაბი. 40. ზემფირა. 41. მონტანა. 42. რიორიტა. 44. სიგალი. 45. ფატიმა. 46. ლენონი. 47. სტატია. 49. ბიძია. 50. დრამა. 51. აყიყი.

მე-3 გვ. შუაზაფხულის გასართობი

I. კინოტესტი - **ხომ**. II. **ჯერ**.

III. რიცხვების სამყაროში - **სისხლი**.

IV. ფერწერული წიაღსვლები - **ძარღვში**.

V. საკროსვორდო ძიებანი. 1. ტელესკოპი. 2. ეკვივალენტი. 3. პროკურატორი. 4. გლაზუნოვი. 5. დისტროფია. 6. ლივინგსტონი. 7. ნანკინი. 8. სტასოვა. 9. ვანუატუ. 10. ლეიკომა. 11. ვენტილატორი. 12. მითოლოგია. *წრეებში* - **დაუკარით**.

VI. გრამატიკული ტესტი. **გვ-ი-დუღ-ს**.

ეს არის ფრაზა ლადო ასათიანის ცნობილი ლექსიდან - „...ჯერ ხომ სისხლი გვიდუღს ძარღვში.

მე-4-5 გვ. სუპერკროსვორდი *თარაზულად*: 1. ანგარა. 4. ჰელიოტროპიზმი. 10. დელია ფიალო. 17. უოტერგეიტი. 18. ბევსტროგანოვი. 19. პრიამო. 22. ტინქტურა. 23. პალერმო. 24. რუსტი. 25. დელავერი. 29. ჰეპტაგონი. 30. სტარლეი. 31. ანტირაბიული. 36. ლაგო. 37. კალაორა. 38. ინტელექტბანკი. 39. არნო. 43. კილიმანჯარო. 44. სტამი. 45. მიქსათი. 50. იეზიდი. 51. დიდაქტიკური. 52. კრონა. 53. იშთარი. 57. დემენცია. 58. ინდაური. 59. ლიექი. 60. ლამბალო. 65. კალვადოსი. 66. ორბელიანი. 67. მიზანთროპი. 71. ოკეი. 72. აკოლადა. 73. ცნობისმოყვარე. 74. ავლი. 78. ტულუზა. 79. ოტომანი. 80. პრიმადონა. 81. შერლოკ. 85. ანტონ. 86. კვირინალი. 87. პესტალოცი. 92. ვირუ. 93. ვერეშჩაგინი. 94. ირისი. 95. ვენგერი. 100. ჩესტერტონი. 101. უნებართვო. 102. მონტევიდეო. 105. ალექსანდრია. 106. ათასი. 107. შნეკი. 108. ანდრეი. 113. ვარდისახარი. 114. მაისკულები. 115. ბარი. 119. ნოკდაუნი. 120. დეციმალიზაცია. 121. საბანტუი. 124. კარპიო. 125. ლაურენსია. 126. აბე. 127. სეპტიმა. 132. ხმა. 133. გიქუა. 134. აბზინდა. 135. ლოლობრიჯიდა. 141. არშინ მალ ალან. 142. შტუტგარტი. 143. აბონენტი. 146. ვინუს. 147. კრიტიკა. 148. დაშნაკი. 149. ონკოლი. 154. ნიჭი. 155. სიფრიფანა. 156. სკაიტერიერი. 157. დიახ. 158. სტიპლჩეიზი. 159. ლიგურია. 160. კიკალეიშვილი. ***შვეულად*:** 1. ასუნტა. 2. გუტენბერგი. 3. რარიტეტი. 5. ექტო. 6. ტრეცენტო. 7. ოქსიმორონი. 8. იორი. 9. მაგნუს. 11. ეივე. 12. ფარმაცია. 13. არარეალური. 14. ოხოტის. 15. პეტროგრაფია. 16. ინსტინქტი. 20. დას. 21. ველასკესი. 26. ინჰალაცია. 27. ბერეიტომი. 28. ჰიპარიონი. 32. ოლიმპიადა. 33. ბრიჯტაუნი. 34. გერმა. 35. პოსესია. 40. კინდინოვი. 41. დრატჰაარი. 42. ოთხსაბათი. 46. მზამზარეული. 47. აკორდეონი. 48. ფრაქე. 49. კარლტონვილი. 54. ვიადუკი. 55. პიანისიმო. 56. ლაფაური. 61. ქსილიტი. 62. ციმბირელი. 63. შირვინდტი. 64. ოიმიაკონი. 68. შოსტაკოვიჩი. 69. ადამოვიჩი. 70. კოლდრექსი. 75. ოზენა. 76. ინტრიგანი. 77. ჰერცოგოვინა. 82. კოვენტგარდენი. 83. კნინობითი. 84. ალბერტა. 88. პრისტლი. 89. ლეონიდასი. 90. ბრევე. 91. ბრუდერშაფტი. 96. დესქვამაცია. 97. პრესპაპიე. 98. ფოსკოლო. 99. პოზიტივიზმი. 103. წილხვედრი. 104. ანაკლია. 109. რეზნიკი. 110. ერთიანობა. 111. მუშამბა. 112. აბლაქტირება. 116. სკარამუში. 117. მარინისტიკა. 118. პარმიჯანინო. 122. სამურაი. 123. ფეროუ. 128. ციმაკურიძე. 129. ოდეტა. 130. პონტონიერი. 131. ოდონტოლითი. 136. მარიინის. 137. ანქიო. 138. მაგრიფი. 139. სანაცია. 140. პიტიახში. 144. სტინგი. 145. ოკრიბა. 150. ეჭვი. 151. ბროზ. 152. აკრი. 153. წრფე.

მე-6 გვ. კროს-ტესტი *თარაზულად*. 1. უფიცი. 4. მალარმე. 7. გრაფიკი. 15. კაროლინა. 16. ტრანსლიტერაცია. 18. ტეხა. 19. კარნუქალაქი. 20. ნასკვი. 23. არარატი. 24. ალკიბიადე. 28. დერბი. 29. ბზობა. 30. გლიკოლიზი. 35. პიკადორი. 36. ტრავისილი. 37. ბრმა. 40. სულორი. 41. ბარნოვი. 42. აბრაუ. 46. ლინო. 47. ჭვავი. 48. ჰიმნი. 49. მწვანე. 53. სეითი. 54. ლაპლანდია. 55. მამა. 59. განგი. 60. თოლია. 61. ფრენოლოგი. 66. ალყა. 67. ცოლიკაური. 68. ბრაზილია. 69. ალიტალია. 70. პირანია. 71. საპატა. ***შვეულად*:** 2. ფურთხი. 3. ცილა. 5. ათრაქა. 6. მანგლელი. 8. როტა. 9. ფერნანდელი. 10. კაციკი. 11. სკუტერი. 12. ინდაური. 13. პლექსიგლასი. 14. კალიარი. 17. უნიტაზი. 21. ტრუბადური. 22. ჯირკვლები. 25. მესკალინი. 26. ობერონი. 27. მზერა. 31. სპასალარი. 32. ყრუ. 33. ხვავრიელი. 34. ნახარებაო. 38. დათვი. 39. ყანწი. 43. კვეთა. 44. ანანური. 45. სავარგულია. 50. თერგი. 51. ვატიკანი. 52. პიონერი. 56. მატყლი. 57. სონია. 58. პლაზმა. 62. ყავა. 63. თორი. 64. ყრმა. 65. პაპა.

მე-10 გვ. (ორტურიანი მიკროტურნირი) *თარაზულად*: 1. ფეხშიშველი. 5. გლაშა. 10. ტორიჩელი. 11. პამპერსი. 13. ნაბობი. 14. მორუა. 15. უზმო. 18. უძინარი. 19. ნიყვი. 23. ლირიოდენდრონი. 26. დემოგრაფია. 28. უძღები. 30. მხარი. 31. უბანი. 32. ლუიზა. 33. მიხა. 34. ილითია. 35. შაჩე. ***შვეულად*:** 1. ფოტონი. 2. ხარაბაძე. 3. ინჩიბინჩი. 4. ველა. 6. ლუპა. 7. შირაზი. 8. ჭაბუკიანი. 9. ვიკონტი. 12. შოუ. 16. ორბიტალური. 17. კვირაძალი. 20. ტანდემი. 21. ადმირალი. 22. ანგელინა. 24. ამბავი. 25. სირაძე. 27. გრიშა. 29. რიში.

მე-18 გვ. (უნგრული კროსვორდი) 1. ბეთანელი. 2. გოლდონი. 3. ხარჯთაღრიცხვა. 4. ტენოჩტიტლანი. 5. გვადალახარა. 6. რეკონსტრუქცია. 7. ბარძიმაშვილი. 8. პროფესიონალი. 9. მურავიოვა. 10. კორიოლანოსი. 11. დეკამერონი. 12. ურუგვაი. 13. გიორგობისთვე. 14. სპეციალისტი. 15. მენშევიკი. 16. არაგვისპირელი. 17. პრეზიდენტი. 18. ტაფარელი. 19. რესტორანი. 20. ქონდრისკაცი. 21. ექსპონატი. 22. სტრიპტიზიორი. 23. ხეჭეჭური. 24. ფერისცვალება. 25. ექსპოზიცია. 26. ანდერსონი.

მეცხრე გვერდი

	შ		დ		მ	ა	მ	ა		ბ	
გ	ა	ნ	ე	დ	ი		ა	ბ	ა	ა	ქ
	დ		ლ	ე	ჩ	ა	ძ	ი		მ	
მ	ი	ლ	ე	დ	ი		ს	ტ	ე	პ	ი
	მ		გ	ა	გ	რ	ი	ა		ე	
ბ	ა	რ	ა	ქ	ა		მ	ტ	ე	რ	ი
	ნ		ტ	ა	ნ	კ	ი	ს	ტ	ი	
ჩ	ი	ვ	ი	ლ	ი		ლ		ა		მ
უ		ა		ა		ნ	ი	კ	ლ	ბ	ი
ს	ა	ს	უ	ქ	ი		ე		ო		ხ
ო	კ	ა	მ	ი		ა	ნ	ა	ნ	ი	ა
ვ	ა	ლ	ი			რ	ი	მ	ი	ნ	ი
ა	დ	ი	ს	რ	ო	ტ		უ		ო	
ი			ა			ი	დ	რ	ე	ლ	ა
ა	ს	ე	მ		ი	ლ	ა	ი	რ	ა	დ
	ა	ნ	ა	გ	რ	ე	ფ		მ		ე
ა	მ	ე	რ		ა	რ	ა	უ	ლ		ს
	შ	ო	თ	ა		ი		კ	ე	ფ	ა
კ	ო	ლ	ო	ნ	ი	ა	ლ	უ	რ	ი	
	ბ	ი		ა			ი	ნ	ი	უ	კ
ა	ლ	თ		კ	ვ	ა	ტ	ი		რ	
ლ	ო	ი	ა	ლ	უ	რ	ი		ხ	ე	ლ
ა			ფ	ი	ლ	ი	ს	ტ	ე	რ	ი
ი	დ	ე	ი	ა	ფ		ი	ე	თ	ი	მ
ფ			ფ		ი	ლ	ა	რ	ა		ა

მერვე გვერდი

	ლ		ვ	ი	ლ	ა	ნ	ე	ლ	ა		კ		ი	
პ	ა	ზ	ო	ლ	ი	ნ	ი		ი		ბ	ა	ნ	ზ	ე
	პ	ე	რ	ი	ტ	ო	ნ	ი	ტ	ი		რ	ი	ო	
კ	ა	ნ	ო	ნ	ა	დ	ა		ე		ა	ნ	ჯ	ი	მ
	რ	ო	ნ	ი	ნ	ი		ა	რ	ა	მ	ე	უ	ლ	ი
გ	ა	ნ	ი	ვ	ი		ა	დ	ა	ლ	ე		ი	რ	ო
	კ	ი	ნ		ო	ს	ტ	ა	ტ	ი				ე	მ
	ი		ი	ლ	ბ	უ	შ		უ		ს	ი	მ	ბ	ა
ა		მ		ბ	ა	ლ	ი		რ	ი	ა	ლ	ი		
ს	ტ	ე	პ	ი		გ	ვ	ი	ა	ნ	დ	ე	ლ	ი	
ტ		ქ	ო	ლ	ე	რ	ა			გ	ა	მ	ა	შ	ი
ა	ხ	ა	ლ	ი		ძ	ო	ნ	ძ	ი		უ	ნ	ო	
ნ	ა	ნ	ი		მ	ე	ბ	ა	ი	რ	ა	დ	ე		ო
ა	რ	ი	პ	მ	ე	ლ		ი	რ	ი	ლ		ლ	ო	მ
	ა	კ	ი	ტ	ს	ი	მ		უ		ი	რ	ი	ბ	ი
რ	ტ	ო		ე			დ	ე	ლ	ი	ბ	ი		ს	
	ი	ს	ა	რ	ი		ა	ნ	ა	ბ	ი	ო	ზ	ი	
ა		ი	ტ	ი	ნ	ო	ბ	ე		ო		მ	ო	დ	ა
ი			ი		ი	დ	ი	რ		ი	გ	ე	ლ	ი	დ
კ	ა	რ	დ	ი	ო	ლ	ო	გ	ი		ი	რ	ა	ა	ზ
ი	მ	ი	ე	ს		ო		ი	რ	ი	ს	ი		ნ	ა
ნ	ო	ნ		ი	ს	ტ	რ	ა	დ		ო		ა	ი	მ
ი	ლ	გ	უ	ა	მ		ო		ა	ტ	ს	ა	ბ		
ფ		ი		მ	ა	ლ	ი		ბ		ი		ი	ფ	ი

		შ	ა	პ	ო	შ	ნ	ი	კ	ო	ვ	ი		ა
ზ	ვ	ა	რ	ა	კ	ი			ა		ი			ბ
ა		ვ	ა	რ	ა	ლ	ე		რ	ო	ტ	ა	რ	უ
ვ	ო	ლ	ტ	ა		ე	რ	ა	ს	ტ	ი		ე	
ა		ა	ი	ნ	ტ	რ	ა	ჰ	ტ	ი		ე	დ	უ
რ		ყ		ა		ი		ა	ი	ა	ზ	მ	ა	
ო	მ	ა	რ								ა	ე	ქ	
ვ		ძ	ე								ნ		ტ	
ი	დ	ე	ა				12				ზ	ო	ო	
	ვ		ლ								ა	ზ	რ	ი
ი	ო	დ	ი								რ	ა	ი	ა
	რ	ა	ზ	ა		თ	ე	რ	ა	პ	ი	ა		გ
	ჟ	ვ	ა	ნ	ი	ა		ი		ო		ნ	ე	ო
ხ	ა	ი	ტ	ი		გ	ი	ლ	ე	ლ	ს	ი		
	კ		ო	ს	ლ	ო		ე		ა			ი	
პ	ი	ე	რ	ი		რ		ე	ბ	რ	ა	უ	ლ	ი
		ს	ი	მ	დ	ი		ვ		უ		კ	ო	ტ
უ		ტ		ო			ტ	ი	უ	ლ	პ	ა	ნ	ი
ფ	ა	რ	ა	ვ	ა	ნ	ი		ლ	ი	ა	ნ	ა	
ს	კ	ა	მ	ი			ტ	ლ	უ		ი	ა		
ა	რ	დ	ი				რ	შარახვეტია						
	ი	ა	ნ	გ	უ	ლ	ი							

იტალიური კროსვორდის ამოხსნა ყველას დაასწრო **ვალერი ძველაიამ** (9 სთ 40 წთ) მას გადაეცემა ვიდეოკასეტა.

3	0	7	8		9	9		7	6	8	9
2		2		1	8	6	7		7		9
4	5	6	7	8	9	0		9		8	7
3		2		0		1	2	3	4	5	6
4	6	8	0	2		6	8	0		0	
1		3		5		7		9		7	4
	3	8	5		3	0	7	4	1	0	2
6	9		5	5	5	4		4	4	3	3
3	2	2	2	1		1	1	3	3	4	
4	5	5	6	6	7		7		8		8
	3		8		6	2	9	5	2	9	9
7	7	6	5	3	0		7		0		0
3	3		0		6	6	5	0	4	0	5
4		3		1	0	4	0		5		0
9	0	6	0		9	8		1	0	0	9

465. ***კომპიუტერული პოეზია***

У **Microsoft'a Win** дубовый
Златая **price** на **Win**'е том.
И днем и ночью **bug** крученый
Все ходит по **Win**'у кругом.
Пойдет налево - **boot** заводит,
Направо - **help**'ы говорит.
Там драйвера, там вирус бродит,
В засаде **GPF** сидит.
Там на неведомых дорожках
Мозги невинных юзерей.
И **Office** там на **cyr**'их **font**'ах
Стоит при окнах без дверей.

466. ქირურგი - ასისტენტს
- ნარკოზი!
- ჩვენი თუ იმპორტული?
- იმპორტული!
- იმპორტული გათავდა...
- მაშინ – ჩვენი!
- იავ-ნანა... ვარდო-ნანა... იავ-ნანი-ნაო!...

467. ვოვოჩკა სკოლიდან ბრუნდება:
- დედიკო ჩვენს კლასში იატაკი მოვრეცხე!...
- ყოჩაღ, ვოვოჩკა! - უხარია დედას.
- დედიკო, ჩვენ სკოლაში ჯართი შევაგროვეთ!
- ყოჩაღ, ვოვოჩკა!
- დედიკო, ჩვენი კატა ფეხმძიმედაა!
- ყოჩაღ ვოვოჩკა!

468. 1 სექტემბერს პირველკლასელი დაბრუნდა სკოლიდან და მშობლებს განუცხადა:
- მორჩა მე სკოლაში წამსვლელი აღარა ვარ!
- რატომ, შვილო?!-

1000 ჯუჩიოზი

- წერა მე არ ვიცი და კითხვა მე არ ვიცი... ლაპარაკს კიდევ არ მიშვებენ და რა მინდა იქ?!

469. ბიჭი ჩაჯდა ტაქსიში და ხმამაღლა აზროვნებს:
- დედაჩემი რომ ძროხა იყოს და მამაჩემი - ხარი, მე ხბო ვიქნებოდი, დედაჩემიც რომ კატა იყოს და მამაჩემიც კატა, მე კნუტი ვიქნებოდი, დედაჩემიც რომ ძაღლი იყოს და მამაჩემიც ძაღლი, მე ლეკვი....
ტაქსის მძღოლს მობეზრდა ეს ლაპარაკი და ბიჭს ეკითხება:
- დედაშენი რომ დებილი იყოს და მამაშენი - დეგენერატი, შენ ვინ იქნებოდი?
- ტაქსისტი - პასუხობს ბიჭი.

470. ცოლი ეუბნება მივლინებიდან დაბრუნებულ ქმარს:
- სულ აღარ გიყვარვარ?!
- რატომ გგონია, ძვირფასო?
- ადრე, მივლინებიდან რომ ბრუნდებოდი, პირველ რიგში კარადებში იყურებოდი, ახლა კი - მხოლოდ მაცივარში!...

471. გვიან საღამოს მშობლები კინოში აპირებენ წასვლას; სახლში ხუთი წლის ბიჭუნა რჩება.
- კარი არავის გაუღო; საერთოდ არც-კი მიხვიდე კართან, ჩვენ გასაღებით გავაღებთ, გესმის? - ეუბნება მამა.
- მესმის, მამიკო!
მშობლები გადიან, დედა მაინც ნერვიულობს, ვერ წყნარდება.
- წავალ, შევამოწმებ - ამბობს მამა და თავისი ბინის კარზე აკაკუნებს.
- ვინ არის? - ისმის ბიჭუნას ხმა.
- გაზის კანტორა! გააღე!
- წადი, შენი დედაც ვატირე... ჩვენ ნავთით ვთბებით!

471. სასაფლაოზე დგას მობილური ტელეფონის ფორმის ძეგლი, რომელსაც აწერია:

„აბონენტი გავიდა მომსახურების ზონიდან!“

30 × 30

Column clues (left to right, top to bottom):

Column	Clues
1	6 2 11 3
2	6 2 11 4
3	6 2 6 1 4
4	6 2 5 3 5
5	6 2 3 6 6 1
6	6 3 1 16
7	6 4 3 10
8	6 6 3 8
9	6 12 8
10	6 12 8
11	6 12 8
12	5 12 7
13	5 1 8 2
14	4 1 11
15	3 1 12
16	2 1 11
17	1 1 10
18	10
19	3 1 7
20	8 4 1
21	10 2 3
22	2 5 3 1 2
23	1 3 2 1 4
24	5 3 1 2
25	2 2 1 2 4
26	1 3 2 1 2
27	1 2 1 3
28	2 2 1
29	4
30	2

Row clues (top to bottom):

Row	Clues
1	11
2	12
3	13
4	14
5	15
6	16
7	5
8	12
9	12 2
10	7 2 2
11	4 6 2 4
12	5 5 2 2
13	6 6 8
14	5 4 1 4 3
15	4 2 4 1 5 2
16	3 3 4 1 5 1 4
17	2 3 4 1 3 3
18	2 3 5 4 1 1
19	2 3 5 4 2 3 2
20	2 3 1 7 3 3
21	3 3 14 1
22	16
23	16
24	17
25	16
26	17
27	17 9
28	11 4 1 1 1 1
29	3 3 4 7
30	2 3 3 5

ქალბატონებო ...და ბატონებო!!!

ყველაზე „ჭკვიანი ფანტაზიელების“ თხოვნით და ზაფხულში „სპორტული ფორმის“ შენარჩუნების მიზნით, სექტემბრამდე ყოველ ნომერში ჩავატარებთ თითოტურიან გამოკითხვას (saprizo fondis gareSe) **ველით თქვენს ზარებს დათქმულ დროს – პარასკევს, 13 ივლისს, 18-დან 20 საათამდე**
79-53-70 ან (8-77) 72-61-18

1. (...რადგან ქალბატონი ლილე უკვე ყურადღებით აკვირდება იმას, თუ ვინ რომელი ფილმი გადაიღო...)

„რომაული არდადეგების“ რეჟისორია:

ანი) ფრენკ კაპრა. **ბანი**) ბილი უალიდერი. **განი**) სტენლი კუბრიკი. **დონი**) ორსონ უელსი.

2. (...რადგან ქალბატონი ელეონორაც სწყალობს უკვე იაპონურ ნახატებს...)

რა ეწოდება ინგლისურენოვან სამყაროში ამგვარ ნახატებს:

ანი) იაპონური კროსვორდი. **ბანი**) ნონოგრამა. **განი**) ხატვა ციფრებით. **დონი**) იდიოტიზმი მოცლილთათვის.

3. (...რადგან ქალბატონი ცირა ქირურგიის „ფრიადოსანი“ გახლავთ...)

ვინ ითვლება სამხედრო-საველე ქირურგიის მეთოდების ფუძემდებლად:

ანი) პიერ ფრანსუა პერსი. **ბანი**) იუსტინე ჯანელიძე. **განი**) გაბრიელ ილიზაროვი. **დონი**) ფრიდრიხ ავგუსტ ფონ ესმარხი.

4. (...რადგან ქალბატონი დიანა გულმოდგინედ უწყობს ხელს ქართულ-სომხური კავშირების გააქტიურებას...)

რა პროფესიის ადამიანს დაუდგა ძეგლი მადლიერმა შთამომავლობამ ერევნის ერთ-ერთ ცენტრალურ პარკში:

ანი) მსახიობს (ფრუნზიკ მკრტიჩიანს). **ბანი**) არქიტექტორს (ალექსანდრე ტამანიანს). **განი**) მხატვარს (მარტიროს სარიანს) **დონი**) ფეხბურთელს (ლევონ იშტოიანს).

5. (...რადგან ქალთა გარემოცვაში მყოფი ბატონი ალიკო მეგობრულ მხარში დგომას ელოდა ბატონი ზურასაგან)

ცნობილი რუსი ემიგრანტი დრამატურგი და პოეტი ალექსანდრ გალიჩი ავტორია სცენარისა ფილმისთვის:

ანი) "Верные друзья". **ბანი**) "Страстные друзья". **განი**) "Мои друзья" **დონი**) "Друзья и враги".

6. (...რადგან ბატონმა შალვამ სამართლიანად მიგვითითა, რომ ძალოსან ალექსეევს 700 კგ არასოდეს დაუგროვებია)

რა ეროვნების იყო ის სპორტსმენი, რომელთან ორთაბრძოლაშიც 1972 წ ბატონმა დიტო შანიძემ დათმო ოლიმპიური ოქრო:

ანი) თურქი. **ბანი**) სომეხი. **განი**) ბულგარელი. **დონი**) იაპონელი.

7. (..რადგან ქალბატონი მერი აზიის ტოპონიმიკის შესწავლას იწყებს)

რომელი ამათგანი იშიფრება, როგორც „გვირგვინოსანი ქალაქი“

ანი) ალმა-ათა. **ბანი**) ულან-ბატორი. **განი**) თაჯ-მაჰალი. **დონი**) ტაშკენტი.

8. (...რადგან ბატონი ანდრო ჯერაც ვერ გარკვეულა ინდური ფილმების ხიბლში)

რომელია ამათგან მსახიობი დხარმენდრა

ა

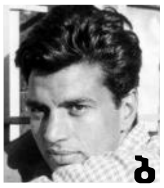
ბ

გ

დ

ი/ს **„ფანტაზია-2000“** (ნატალია ბერიკაშვილი)
რეგისტრირებულია ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს მიერ № 5/1-2304
ტელეფონი - 79-53-70 (8-77) 72-61-18, (8-77) 45-19-80
e-mail: sashiko45@hotmail.com
გამოდის **ალექსანდრე და ვახტანგ ელერდაშვილების** რედაქტორობით